

ЯК ПЕРАЖЫЦЬ
СТРАТУ **11**

РЭПАРТАЖ
З «ГОНКІ ЛЕГЕНДАЎ»
12

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

20 ЛЮТАГА 2019 г. СЕРАДА № 34 (28901)

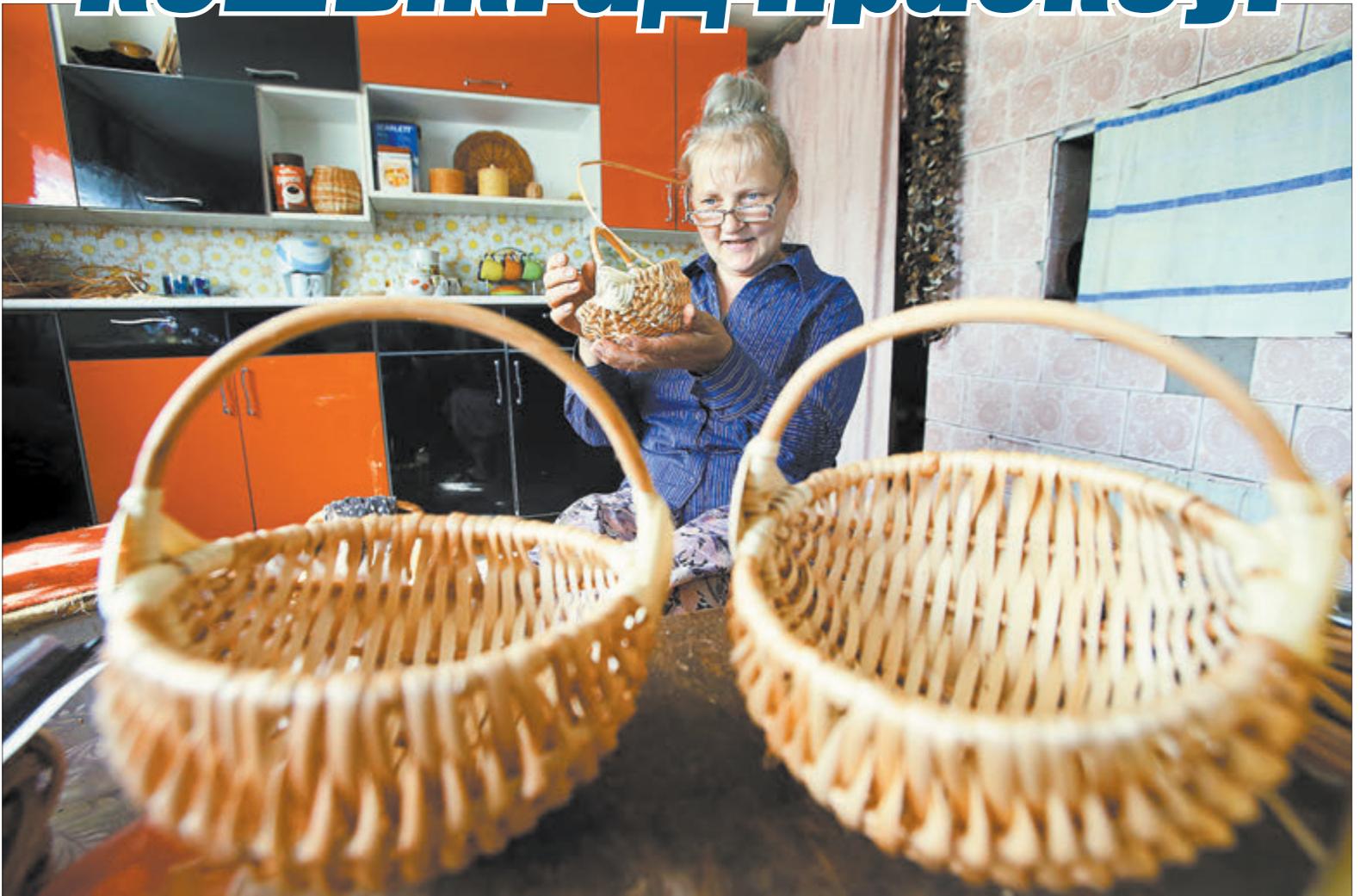
ЦЫТАТА ДНЯ

**Аляксандр ТУРЧЫН,
першы намеснік
прэм'ер-міністра:**

«Праблема эфектыўнасці дзяржсектара — ключавая сэння. Цяпер мы працуем над тым, каб правесці дыягностыку нашых найбуйнейшых прадпрыемстваў. Каб разумець, хто пасля аказання дзяржспадтрымкі працуе, а каму трэба падставіць плячо, і прадпрыемства будзе працаваць паспяхова. І прадпрыемствы, якім падстаўляй ці не падстаўляй плячо, з-за розных прычын працаваць не будуць. Гэта самае складанае — што рабіць з апошняй катэгорыяй. Выдзяленне новых аб'ёмаў фінансавання для праблемных арганізацый урадам не разглядаецца. Дзяржспадтрымка можа быць аказана толькі ў выглядзе рэструктурызацыі наяўных абавязцельстваў».

Кошыкі ад Праскоўі

Былы медработнік з вёскі Альманы Столінскага раёна Праскоўя ПАЛУКОШКА даўно марыла навучыцца плесці кошыкі з лазовых пруткоў. Калі выйшла на пенсію і займела больш вольнага часу, па кнігах і часопісах асвоіла тэхніку незвычайнага пляцення мініяцюрных — у далонь — кошыкаў. У Альманах, як, зрэшты, і ў кожнай палескай вёсцы,

адвеку была свая школа лозапляцення, але сувенірнымі, якія вырабляе Праскоўя Паўлаўна, не кожная вёска можа пахваліцца. Свае міні-кошыкі — сапраўднае мастацтва — майстрыха «гатуе» на звычайнай вясковай кухні.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

КОРАТКА

- Да 2023 года доля ІТ-сектара ВУП Беларусі можа вырасці да 10 %.
- Больш за 430 цяжарнасцяў захавана ў Мінскай вобласці летась дзякуючы перадаборнаму кансультаванню.
- У Беларусі зацверджаны новы парадак афармлення правілаў арганізацыі азартных гульняў.
- Ва ўзросце 85 гадоў памёр сусветна вядомы мадэльер і стыліст Карл Лагерфельд.

- Больш за 1,3 тысячы самагонных апаратаў канфіскавалі ў краіне ў 2018 годзе.

Чарговую публікацыю рубрыкі «Чвэрць стагоддзя» аб самых

важных дакументах, падпісаных кіраўніком дзяржавы, мы прысвячаем Дэкрэту № 18. У аснове матэрыялу — няпростая гісторыя адной жанчыны, якой дзеянне гэтага дакумента дапамагло захаваць дачку і спыніцца на краі бездані.

Жанчыну, якая здолела не толькі вярнуць дзіця з прытулку, але і далей выхоўвае яго, знайсці аказалася не проста. Спецыялісты сацыяльна-педагагічных цэнтраў не заўсёды ахвотна ідуць на кантакт з журналістамі. Яны маюць рацыю, бо іх мэта не толькі дапамагчы сем'ям, якія аказаліся ў цяжкіх жыццёвых абставінах, але і пастарацца зберагчы той далікатны спакой, якога іх падапечныя дасягаюць не заўсёды простым шляхам. Але мне пашанцавала. Са мной згадзілася пагаварыць вельмі незвычайная і моцная жанчына. Яна не пабаялася расказаць аб сваіх памылках і пачуццях адкрыта. Мы сустрэліся з ёй у адным з мінскіх кафэ. Мне было прыемна ўбачыць перад сабой прыгожую 36-гадовую жанчыну. Яна ўсміхнулася мне

СТРАШНА БЫЦЬ «НЕ АБАВЯЗАНАЙ» СВАЙМУ ДЗІЦЯЦІ

Аповед жанчыны,
якая здолела вярнуць дачку
з сацыяльнага прытулку

і расказала, як ёй нязвыкла было першы час хадзіць з... зубамі. І мы пасмяяліся разам. А потым была доўгая размова. Некалькі разоў жанчына спыняла аповед: трэба было стрымаць боль і слёзы. Ёй не заўсёды гэта ўдавалася.

СТАР. 4-5

фота Таццяны ТКАЧОВАЙ

Зараз варта
далей
трымацца
ад вадаёмаў

ЗМАТВАЙ ВУДЫ

Сёлетні люты зусім не адпавядае сваёй назве і больш нагадвае паза-чарговы вясновы месяц. Апошнімі днямі і ўвогуле ўстанавілася сонечнае надвор'е, а слупок тэрмометра ўпарта рухаецца за 0 градусаў у бок павышэння. Адпавядае такой абстаноўцы і сітуацыя на вадаёмах. Ледзяное покрыва пачынае імкліва разбурацца.

— Надвор'е ўвогуле не характэрнае для дадзенага перыяду часу, — адзначае старшыня Беларускага рэспубліканскага таварыства ратавання на водах Анвар ІГАМБЕРДЫЁЎ. — Цёплае сонейка, якое грэе ўжо па-вясноваму, топіць імкліва лёд. Мы ўвесь час праводзім маніторынг лядовага пакрыцця. Мушу зазначыць, што карціна дастаткова трывожная. Напрыклад, у Брэсцкай вобласці такія рэкі, як Піна і Мухавец, не маюць паўсюдна трывалага лёду. Што датычыцца Віцебскай вобласці, то там становішча з лёдам на буйных азёрах захоўваецца стабільнае.

СТАР. 3

ISSN 1990 - 763X

9 771990 763008

ПЫТАННЕ НАЦЫЯНАЛЬнай БЯСПЕКІ

Учора на нарадзе ў Прэзідэнта абмяркоўвалі дэмаграфічную сітуацыю і ўдасканаленне мер дзяржаўнай падтрымкі сем'яў, якія выходзяць дзяцей.

Паводле слоў кіраўніка дзяржавы, ніводная краіна ў свеце так не падтрымлівае сем'і з дзецьмі, як наша. Беларускі лідар звярнуў увагу, што ў Германіі досыць вялікія выплаты ў гэтай сферы, аднак узровень нараджальнасці практычна як у Беларусі. Аляксандр Лукашэнка прапанаваў разабрацца ў сістэме падтрымкі сем'яў з дзецьмі і палітыцы, «можа, нам дзесьці ўзмацніць падтрымку, а дзесьці нейкую дробязь наогул прыбраць, якая не працуе».

Калі, напрыклад, будзе прынята прыстойнае рашэнне па забеспячэнні шматдзетных сем'яў жыллём, то гэта безумоўна стымул. «Жыллё для сям'і — гэта ўсё», — упэўнены Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што ў сферы дэмаграфічнай бяспекі наша краіна сутыкаецца з такімі ж праблемамі, як і большасць дзяржаў свету. Гэта зніжэнне ўзроўню нараджальнасці і павелічэнне натуральнага змяншэння насельніцтва. Калі не прымаць папярэдніх мер, то, па прагнозах спецыялістаў, тэндэнцыя да зніжэння колькасці насельніцтва і яго старэння будуць толькі ўзмацняцца аж да 2040 года.

«Для падтрымкі сем'яў з дзецьмі ў Беларусі прыняты, я ўжо сказаў, выключныя меры. Сярод іх — адпачынак па доглядзе за дзіцем да трох гадоў, які аплываецца, льготнае кредытаванне для шматдзетных і праграма сямейнага капіталу, а таксама іншыя меры», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы заклікаў удзельнікаў нарады адказаць на наступныя пытанні.

Па-першае, наколькі прынятыя меры эфектыўныя? «Прырост насельніцтва, павышэнне працоўнага патэнцыялу — пытанне нацыянальнай бяспекі, і для нас яно гучыць гэтак жа востра, як для іншых развітых краін», — падкрэсліў ён.

Па-другое, да гэтага часу існуюць недапрацоўкі з забеспячэннем шматдзетных сем'яў жыллём. «Мы пра гэта дамовіліся. 2021 год — мяжа, за якую непажадана выходзіць пры забеспячэнні шматдзетных сем'яў жыллём», — адзначыў Прэзідэнт.

Па-трэцяе, была прынята Праграма «Здароўе народа і дэмаграфічная бяспека Рэспублікі Беларусь». Як яна выконваецца? Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што пакуль вядзецца вельмі шмат размоў пра здаровы лад жыцця, тады як дзеянні ў гэтай сферы не хапае. Прэзідэнт папярэдзіў прысутных: калі хоць адно яго даручэнне не будзе выканана, варта збірацца і сыходзіць.

«Я таксама патрабаваў ад міністра аховы здароўя прыняць комплексныя меры па зніжэнні смяротнасці. Хацелася б пачуць, што ў гэтым кірунку робіцца», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

На думку беларускага лідара, задача — у найбліжэйшыя гады распрацаваць і рэалізаваць дзейныя меры, накіраваныя на павелічэнне нараджальнасці насельніцтва Беларусі. Важна аддаць увагу фарміраванню ў грамадстве пазітыўнага і паважлівага стаўлення да мацярынства і сямейных каштоўнасцяў.

Пасля гэтага ён перадаў слова міністру працы і сацыяльнай абароны Ірыне Касцевіч.

«Прынятыя на дзяржаўным узроўні меры дазволілі дамагчыся, пачынаючы з 2010 года, адноснай стабілізацыі дэмаграфічнай сітуацыі, аднак гэтая тэндэнцыя не набыла ўстойлівы характар, пра што сведчаць вынікі апошніх двух гадоў. Нарджальнасць зніжаецца. У 2018 годзе нарадзілася менш за 95 тысяч дзяцей, што на 8% менш, чым у 2017-м. Узровень смяротнасці застаецца досыць высокім. Памерла амаль 200 тысяч чалавек, што на 600 чалавек больш, чым у 2017-м. Вынікі 2018 года: колькасць насельніцтва паменшылася і склала амаль 9 млн 476 тысяч чалавек», — паведаміла яна.

Па выніках нарады міністр працы і сацыяльнай абароны праінфармавала журналістаў, што дапамога па доглядзе за дзіцем — гэта амаль 2,2 мільярда беларускіх рублёў выдаткаў і гэта амаль 1,8% ад ВУП. Паводле ацэнкі экспертаў, каля 5% ВУП выдаткоўваюцца наогул на падтрымку сем'яў — гэта і сямейны капітал, і жыллёвае будаўніцтва, і ахова здароўя, адукацыя, тыя льготы, якія сёння дадзеныя.

Паводле яе слоў, Прэзідэнт падкрэсліў, што неабходна зрабіць сур'ёзную інвентарызацыю ўсіх дапамог, усіх ільгот, усіх гарантый, якія сёння даюцца дзяржавай для сем'яў.

Што датычыцца нараджальнасці, міністр растлумачыла, што цяпер вырасла пакаленне 90-х гадоў мінулага стагоддзя, таму ў краіне скарачаецца патэнцыял жанчын дзетароднага ўзросту. Другі аспект — «трэба нарошчваць інтэнсіўнасць нараджэння дзяцей», а гэта залежыць ад спрыяльных умоў, стабільнай эканомікі, жылля і адпаведнага матэрыяльнага становішча ў сям'і.

Дарэчы, на нарадзе ў тым ліку абмяркоўвалі магчымасць правядзення першага ЭКА за кошт дзяржавы. «Сёння ёсць праблема з нараджэннем дзяцей, абумоўлена менавіта бясплоддзем, — расказала Ірына Касцевіч. — Як міністрства, мы — за (увядзенне першага ЭКА за кошт дзяржавы. — **Зв.**) Гэта дазволіць нам з вамі ад паўтары да дзвюх тысяч дзяцей нарадзіць дадаткова ў Рэспубліцы Беларусь. Добрых, здаровых дзяцей. Чаму б не рухацца ў гэтым кірунку?»

...Пакуль усе ініцыятывы ад урада, Адміністрацыі Прэзідэнта, міністрстваў і кіраўнікоў рэгіёнаў, выказаныя на нарадзе, засталіся на ўзроўні прапановы. Кіраўнік дзяржавы даручыў сістэматызаваць усе напрацоўкі, правесці рэвізію льгот і яшчэ раз абмеркаваць гэтую тэму на Прэзідыуме Савета Міністраў. Губернатарам было даручана заняцца праблематыкай на месцах. Дапрацаваныя прапановы разгледзяць на чарговай нарадзе ў кіраўніка дзяржавы, пасля чаго будзе прымацца канчатковае рашэнне.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

Парламенцкі дзённік

Дапрацоўваем супольна

Адказнасць за праявы экстрэмізму будзе ўзмоцнена

Праект закона «Аб змяненні законаў Рэспублікі Беларусь па пытанні ўзмацнення барацьбы з прапагандай нацызму і экстрэмізму» прыняты ў снежні ў першым чытанні. А на мінулым тыдні рабочая група ў расшыраным складзе абмяркоўвала папраўкі ў гэты дакумент для другога чытання.

Акрамя дэпутатаў у пасяджэнні прымалі ўдзел прадстаўнікі Міністэрства ўнутраных спраў, Нацыянальнага цэнтра заканадаўчых і прававых даследаванняў, навуковых колаў, грамадскіх арганізацый і палітычных партый.

Неабходнасць удасканалення заканадаўства абумоўлена і фактамі рэчаіснасці.

«Прышчэпка супраць карычневай чумы ў наш час аслабла. Да майго вялікага здзіўлення, у XXI стагоддзі ў Рэспубліцы Беларусь нярэдка выпадакі «зігавання», бравіравання свастыкай, іншымі элементамі нацысцкай сімволікі. Па звестках праваахоўных органаў назіраецца значны рост зарэгістраваных у нашай краіне фактаў публічнага дэманстравання нацысцкай сімволікі і атрыбутыкі. У сувязі з гэтым быў распрацаваны адпаведны праект, які накіраваны на супрацьдзеянне адзначаным тэндэнцыям», — растлумачыў старшыня Пастаяннай камісіі па правах чалавека, нацыянальных адносін і СМІ Палаты прадстаўнікоў Андрэй НАВУМОВІЧ.

Сярод асноўных новаўвядзенняў — забарона на рэабілітацыю нацызму, прапаганду, публічнае дэманстраванне, выраб, распаўсюджванне, захоўванне

і набыццё з мэтай распаўсюджвання нацысцкай, экстрэмісцкай і тэрарыстычнай сімволікі і атрыбутыкі. За гэта правапарушэнне, здзейсненае паўторна на працягу года, згодна з прапанаванымі змяненнямі ў артыкул КаАП, штраф павялічыцца ў два разы. Да крымінальнай адказнасці будуць прыцягваць за наўмысную публічную рэабілітацыю нацызму на роўных з распальваннем расавай альбо іншай сацыяльнай варожасці. Пералік забароненых сімвалаў і атрыбутыкі будзе размешчаны ў інтэрнэце.

У новым законе дадзена азначэнне тэрмінам «нацызм», «рэабілітацыя нацызму» і «нацысцкая сімволіка і атрыбутыка».

Адна з прапанов датычылася распаўсюджвання дзейнасці прававога акта і на прадукцыю з нацысцкай сімволікай. Дэпутат Аляксей Сокал прапанаваў пераняць гэту практыку з расійскага заканадаўства.

Узмацненне адказнасці аж да крымінальнай неабходна і таму, што штрафы часам не даюць вынікаў. Але пры гэтым прысутныя адзначылі, што ўзмацніць трэба не толькі пакаранне, але і выхавальную работу.

Прадстаўнікі БДУ ў сваю чаргу выказалі думку, што ў шэраг дазволенах відаў дзейнасці, дзе выкарыстоўваецца забароненая сімволіка, трэба дадаць і навуковую работу.

На думку супрацоўнікаў МУС, удасканалення патрабуе і работа над экспертным аналізам экстрэмісцкіх, тэрарыстычных і нацыяналістычных матэрыялаў.

Марыя ДАДАЛКА.

СТАЛІЧНЫ ЧАС

Для дастаўкі глядачоў з Мінска да месца правядзення чэмпіянату Еўропы па біятлоне, а таксама міжнародных спаборніцтваў па фрыстайле ў РЦАП «Раўбічы» з 18 да 24 лютага ў РЦАП «Раўбічы» ад станцыі метро «Барысаўскі тракт» курсіруюць аўтобусы спецыяльнага маршрута № 449Э, паведамлі ў ДП «Сталічны транспарт і сувязь». Інтэрвал руху складзе 10—15 хвілін.

Колькасць заяўленых арганізацыямі горада ў дзяржаўную службу занятасці насельніцтва вакансій вырасла да 17,7 тыс., колькасць свабодных рабочых месцаў перавышае колькасць беспрацоўных амаль у 15 разоў, паведаміла **начальнік аддзела рынку працы ўпраўлення занятасці насельніцтва камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама Святлана ЛЯВОНЧЫК**. У ліку найбольш запатрабаваных рабочых спецыяльнасцяў — арматуршчык, кіроўца аўтамабіля, муляр, кантралёр-касір, маляр, мантажнік, цясляр-бетоншчык, кухар, прадавец, тынкоўшчык. З ліку спецыялістаў найбольш запатрабаваныя інжынер, медыцынская сястра-спецыяліст, урач-спецыяліст, менеджар, фельчар, бухгалтар, выхавальнік, майстар, фармацэўт.

У Беларусі, як паведамляе БелТА, уводзіцца паняцце «час чакання», згодна з якім час ад званка да прыбыцця брыгады хуткай медыцынскай дапамогі па экстранным выкліку ў Мінску складзе 20 хвілін, а ў сельскай мясцовасці — 30 хвілін. Як расказаў галоўны ўрач Гарадской станцыі хуткай медыцынскай дапамогі Аляксандр ЖЫНКО, званкі ў хуткую меддапамогу будуць дзяліцца на два тыпы: экстранныя і неадкладныя выпадкі.

Кіраўнік унутранай разведкі Францыі заявіў аб «замежным уплыве» на крызіс «жоўтых камізэлек»

Францыі Нікаля Лернер у інтэрв'ю газеце Le Parisien.

«Немагчыма адмаўляць, што некаторыя ў Францыі і за яе межамі зацікаўленыя ў тым, каб паставіць у цяжкае становішча ўрад і кіраўніка дзяржавы ў сувязі з рухам пратэсту «жоўтых камізэлек», памнажаючы фальшывыя навіны і распаўсюджваючы абсалютную хлусню. Падобнае ўмяшальніцтва непрымальнае», — адказаў ён на пытанне выдання пра тое, ці вядзецца ў яго службе расследаванне з нагоды ўмяшання Расіі ў гэты крызіс. У версіі інтэрв'ю, першапачаткова апублікаваным на сайце, Лернер удакладняў, што не каментуе расследаванні канкрэтна па

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Расіі, аднак пазней тэкст быў адрэдагаваны і гэта згаданне знікла.

Кааліцыя з 16 штатаў падала іск супраць Трампа з-за сцяны на мяжы

У акруговы суд Сан-Францыска паступіў іск ад кааліцыі з 16 штатаў, паведамляе The New York Times. Ісцы сцвярджаюць, што прэзідэнт не мае права сваім распараджэннем выдзяляць сродкі на будаўніцтва сцяны на мяжы з Мексікай, паколькі выдаткі згодна з канстытуцыяй кантралюе Кангрэс.

Штаты звярнуліся ў суд, каб абараніць сваіх жыхароў, прыродныя рэсурсы і эканамічныя інтарэсы, гаворыцца ў іску.

«Насуперак волі Кангрэса прэзідэнт з прычыны крызісу незаконнай іміграцыі абвясціў надзвычайнае становішча ў краіне і вырашыў перанакіраваць федэральныя сродкі, выдзеленыя на барацьбу з наркотыкамі, ваеннае будаўніцтва і праваахоўныя органы для будаўніцтва сцяны на мяжы Злучаных Штатаў і Мексікі», — сцвярджаюць ісцы.

Кааліцыю ў асноўным утварылі штаты, якія кантралююць дэмаграфію. Атрымаўшы большасць у палатце прадстаўнікоў Кангрэса, яны заблакавалі ініцыятывы Трампа па будаўніцтве сцяны, хоць падчас прэзідэнцтва дэмакра-

та Барака Абама не прычылі супраць выдзялення сродкаў для будаўніцтва агароджы на мяжы з Мексікай.

У лідарах аказаліся традыцыйна левыя Каліфорнія і Нью-Ёрк, да іх далучыліся Каларада, Канектыкут, Дэлавар, Гаваі, Ілінойс, Мэн, Мэрыленд, Мічыган, Мінесота, Невада, Нью-Джэрсі, Нью-Мексіка, Арегон і Вірджынія.

Пілатуемы палёт на Марс можа адбыцца ў сярэдзіне 2030-х гадоў

Да гэтага часу вучоныя павінны паспець апрабаваць неабходныя для такога палёту тэхналогіі.

Паводле заявы дырэктара NASA Джыма Брайдэнстайна, падрабязную інфармацыю пра гісторыю і геалагічную будову Марса ўдалося атрымаць дзякуючы марсаходам Curiosity і Opportunity, а таксама станцыі Mars InSight.

Новыя даныя сведчаць аб тым, што на паверхні Марса маюцца складаныя арганічныя злучэнні, якія ўключаюць у сябе кампаненты для жыцця.

Да пачатку 2020 года NASA хоча даставіць на паверхню Марса яшчэ адзін апарат для збору інфармацыі. Менавіта ён дапаможа навукоўцам зразумець, ці было жыццё на Марсе ў далёкім мінулым, а таксама ацаніць магчымасць пражывання чалавека на гэтай планеце ў будучыні.

Армія

ЖУРНАЛІСЦКАЙ ЗБРОЯЙ

У калоннай зале Цэнтральнага Дома афіцэраў Узброеных Сіл узнагародзілі пераможцаў штогадовага творчага конкурсу, які праводзіць Міністэрства абароны. Мэта конкурсу — вызначыць найлепшае асвятленне ў сродках масавай інфармацыі пытанняў будаўніцтва і развіцця Узброеных Сіл Беларусі, а таксама патрыятычнага выхавання насельніцтва.

У цырымоніі ўзнагароджання прынялі ўдзел памочнік міністра абароны па ідэалагічнай рабоце ва Узброеных Сілах — начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы Міністэрства абароны Леанід Касінскі, першы намеснік міністра інфармацыі Павел Лёгкі.

Як адзначыў **Леанід Касінскі**, развіццё ў грамадстве пачуцця патрыятызму, выхаванне пачуцця адказнасці за абарону краіны з'яўляюцца прыярытэтнымі кірункамі забеспячэння ваеннай бяспекі.

Павел Лёгкі ў сваю чаргу падкрэсліў, што «мала быць прафесіяналам і пісаць пра армію цікава, тут трэба пісаць дакладна. Неяк Прэзідэнт параўнаў вынікі журналісцкай працы з магчымымі наступствамі прымянення зброі масавага паражэння. Сёння так і ёсць. Мы фарміруем грамадскае меркаванне, а ў сучасным свеце грамадская думка — гэта магутны сродак уздзеяння, зброя, інструмент уплыву. Безумоўна, фарміруючы стаўленне да войска,

Фота БелТА

мы ствараем яго імідж у вачах мільёнаў грамадзян, тым самым падтрымліваючы нашы Узброеныя Сілы. Сёння дапамагаць арміі не толькі справай, але і словам як ніколі важна».

Лаўрэатам конкурсу ў намінацыі «Аўтарскі погляд» стаў наш рэдактар аддзела Валяр'ян Шкленнік (на фота). Віншуем калегу!

Фота Анастасія КЛЕШЧУКА

супрацоўнікаў Батанічнага сада лёд для скульптур. Таўшчыня лёду, здавалася б, 30 сантыметраў. Але ў ім аказалася пяць праслоек! І паміж сабой яны злучаны вельмі нетрывала. Праваліцца на такім лёдзе — прасцей простага. Таму мы звяртаемся да ўсіх кіраўнікоў прадпрыемстваў:

Як толькі вадаёмы вызваляюцца ад ледзянога покрыва, на лодках пачынаюць выходзіць рыбакі. Вось толькі і такая рыбалка можа прывесці да трагедыі. Перагруз судна, няправільна выбранае становішча — і лодка перакульваецца. А калі яшчэ і няма выратавальнай камізэлькі...

ЗМАТВАЙ ВУДЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Але разам з тым рэкі Заходняга Дзвіна і Дняпро практычна па ўсёй даўжыні ўскрыліся. Нават там, дзе лёд на іх яшчэ захоўваецца, хадзіць вельмі небяспечна. Напрыклад, возьмем Гомельскую вобласць. Там размешчана пятнаццаць нашых станцый, на якіх штодзённа праводзяцца замеры. Толькі на вадаёмах у Хойніцкім і Кармянскім раёнах лёд на азёрах дасягае таўшчыні 18—20 сантыметраў. А вось на рэках Сож, Прыпяць, Дняпро і Іпучэ абстаноўка вельмі складаная.

Небяспека тонкага лёду ў тым, што тэмпература вады пад ім толькі крыху большая за нуль. У такіх умовах у чалавека ёсць усяго пяць хвілін, каб выбрацца на паверхню. Калі прайшло больш часу, то шанцаў практычна няма. І нават знайсці цела тапельца для вадалаза не такая простая задача.

Нагадаем, што 11 лютага ў Столінскім раёне перакаліўся аэраглісер, на якім рабочы прыватнага прадпрыемства перавозіў на турыстычную базу па лёдзе дзесяць чалавек. Каля вёскі Семігосцічы лёд не вытрымаў, і глісер пацярпеў катастрофу. У вадзе

аказаліся тры чалавекі. Адзін з іх патануў зараз жа, другога паспелі выцягнуць з вады, але ён памёр да прыезду машыны хуткай дапамогі. Трэці мужчына быў шпіталізаваны ў рэанімацыю. Цела ж ахвяры Прыпяці так і не знойдзена.

— Нашы вадалазы прайшлі ўжо больш за пяць кіламетраў па дне Прыпяці ў дастаткова складаных умовах, — адзначыў Анвар Ігамбердыеў. — Пошукі перакінуліся з раёна Давыд-Гарадка на тэрыторыю Гомельскай вобласці. Але цела небаракі пакуль не знойдзена.

Як вядома, бяспечная таўшчыня лёду складае не менш за сем сантыметраў, але і то ў выпадку, калі на покрыва выходзіць толькі адзін чалавек. Праўда, калі лёд сфармаваўся па ўсіх правілах. А надвор'е спрыяе гэтай далёка не заўжды.

— Лёд у гэтым годзе фармаваўся вельмі своеасабліва, — згадвае **старшыня Мінскай гарадской арганізацыі Таварыства ратавання на водах Фёдар КЛЮКАЧ**. — Снег змяняўся дажджом, ён, у сваю чаргу, слабарозным надвор'ем... І вось цяпер, калі з-за цёпльнага лёду істотна падтаў, усё гэта і працягнецца. Мы нарыхтоўвалі па просьбе

правядзіце кароткія інструктажы з падначаленымі на тэму таго, што выходзіць на лёд надзвычай небяспечна.

Вось, здавалася б, на Мінскім моры лёд тоўсты. Але калі вёскі Лапаравічы мужчына вяртаўся дадому з рыбалкі і адной нагой праваліўся ў палонку. Аказалася, што пасля сябе рыбакі не пакінулі ніякіх папярэдальных знакаў аб тым, што тут было бурэнне. Вось так чалавек на роўным месцы зламаў нагу. Добра, што вадалазы ратавальнай станцыі Заслаўе-1 робяць перыядычныя абходы мясцовасці. Яны яго заўважылі, аказалі першую медыцынскую дапамогу. Медыкі адзначылі, што гэта было зроблена вельмі кваліфікавана.

У найбліжэйшыя дні крыху падмарозіць, але чакаецца і даволі моцны вецер з парывамі да 15—20 метраў за секунду.

— Кажучы па праўдзе, гэта яшчэ горш, чым простае таянне лёду. Калі пад сонцам ён хаця б папярэдзальна чарнее, то моцны вецер пры слабадмоўнай тэмпературы паветра адшліфуе верхнюю частку покрыва, стварыўшы ілюзію, што тут хадзіць бяспечна. Таму пра прагулку па лёдзе пакуль лепш забыць.

— Летась на маламерных судах загінула 11 чалавек, у тым ліку дзіця, — кажа **начальнік Дзяржаўнай інспекцыі па маламерных судах Міхаіл ЧАШУН**. — Рыбакі ж яшчэ і блытаюцца ў сетках. Сітуацыю пагаршае тое, што трагедыі з імі адбываюцца пераважна ў начны час сутак, калі на дапамогу не прыйдзе элементарна ніхто. Яшчэ адметна, што 80 % загінулых былі нецвярозымі.

Як зазначае **начальнік аддзела гідралагічных прагнозаў Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Алена ЗУБЧОНАК**, надвор'е ў найбліжэйшы час будзе спрыяць павольнаму раставанню покрыва. Але штодня інфармацыя аб стане лёду на рэках і азёрах размяшчаецца на сайтах Белгідрмета, на старонках у сацсетках. Таму даведацца аб рэальным стане падзей няцяжка, дастаткова толькі мець доступ да сеціва.

Тым часам па стане на 18 лютага ў Беларусі ўжо патанула пяць чалавек. Яшчэ сем удалося выратаваць. Напрыклад, летась за гэты час вада забрала 14 жыццяў, сярод іх былі два дзіцячкі.

Валяр'ян ШКЛЕННИК.

НЕ ЧАПАЙ, БО ЛЯСНЕ

Мужчына праігнараваў папярэдзальныя знакі і рыбацкую непасрэдна пад высакавольтнай лініяй. Яго ўдарыла токам. Работнікі электрасетак выехалі на агляд пасля паведамлення аб адключэнні 110-кілавольтнай лініі. Пры абыходзе была знойдзена абгарэлая вуда... Паводле інфармацыі відэавочаў, мужчына рыбацкую знаходзіць пад лініяй. У адзін момант ён зачэпаў высакавольтны провад вудай. Пацярпелага даставілі ў рэанімацыю...

Летась на аб'ектах энергетычнага нагляду адбылося 20 няшчасных выпадкаў у выніку паражэння электрычным токам,

паведаміў галоўны дзяржаўны інспектар краіны па энергетычным наглядзе — **начальнік аддзела Дзяржаўнага энергетычнага і газавага нагляду і аховы працы Мінэнерга Максім ГЕРМАН**.

Усяго пацярпела 20 чалавек, з іх 11 загінула. Самае сумнае тут заключаецца ў тым, што восем загінулых ад электрычнасці людзей былі рыбакамі.

А месца рыбалкі трэба выбіраць не бліжэй чым за 100 метраў ад высакавольтнай лініі электраперадачы, нагадаў **начальнік інфармацыйна-аналітычнага аддзела ДВА «Белэнерга» Аляксандр МАЛЬКОЎ**. Паводле яго слоў, самая галоўная небяспека, якую не разумеюць сучасныя рыбакі, заключаецца ў тым, што вуглепластыкавыя

вуды фактычна ўяўляюць сабой доўгі жалезны прут, які вельмі добра праводзіць ток.

«У гэтым галоўнае адрозненне вуглепластыкавых вуд ад шклапластыкавых, якія былі проста ідэальнымі ізалятарамі. Цяпер на кожнай вудзе ёсць знак — перакрэсленая ЛЭП, у крамах выдаюцца пам'яткі, ёсць сацыяльная рэклама на гэтую тэму», — расказаў Аляксандр Малькоў. Атрымаць моцны ўдар токам можна, нават калі вы не закранулі вудзільнае праводу, а проста наблізіліся да іх на недапушчальную адлегласць, таму выбіраць месца для рыбалкі трэба не менш чым за 100 метраў ад ЛЭП.

Сяргей КУРКАЧ.

У ДЗЕНЬ РОДНАЙ МОВЫ...

...Айчыныя тэлеканалы прадставяць спецыяльныя праекты

Ужо традыцыйна 21 лютага праграма «Наша раница», прагноз надвор'я і ўсе выпускі навін на АНТ выйдучы на беларускай мове. Таксама да святкавання сёлета далучыцца сайт тэлеканала, афіцыйныя акаўнты ў сацсетках і радыёстанцыя «Цэнтр FM».

«Раніцай чацвярга пагаворым пра самыя запатрабаваныя і рэдкія мовы свету, — анансуе кіраўнік дырэкцыі ранішняга вяртання АНТ Таццяна Рудакоўская, — і пра тое, як важна іх вывучаць. Раскажам пра паліглоту, паразважаем, чаму адным людзям лёгка даецца вывучэнне замежнай, а другім — складана». Дарэчы, нагадаюць прадстаўнікі Агульнаацыянальнага тэлебачання, штомесяц адзін з выпускаў праграмы «Наша раница» выходзіць цалкам па-беларуску.

Адмысловыя праграмы прадставяць у Міжнародны дзень роднай мовы тэле- і радыёканалы, якія ўваходзяць у склад Белтэлерадыёкампаніі. Так, Агенцтва тэленавін на «**Беларусь 1**» пакажа, якая мілагучная і прыгожая наша мова, у відэароліку, галоўнай тэмай якога стала песня «Мой родны кут» на словы Якуба Коласа. На тэлеканале «**Беларусь 3**» згадаюць літаратурную класіку — любімыя вершы знакамітых беларускіх паэтаў прачытаюць як вядомыя дзеячы культуры, так і цяперашнія студэнты. А ў эфіры **радыё «Сталіца»** пад дэвізам «Наша мова — для размовы!» кожную гадзіну будучы гучаць яркія літаратурныя выступленні айчынных рок-зорак — Naviband, Akute, Re1ikt, «Палац», NIZKIZ ды іншых.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

...у БДЭУ напішучы дыктоўку

21 лютага ў Беларускім дзяржаўным эканамічным універсітэце адзначаць Міжнародны дзень роднай мовы. Традыцыйна да гэтага дня ў ВНУ прымеркаваныя выстаўкі і конкурсы. Студэнты запісваюць тэматычныя эфіры на беларускай мове для ўніверсітэцкага радыё. Аднак галоўнае мерапрыемства — агульнаўніверсітэцкая беларуская дыктоўка.

Летась удзел у яе напісанні ўзяло больш за 200 чалавек: сярод іх былі не толькі студэнты, але і выкладчыкі і члены рэктарата, прафесійная дзейнасць якіх не звязаная з выкладаннем моў. Не абмінулі ўвагай мерапрыемства. Сёлета ўніверсітэт запрасіў ганаровага гасця — народную артыстку Беларусі, актрысу Рэспубліканскага тэатра беларускай драматургіі Таццяну Мархель. Яна будзе агучваць удзельнікам тэкст дыктоўкі. Нягледзячы на тое, што БДЭУ не з'яўляецца профільным лінгвістычным універсітэтам, мерапрыемствы моўнай скіраванасці тут праходзяць даволі часта.

Надзея НИКАЛАЕВА.

АКЦЫЯ

Упершыню пройдзе «Адзіны дзень бяспекі»

Акцыя працягнецца з 20 лютага да 1 сакавіка. У гэтыя дні адбудуцца мэтанакіраваныя прафілактычныя мерапрыемствы па папярэджанні надзвычайных сітуацый, правапарушэнняў і злачынстваў, а таксама навучэння паводзінам ва ўмовах пажараў, аварый, аказання першай медыцынскай дапамогі, паведамліў ў МУС.

У перыяд правядзення акцыі адбудуцца вучэнні і трэніроўкі па рэагаванні на надзвычайныя сітуацыі прыроднага і тэхнагеннага характару на выбуха-, пажара-, хімічна небяспечных аб'ектах, аб'ектах з масавым знаходжаннем людзей. Запланаваны праверкі сістэмы апавяшчэння ў тым ліку праз СМС, трансляцыя паведамленняў ад МЧС у тэлевізійным і радыёэфіры. Розныя ўстановы адпрацуюць бяспеку правядзення эвакуацыі са сваіх будынкаў.

У рамках «Адзінага дня бяспекі» будучы арганізаваны квэсты «Формула бяспекі», інтэлектуальныя гульні «Бяспечны сусед», навучальныя пляцоўкі «Пяць крокаў выратавання», пройдучы конкурсы на найлепшую творчую работу, прысвечаную пытанню бяспечнай жыццядзейнасці, тэматычныя канцэртныя праграмы і тэатралізаваныя імпрэзы. У структурных падраздзяленнях розных ведамстваў пройдучы дні адчыненых дзвярэй.

Акрамя органаў дзяржаўнага кіравання (Генпракуратура, МЧС, МУС, Мінэнерга, Міністэрства аховы здароўя, Міндукацыі, Мінпрацы і сацабароны, Мінжылкамгас, Мінкультуры) і мясцовых органаў улады, удзел у акцыі прымуць розныя арганізацыі і грамадскія аб'яднанні: Федэрацыя прафсаюзаў Беларусі, РДГА «Беларускае добраахвотнае пажарнае таварыства», Беларускае таварыства Чырвонага Крыжа, РДГА «Таварыства ратавання на водах», РГА «Белая Русь» і ГА «БРСМ».

Сяргей РАСОЛЬКА.

НЕ ЗАБЫВАЙЦЕ ПРА АДКАЗНАСЦЬ

Што такое Дэкрэт № 18 і як ён працуе?

На жаль, здараюцца сітуацыі, калі дзеці не знаходзяцца ў бяспецы. Гэта адбываецца ў тым ліку таму, што іх галоўныя абаронцы — бацькі — не гатовыя або не здольныя несці адказнасць за іх. Як дзяржава абараніла такіх дзяцей? Прэзідэнт прыняў Дэкрэт ад 24 лістапада 2006 года № 18 «Аб дадатковых мерах па дзяржаўнай абароне дзяцей у неўладкаваных сем'ях». Што ён сабой уяўляе?

Па факце гэты дакумент забяспечвае абарону правоў і законных інтарэсаў дзяцей у такіх сем'ях, а таксама павышае адказнасць бацькоў, якія не выконваюць канстытуцыйныя абавязкі па выхаванні сваіх дзяцей.

У дэкрэце падрабязна выкладзена працэдура адабрання дзяцей з неўладкаваных сем'яў. Падмаецца пытанне адказнасці асоб, якія ўхіляюцца ад утрымання сваіх дзяцей, а таксама пытанне працаўладкавання такіх бацькоў.

Акрамя таго, у дакуменце сказана аб рэалізацыі маёмасці і здачи ўнаём жылля для пакрыцця выдаткаў дзяржавы на ўтрыманне дзіцяці.

Разбярэм асноўныя паняцці. Нядобрасумленныя бацькі — гэта людзі, якія вядуць амаральны лад жыцця, з'яўляюцца хранічнымі алкаголікамі ці наркаманами альбо іншым чынам неналежна выконваюць свае абавязкі па выхаванні і ўтрыманні дзяцей, у сувязі з чым апошнія знаходзяцца ў сацыяльна небяспечным становішчы.

ВЫРАТАВАЦЬ ДЗЯЦІНСТВА

Адкулі і з чаго гэта пайшло — сацыяльнае сіроцтва ў нашым грамадстве, сказаць цяжка. Калі ў 90-х пачынала пісаць на гэтую тэму, то часта сустракала горкае параўнанне: пасля вайны дзіцячыя дамы напайвалі сапраўдныя сіроты — бацькі якіх загінулі, а цяпер гэта дзеці, якіх бацькі кінулі. Тады, у 90-х, у інтэрнатных установах выходзіла 35 тысяч дзяцей, у асноўным гэта былі так званыя сацыяльныя сіроты. Але гэта не значыць, што дзяцей, якія пакутавалі з-за таго, што бацькі пра іх забывалі за пляшкай гарэлкі, было столькі. Нацыянальная сістэма па своечасовым знаходжанні малых, якія аказаліся ў небяспечным жыццёвым становішчы, яшчэ толькі выбудоввалася. Часам неўладкаваных забіралі з сям'і толькі пасля таго, як з кімсьці з іх або з бацькоў здаралася бядка. Напрыклад, у 1993 годзе «Звязда» пісала пра сям'ю, дзе шасцёра дзяцей забралі ад бацькоў пасля таго, як пры нявысветленых абставінах загінула сёмае. Малодшаму з іх было 8 месяцаў, старэйшаму — 14 гадоў. Пакуль дзяцей афармлялі ў інтэрнатныя ўстановы, бацькі прадалі чатырохпакатную кватэру ў цэнтры Мінска, а выручаныя грошы хутка прапілі. Пасля прыняцця Дэкрэта № 18 наўрад ці такі жыццёвы сцэнарый быў бы магчымы. Хутчэй за ўсё, сёмае дзіця засталася б жывым. Не выключана, што бацькі паспрабавалі б вярнуць сваіх сыноў і дачок.

На пачатак мінулага года ў нашай краіне налічвалася 20,8 тысячы дзяцей, што засталіся без апекі бацькоў. Міністэрства адукацыі адзначае, што з прыняццем Дэкрэта № 18 іх колькасць паступова скарачаецца. За апошнія пяць гадоў узровень сацыяльнага сіроцтва знізіўся на 16 працэнтаў.

Сацыяльна небяспечнае становішча — гэта шкоднае ўздзеянне на дзіця вышэйназваных бацькоў.

Хто прымае рашэнне аб тым, што дзіця мае патрэбу ў дзяржаўнай абароне? Пры наяўнасці падстаў гэта робіць камісія па справах непаўналетніх, пасля чаго бацькам паведамляе пракурор.

Далей у камісіі ў паўгадавы тэрмін ёсць два варыянты вырашэння сітуацыі: альбо вярнуць дзіця бацькам — калі праблемы вырашаны (бацька (або маці) працаўладкаваўся, гасіць даўгі, кідае шкодныя звычкі, змяняе стаўленне да сына ці дачкі), альбо пазбавіць іх бацькоўскіх правоў.

Важна, што выдаткі па ўтрыманні дзяцей дзяржавай кампенсуюць самі нядобрасумленныя бацькі. Калі іх заробак не дазваляе кампенсаваць расходы, іх працаўладкоўваюць па паста новае суда. Выключэнне — недзеяздольныя бацькі і тыя, хто не можа выконваць бацькоўскія абавязкі па стане здароўя згодна з зацверджаным пералікам захворванняў.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

На жаль, штогод у нашай дзяржаве рэгіструецца новая колькасць дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў. Летась такіх было 2322.

Безумоўна, пільная ўвага дзяржаўных органаў, якія абавязаны своечасова выяўляць непаўналетніх у складанай жыццёвай сітуацыі і папярэджваць сямейныя катастрофы, дапамагае знізіць колькасць няшчасных выпадкаў, звязаных з малымі. Аднак своечасовае выяўленне небяспечнай сітуацыі цяжка стасуецца з памкнённым скараціць колькасць адабраных дзяцей. Таму вельмі складана мераць эфектыўнасць дэкрэта нейкім адным паказчыкам. Як вельмі цяжка прымусяць залежнага чалавека перамагчы сваю залежнасць. Таму, хто разбурае сябе, надзвычай цяжка знайсці сілы выратаваць сваю сям'ю. І ўсё ж такі, дэкрэт працуе. Людзі вяртаюць дзяржаве грошы і вяртаюць дзяцей.

На пачатак гэтага года міжведамасная работа па ліквідацыі сацыяльна небяспечнага становішча праводзілася ў 13 288 сем'ях, дзе выходзіла 24 691 дзіця. Зняты з уліку ў сувязі з нармалізацыяй абстаноўкі 20 595 дзяцей з 10 205 сем'яў.

За мінулы год 2904 дзіцяці атрымалі статус тых, хто мае патрэбу ў дзяржаўнай абароне. 1756 дзяцей вярнулі бацькам, бацькі 1146 дзяцей не зрабілі захадаў па стабілізацыі сітуацыі ў сям'і, адносна іх суд будзе прымаць рашэнне аб пазбаўленні бацькоўскіх правоў.

На пачатак гэтага года ў дачыненні да 18 862 дзяцей бацькі кампенсуюць расходы дзяржаве па іх утрыманні. За 2018 год кампенсавана 63,35 % сродкаў.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Незвычайная «нармальна» сям'я

— Нейкі час мне здавалася, што наша сям'я звычайная. І сапраўды, такіх сем'яў было шмат. У той час мы з бацькамі жылі з бабуляй. Бацька патроху выпіваў, але працаваў. Маці не піла. Праблемы пачаліся, калі мы пераехалі ў асобную кватэру. Маці таксама стала выпіваць... Мне было гадоў сем, калі я ўбачыла першую бойку паміж бацькамі. Я тады напалохалася, але хутка прызвычалася да новых абставін.

Мне вельмі ўрэзалася ў памяць, як забіралі дзяцей нашых суседзяў. Мы разумелі, што так трэба. Бруд, смецце, тараканы, голод... У тых умовах дзеці не маглі жыць, таму здавалася натуральным, што ў суседзяў іх забралі. У параўнанні з імі мы лічыліся «нармальнымі». Бацькі працавалі і кармілі мяне з сястрой. Так і раслі. У дзявятым класе трэба было вырашаць як жыць далей. Усе аднакласнікі рыхтаваліся да выпускнога: абмяркоўвалі планы на будучыню, а дзяўчынкі з трапятаннем выбіралі сукенкі. І мне хацелася. Але! Калі я прыйшла з гэтым пытаннем да бацькоў, тата мне сказаў: «Які выпускны, якая сукенка! Я ў твае гады працаваў ужо!»

Мне было пятнаццаць, і я была даволі імпульсіўнай дзяўчынкай. Лягнула дзвярыма і пабегла да сяброўкі. Яна аказалася ў такім жа становішчы. Мы былі адзіныя ў класе, хто прыйшоў на выпускны ў падраных джынсах. Трэба было шукаць работу. Але для падлеткаў гэта не так проста. Усё ж мы знайшлі занятка на рынку. Канешне, маці настаяла, каб я падала дакументы ў ПТВ. Я так і зрабіла.

Стол будучай першакласніцы.

Але вучыцца не пайшла. Я проста не разумела, навошта. Мне вельмі добра плацілі. Кожны дзень. Мне хапала на добрае адзенне, добрыя прадукты, касметыку, яшчэ і заставаліся грошы, каб пагуляць. Ну навошта ісці «мазгі сушыць», калі ўсё добра? Адпрацаваў дзень, атрымаў грошы, набыў сабе сукенку, якая падабаецца. А потым піва — і наперад, на дыскатэку

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

СТРАШНА БЫЦЬ СВАЙМУ

Юная мастачка Ліза.

танчыць. Я стала незалежнай ад бацькоў. З'явілася шмат новых знаёмых і новая кампанія, якія жылі менавіта так. І я хацела жыць так. У хуткім часе мне стала мала піва. Спачатку пачала выпіваць віно, а потым разам з калегамі і гарэлку. Праз некалькі гадоў такога жыцця не адразу, але заўважыла, што мне лягчэй працаваць, калі я пахмялюся. З ранняй невыносна балела галава, здавалася, што паміраю. Кожны гук выклікаў боль і невыноснае раздражненне. А трохі вып'еш — і ўжо адчуваеш сябе добра. Я не задумвалася аб тым, што са мной адбываецца нешта ненармальнае. Усе мае сябры гэтак жа пахмяляліся і жылі далей. Ды што сябры — ўсё мае акружэнне жыло так.

«Не магла глядзець у вочы дачцэ...»

Потым упершыню закахалася сур'эзна. Гэта было падобна на вар'яцтва. Прайшло ўжо шмат га-

«Памятаю першае пасяджэнне камісіі па справах непаўналетніх. Прыходжу — а там шмат людзей. Усе крычаць і саромяць мяне. А мне галава баліць. Паслала я ўсіх ды сышла.»

я мама. Але як толькі прыехала дамоў... Божа, дзе былі мае мазгі? Я любіла і люблю Любу, але магла сысці на некалькі дзён і пакінуць дачку на бацькоў. Зноў пачала выпіваць, гуляць з сябрамі. З бацькам Любы рассталіся, калі дачцэ было тры месяцы. Ды мы і не жылі ніколі разам, толькі начавалі адно ў аднаго. Люба расла добрай дзяўчынкай, спакойнай і разважлівай. Калі малой споўнілася тры гады, я ўладкавалася на работу дворнікам у ЖЭС. Зноў выпівала. І мяне пачалі папярэджваць аб тым, што я магу страціць дзіця... А мне ніяк не ўдавалася гэта асэнсаваць. Не тое, што я не разумела... Проста не магла ўсвядоміць. Са мной размаўлялі ўхвацелька, загадчыца дзіцячага садка, уастковы... Я памятаю першае пасяджэнне камісіі па справах непаўналетніх. Іду туды і не разумею, чаму яны мяне выклікалі... Прыходжу — а там шмат людзей. Усе крычаць і саромяць мяне. А мне галава баліць. Паслала я ўсіх ды сышла. Я не магу сказаць, дзе і калі першы раз забралі ад мяне Любу. Ёй на той момант споўнілася ўжо чатыры з паловай гады. І гэта быў сапраўдны шок. Мне маці кажа: «Люба ў СПЦ, табе трэба ісці туды», а я не магу зразумець, чаму ў мяне дзіця забралі. Як гэта? Я ж памятаю дзяцінства! Забіралі ў самых апошніх алкаголікаў, а я ж працую, я ж не алкаголік! І сорам, жудасны сорам. У СПЦ я, канешне, прыйшла, але да Любы ў групу не заходзіла... Я не магла глядзець сваёй дачцэ ў вочы. Са мной працавалі псіхолагі, яны тлумачылі, што дзіця мяне чакае, пытаецца, дзе я. А я не магла, не магла! Калі ўсё ж асмелілася... Мы з ёй доўга размаўлялі. Я вырашыла, што зраблю ўсё, каб забраць сваю малую з прытулку. Закадзіравалася, працавала, збірала ўсе неабходныя дакументы, выконвала ўсе ўмовы спецыялістаў. І, нарэшце, забрала. Мы ўсе чакалі гэтага дня: я, мае бацькі, мая сястра, якая ўжо

«НЕ АБАВЯЗАНАЙ» ДЗІЦЯЦІ

гадавала сваю дачку, і, канешне, Люба. Аднак гэта аказаўся вельмі цяжкі і напружаны момант. Памытаю, едзе дадому з дачкой і маўчым нацягнутыя, як струны. Я была вельмі пакрыўджаная тады. Мне здавалася, нібыта за мной усе сочаць і чакаюць маіх памылак. Прывяла малую ў сад, а там нас і не чакалі. Сустрэлі бязрадасна і пры гэтым кінулі ў спіну: гэта не надоўга. Паехала да ўчастковага, той таксама «падтрымаў»: маўляў, усё роўна твая малая вернецца туды, дзе была... Я злавалася на ўсіх і ненавідзела за тое, што мяне не разумеюць. І цягнулася да тых старых знаёмых, якія «падтрымлівалі» мяне, як здавалася, па-сапраўднаму.

Карацей, пратрымалася нядоўга. Спачатку выпіла трохкі, каб расслабіцца... І усё. Разумела, што калі мяне ўбачаць у такім стане ў садку, адразу адбяруць Любу. Таму ўзяла невялічкі відпак на рабоце і паехала ў вёску. А там... чатыры дні піла. Ехаць назад было яшчэ больш страшна. Але вярнулася. Не прайшло і пяці хвілін, як у кватэру пазванілі. Гавару Любе: «Не адчыняй». Але малая радасна пабегла да дзвярэй. А далей: чужыя людзі ў доме, крык, слёзы, Люба хапаецца за дзёда, яе адрываюць і ўвоззяць. Мой свет разбурыўся...

Далей усё было як у сне. Зноў СПЦ, вельмі хутка суд. Мяне пазбавілі бацькоўскіх правоў, перасталі пускаць да Любы і адправілі ў лячэбна-працоўны прафілакторый. У мяне не было сіл супраціўляцца, адчувала нейкую невыносную пустэчу і бездапаможнасць. Я змірылася. Там, у ЛПП, даведлася, што я больш «не абавязаная». Гэта быў кантрольны выстрал. Страшна быць больш «не абавязанай» свайму ўласнаму дзіцяці... Маю дачку ўдачарылі.

Больш не гатова рызыкаваць

Калі вярнулася з ЛПП, мяне ўжо ніхто не чакаў, я нікому не была патрэбна. Адразу пачала піць. Праз некаторы час мяне сустрэў участковы і адразу склаў пратакол. Потым другі, трэці... Чацвёрты пратакол азначаў паўторную адпраўку ў ЛПП. Я не гатова была туды вяртацца. Паспрабавала наладзіць жыццё. Палюбіла мужчыну, Аляксея, стала сустрэцца з ім. Зацяжарала... Неўзабаве аб гэтым даведаўся участковы. Ён так крычаў на мяне — не перадаць. Мне нават смешна стала: маўляў, я гэта я пасмела зацяжараць без яго дазволу. Мяне сталі кантраляваць. У хуткім часе сышла ў дэкрэт. На той момант мяне турбавалі адносіны з бацькам дзіцяці, бо хацелася мець нармальную сям'ю. Аляксей здрадзіў мне, я пакутавала, але піць не пачынала. Нарадзіла дачку Лізу. Гэта малая зрабіла мяне шчаслівай. Я карміла яе сваім маляком амаль да двух гадоў. Дачка вяртала мяне да жыцця. Адначасова старалася наладзіць добрыя адносіны з яе бацькам. Але пасля яго чарговага здрады, нягледзячы на тое што ў мяне быў даволі вялікі перапынак ва ўжыванні алкаголю, набыла сабе бутэльку шампанска-

га і пайшла піць дадому. Без кампаніі. Каб дачка нічога не бачыла, адвляла яе да сваёй знаёмай. Але ж менавіта ў гэты дзень органы апекі прыехалі па дзяцей той жанчыны. І, канешне, забралі маю Лізу... З жахам успамінаю той момант. Я, задаволеная ад выпітага шампанскага, іду зноў да крамы. І раптам да мяне падбягае мая маці і крычыць на мяне. Яе словы даходзілі з цяжкасцю. Я зразумела, што Лізу павезлі ў СПЦ, але усё ўнутры адмаўлялася прымаць гэта. Моўчкі набыла гарэлку і сышла. Ачуняла праз некалькі дзён. Трэба было ісці ў прытулак. Калі пад'ехала на машыне са знаёмым, убачыла, як выхавацелька гуляе з маёй дзяўчынкай. Ледзь не звар'яцела на месцы. Здавалася, што бачу адразу дзвюх: Любу і Лізу... Я не магла яе страціць.

Я гатова была зрабіць усё, каб мяне вярнулі дачку. Аляксей, бацька Лізы, на камісіі мяне зневажаў, гаварыў, што не даглядала дзіця,

«У ЛПП даведлася, што я больш «не абавязаная». Гэта быў кантрольны выстрал. Страшна быць больш «не абавязанай» свайму ўласнаму дзіцяці... Маю дачку ўдачарылі».

лася так дрэнна, што прыходзілася выклікаць хуткую. Але калі ўрачы бачылі мяне скурчаную, без зубоў і з невыносным перагарам, разводзілі рукамі: маўляў, мы тут нічым не дапаможам... Было, што мне кідалі ўслед брыдкія словы і ставіліся да мяне як да чалавека нізкага сорту. Я пакуль не магу растлумачыць тую сваю неадэкватную ўчынкі. Мне ніхто не перашкаджаў самой звярнуцца па дапамогу да псіхолагаў. Я проста была вымушана з імі працаваць, і мне пашанцавала, што яны ўсё ж паступова дастукаліся да мяне. Зараз я дзіўлюся, чаму не гаварыла аб нейкіх сваіх пе-

Ліза выбірае сукенку для прагулкі.

кідала адну і не карміла... Мне паставілі ўмову, каб памірылася з бацькам Лізы. Я зноў закадзіравалася, выйшла на работу, спрабавала наладзіць адносіны з Аляксеем. Што заўгодна была гатова цягнуць ад яго і цяглася. Чакала, калі змагу забраць дачку дадому. У той дзень мы павіны былі прыйсці на камісію ўдваіх: я і бацька Лізы. Але ён не прыйшоў. Яго чакалі некалькі гадзін, якія для мяне здаліся вечнасцю. Я не вытрымала і пачала крычаць. Божухна, як я крычала!.. Добра, што там былі супрацоўнікі СПЦ, якія ведалі, што значыць для мяне Ліза, і ўступіліся за мяне... Мне вярнулі дачку. Не адразу пайшло ўсё гладка. Былі вельмі няпростыя моманты ў жыцці. З бацькам Лізы я рассталася. Праўда, зрэдку ён прыходзіў да нас скандаліць. Але я больш не гатова рызыкаваць дачкой. Нядаўна бацьку Лізы забралі ў ЛПП, нам стала больш спакойна.

Пасляслоўе

Ведаю, што я алкаголік. Мне нельга нават грам выпіць — небяспечна. Сёння я трымаюся. Доўгі час здавалася, што ўвесь свет супраць мяне, што да мяне ставяцца несправядліва... Крыўдзілася, нават на ўрачоў. Было, што пасля доўгай «завязкі» выпівала, і мне станові-

ражываннях са спецыялістамі. Я нібыта хавалася, была закрытая ад іх. Калі стала паступова адкрывацца, яны змаглі ўбачыць, як мне дапамагчы. Я вельмі ўдзячная ім за цяроўнасць — яны былі са мной усе гэтыя гады.

Сярод міліцыянераў таксама былі тыя, каму раптам становілася шкада мяне, і яны заступаліся за мяне перад калегамі. І міласэрнасць з іх боку да мяне была гаючай.

У мяне з'явіліся новыя сябры, сапраўдныя, якія падтрымлівалі мяне не бутэлькай, а сваім сяброўствам. Але ў сэрцы засталася рана, якая не загойваецца. Я страціла Любу. У хуткім часе мая малодшая дачка будзе святкаваць першы выпускны, і я буду глядзець, як Ліза развітваецца з дзіцячым садком. Аднак я не была побач у такі момант са сваёй старэйшай дачкой.

Хутка павяду Лізу ў першы клас, і мы разам будзем хвалявацца. Але ніколі не ўбачу, як пайшла ў школу мая старэйшая дачка... І гэта трагедыя нашай маленькай сям'і. Веру, што Любу робяць шчаслівай новыя бацькі. І спадзяюся, што лёс дасць калі-небудзь мне магчымасць папрасіць у яе прабачэння.

**Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.
Фота Таццяны ТКАЧОВАЙ.**

P. S. Прозвішча герані не ўказана з этычных меркаванняў.

Кампетэнтны каментарый

Асноўная задача — захаваць біялагічную сям'ю

«Звезда» звярнулася па каментарый аб рэалізацыі Дэкрэта Прэзідэнта № 18 «Аб дадатковых мерах па дзяржаўнай абароне дзяцей у неўладкаваных сем'ях» да старшынь профільных камісій абедзвюх палат Нацыянальнага сходу Беларусі.

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Віктар СІРЭНКА:

— Прызнанне таго, што дзіця знаходзіцца ў сацыяльна небяспечным становішчы — гэта жаданне і неабходнасць дапамагчы сям'і. Увесь механізм пакрокава распісаны ў заканадаўстве і ў метадычных рэкамендацыях. Усё праходзіць планова і паступальна, каб бацькі ўсвядомілі, што губляюць самае дарагое, і пры гэтым не траўмаваць дзіця. Асноўная задача дзяржавы — захаваць яго ў роднай сям'і. Таму так важна працаваць на апярэджанне і прафілактыку.

25 гадоў таму нядабайных бацькоў пазбаўлялі бацькоўскіх правоў, а дзіцяці аддавалі на дзяржаўнае выхаванне. Такой карпатлівай работы з сямейнай неўладкаванасцю не было. І практыкі аднаўлення ў бацькоўскіх правах не было. З прыняццем Дэкрэта № 18 многія бацькі вырашылі вярнуць свае правы. І за 12 гадоў яго існавання больш за дзве тысячы чалавек адноўлены ў бацькоўскіх правах у дачыненні да 3,3 тысячы дзяцей.

Хацелася б падкрэсліць, што акрамя Дэкрэта № 18 пытанні абароны правоў і інтарэсаў дзяцей, сямейных праваадносін, процідзеяння гвалту ў сям'і рэгулююцца таксама Кодэксам аб шлюбе і сям'і, законам Рэспублікі Беларусь «Аб правах дзіцяці», «Аб асновах дзейнасці па прафілактыцы правапарушэнняў», Кодэксам аб адміністрацыйных правапарушэннях. Створана прававая аснова для забеспячэння недатыкальнасці асобы дзіцяці, яго абароны ад гвалту ў сям'і, вызначаны механізмы дзяржаўнай абароны ў выпадку знаходжання дзяцей у сацыяльна небяспечным становішчы. Але прыклады паводзін бацькоў сведчаць аб тым, што для нашага грамадства гэтая праблема яшчэ застаецца вострай. Значыць, патрэбны меры як па кансалідацыі намаганняў усіх зацікаўленых, так і па павышэнні эфектыўнасці прафілактычнай работы.

Тамара КРАСОЎСКАЯ, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі па працы і сацыяльных пытаннях:

— Актуальнасць гэтага нарматыўнага прававага акта бясспрэчна была як на момант яго выдання, так і зараз. Сацыяльнае сіроцтва — гэта боль і бяда нашага грамадства. Барацьба з ім і ліквідацыя яго прычын з'яўляецца ў цяперашні час прыярытэтнай задачай, якую неабходна вырашаць супольна, прыцягваючы ўсе органы ўлады і грамадскія інстытуты.

У свой час у працэсе распрацоўкі Дэкрэта № 18 было шмат скептыкаў. І гэта зразумела. Задача пераадолення сацыяльнага сіроцтва стаіць перад многімі краінамі. Беларусь сёння знаходзіцца ў авангардзе рашэння гэтай няпростай задачы. Краіна пайшла па шляху, аналагаў якому ў свеце няма. Быць піянерам у любой справе заўсёды вельмі складана.

Вельмі часта на практыцы работа па рэалізацыі Дэкрэта № 18 праводзіцца па двух напрамках — прафілактыка сацыяльнага сіроцтва і кампенсацыя грашовых сродкаў на ўтрыманне дзяцей, якія знаходзяцца на дзяржаўнае выхаванне. Гэта, безумоўна, вельмі важна, але тут, я падкрэсліваю, у аснову пастаўлены пытанні рэабілітацыі і ўз'яднання біялагічнай сям'і.

Дзеці не павінны пакутаваць ад таго, што іх бацькі безадказна ставяцца да сваіх абавязкаў, вядуць амаральны лад жыцця. Ні адно дзіця, якое трапіла ў цяжкую жыццёвую сітуацыю, не павінна быць пакінутае без увагі.

Усе мы ўсведамляем, што толькі здаровая, моцная сям'я, маральна і фізічна развітая, псіхалагічна ўстойлівая, сацыяльна адаптаваная, уключаная ў нармальнае жыццё дзеці — гэта гарант стабільнага і паспяховага развіцця грамадства і будучыні нацыі.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА, Надзея АНІСОВІЧ.

У тэму

Трывожныя сігналы аб тым, што сітуацыя ў доме і сям'і неспрыяльная, могуць заўважыць супрацоўнікі розных органаў і арганізацый падчас выканання сваіх прамых абавязкаў. Як растлумачыла галоўны пазаштатны спецыяліст **Міністэрства аховы здароўя па амбулаторна-паліклінічнай дапамозе дзецям Ганна КОТАВА**, медыкі падчас аказання дапамогі дома, выкананні патранажнай работы павінны звяртаць увагу на выпадкі, калі бацькі сістэматычна не выконваюць рэкамендацыі па дыягностыцы, лячэнні, рэабілітацыі дзіцяці, што пагражае яго жыццю і здароўю. Але работнікі аховы здароўя абмежаваныя рамкамі сваёй прафесійнай дзейнасці. Таксама ўрача-спецыяліста, участковага ўрача могуць прыцягваць у ролі эксперта, каб вызначыць наяўнасць пагрозы жыццю і здароўю дзіцяці.

Як паведаміў «Звездзе» намеснік начальніка аддзела арганізацыі работ і інспекцыі па справах непаўналетніх упраўлення прафілактыкі галоўнага ўпраўлення аховы правапарадку і прафілактыкі МУС Алег МАКСІМАЎ, на 1 студзеня 2019 года на ўлік у органах унутраных спраў знаходзілася 11 375 абавязаных асоб, гэта на 171 чалавека менш, чым год таму. З іх не працаўладкавана 227, ухільюцца ад работы на прадпрыемствах 2845 (на 1672 чалавек больш, чым годам раней). Пад ухіленнем разумеецца адсутнасць на рабоце на працягу рабочага дня без уважлівай прычыны.

Пастаўлена на ўлік у органы ўнутраных спраў абавязаных асоб, у дачыненні да якіх атрыманы прысуды, рашэнні суда, — 5405.

За 12 месяцаў 2018 года ў органах унутраных спраў вышукваліся 1103 даўжнікі і адказчыкі па ісках і выканаўчых дакументах аб спагнанні расходаў, затраных дзяржавай на ўтрыманне дзяцей, якія знаходзяцца на дзяржаўнае забеспячэнне. Адшукана, з улікам мінулых гадоў, 1101. На пачатак бягучага года заставалася ў вышуку 266.

СВЯТЫ

«Дала мне маці ГЭТУ МОВУ...»

«Вы ўвесь час гаворыце па-беларуску?» — часта пытаюцца ў мяне, і я тады таксама пытаю: «А чаму вас здзіўляе, што беларуска ў Беларусі...»

А зрэшты, гэта сапраўды дзіва, якое ў адных выклікае шчырае захапленне і жаданне падтрымаць дыялог на роднай мове, а другіх — наадварот, бянтэжыць ці нават раздражняе.

Я не збіраюся тут заклікаць суайчыннікаў да ўсведамлення сябе беларусамі. Пра гэта і напісана, і сказана нямаля. Проста напярэдадні Дня роднай мовы хачу падзяліцца тым, што на душы.

Вясковая школа, затым — факультэт беларускай філалогіі і культуры педагогічнага ўніверсітэта, дзе амаль усе прадметы (за выключэннем, вядома, рускай мовы) выкладаліся па-беларуску, — маё моўнае асяроддзе з самага пачатку было (ды і застаецца) беларускім. Гаварыць і думаць на роднай мове — для мяне тое ж самае, што і дыхаць. А ў тым, што роднага слова як паветра не хапае, не аднойчы пераконвалася, калі падчас адпачынку даводзілася гаварыць па-руску...

Ні ў якім разе не хачу зняважаць чужую рускую мову, люблю і шаную літаратурныя тво-

ры, напісаныя на ёй. Але, на мой погляд, наша бяда — у адсутнасці шырокага беларускамоўнага асяроддзя. Сёння нават вясковыя школьнікі імкнуцца гаварыць (як ім здаецца) па-руску. Што ўжо казаць пра тых выхадцаў з сяла, якія актыўна «заваёўваюць» сталіцу ды іншыя гарады.

...У Полацку, у музеі беларускага кнігадрукавання, увагу наведвальнікаў прыцягвае скульптура жанчыны, чый убор складаецца з шыкоўнага, напалову са сціплага, беднага адзення. «Гэта, — тлумачыць экскурсавод, — алегарычная выява беларускай мовы. Святочнае ўбранне сімвалізуе перыяд росквіту, калі яна была афіцыйнай мовай дзяржаўных дакументаў у часы Вялікага Княства Літоўскага. А вось іншае — гады, дакладней стагоддзі, калі роднае слова было ў заняпадзе».

І хоць у сціплым адзенні роднае слова і сёння, здараецца, «ходзіць» часцей, чым у шыкоўных строях, гэта не замінае яму зіхацець, пералівацца найпрыгажэйшымі адценнямі. Гэтай жа сціплай, але чыстай ручайкай яно ўсё ж бруіцца, а значыць, жыве наша родная мова.

**Ірына Матусевіч,
Дзяржынскі раён.**

Думаю так

Нас губіць не інтэрнэт...

Апошнім часам — і ўсё часцей, на жаль, — прыходзяць жудасныя навіны: то ў метро нехта прынёс узрыўчатку, то ў гандлёвы цэнтр зайшоў з бензапілой, то недзе знайшлі дзіця з прыкметамі ўдушэння... Ці вось — апошняе: падлетак з нажом пайшоў на настаўніцу і сваіх аднагодкаў. Два чалавекі загінулі — у мірны час, сярод белага дня. Тут міжволі ўпадзеш у ступар.

Яшчэ можна неяк зразумець падзенне крана, абрушэнне сцяны ці даху, дзе віной прыродныя катаклізмы, чыйсьці недагляд, разгільдзяства. Але тут... Няма тлумачэння. Усё па-за межамі розуму.

Ведаю, пройдзе нейкі час і, напэўна ж, высветляцца матывы ўчынкаў. Можна, не ўсё так проста было ў сям'і ціхага, сціплага хлопца, можа, у школе выхаваўная работа кульгала (хоць, упэўнены, нікому дрэннаму там ніхто дзяцей не вучыў!). Тады адкуль гэта ўсё бярэцца? Як такое можна прадбачыць і прадухіліць? Ці не дойдзе да таго, што нам прыйдзеца пазбягаць людзей? Ці не надыйдуць часы, калі на вуліцы, на працу, на заняткі мы будзем хадзіць у нейкіх бронекамізілях?

Кажуць, інтэрнэт ды тэлебачанне вінаватыя, яны, маўляў, разбэшчваюць дзяцей ды і дарослых...

На мой погляд, гэта ўсё лухта. Нам не хапае жывых чалавечых зносін у сем'ях, у школе, у працоўных калектывах, нас губіць паўсюдная абьякавасць і раз'яднанасць, мы жывём па прынцыпе «мая хата з краю», аж пакуль у яе не прыйдзе бяда.

**Аляксандр Матошка,
в. Янкавічы, Расонскі раён.**

Была вайна

А памяць жывая!

...Летнім вечарам старыя збяруцца на лаве побач з хатай дзеда Алёшы і пачынаюць успаміць сваё ваеннае дзяцінства, гаварыць пра страчаных бацькоў, расстраляных родных і блізкіх, пра партызанаў, пра тое, як сяцёр зганялі ў Германію. А дзеці прыціхнуць і задумаюцца.

Больш за ўсіх расказваў дзед Алёша (на вёсцы яго завуць Пятровічам). Ён згадваў, як фашысты сагналі ў хлэй партызанскія сем'і з малымі дзецьмі, як плакалі людзі... Помніў дзядуля, як яго бацька дапамагаў партызанам, а пасля пайшоў у дзейную армію, як потым маці засталася адна з чатырма дзеткамі ў зямлянцы. Як ён стаў для яе памочнікам і ў свае 14 гадоў будаваў дом...

Пятровіч часта прыгадваў бацьку, які прайшоў фінскую вайну і загінуў у 1944 годзе ва Усходняй Прусіі. Але яго засмучала, што ён не ведае, дзе знаходзіцца магіла роднага чала-

века. Сям'я пачала пошукі. Напісалі ў архіў. Звярнуліся ў ваенкамат. І вось прыйшло паведамленне, што Курсевіч Пётр Фёдаравіч быў пахаваны ва Усходняй Прусіі і што яго прах пазней быў перанесены на брацкія могілкі ў сяле Калініна...

Пятровіч пачаў збірацца, разам з ім вырашылі ехаць і яго сыны. З родных могілак узялі па жмені зямлі, акуратна завязалі ў хустачку. Калі ехалі па сёлах і гарадах Калінінградскай вобласці, усюды бачылі брацкія магілы. Гэта ж колькі людзей! Колькі крыві праліта!

На адной з пліт у сяле Калініна знайшлі знаёмае

прозвішча. Пятровіч падышоў да пліты, стаў на калені, сказаў: «Прывітанне, бацька! Я так доўга чакаў гэтай сустрэчы. Каб ты ведаў, як цяжка мне было жыць без цябе...»

Сын горка плакаў і доўга расказваў пра сваё жыццё. Плакалі і мы, і мясцовыя жыхары, якія аказаліся побач.

Сыны Пятровіча паклалі кветкі на пліту, асыпалі прывезенай роднай зямлёй, каб дзядулі было спакойна і каб ён ведаў, што яго не забылі.

В. Курсевіч.
АД РЭДАКЦЫІ. Так, памяць жывая. Яна — у дагледжаных могілках, у сямейных архівах, у запісах школьнікаў, якія сустракаліся з ветэранамі, малалетнімі вязнямі. Але час ляціць — і ўсё менш застаецца не

толькі сведкаў, якія вайну бачылі на свае вочы, але і тых, хто ведае пра яе з першых вуснаў. А значыць, мы страчваем не проста дэталі, якія маглі б дапаўняць агульнавядомыя звесткі, але і лёсы, імёны, незаўважныя «маленькія» падзвігі, без якіх не было б вялікай перамогі, эмоцыі, без якіх не адчуць той драматычна час. І нават запісаныя ў нататніку ці вучнёўскім сшытку ўспаміны з цягам часу могуць згубіцца... Як захаваць гэту памяць, як падзяліцца такімі ведамі? Дасылайце ў «Звязду». Расказвайце не толькі пра ваенныя дзеянні, партызанскі рух, жахі, звязаныя з тым часам, але і пра тое, як «ажывалі», аднаўляліся, адбудовваліся пасля вайны, як знаходзілі страчаных родных.

Уражанні

ГІМН ЖЫЦЦЮ І ЖАНЧЫНЕ

Вершы паэта **Ніколы Шабовіча** часта друкуюцца ў газетах і часопісах. Сабраныя ж разам, у зборніку «Маладыя мроі маладога лета», яны адразу бяруць у палон, выступаюць сапраўдным гімнам жанчыне, каханню, жыццю:

*Вачэй спакуснае святло
Мне будзе помніцца да ранку.
Здалося, сонейка ўзышло,
Як ты з'явілася на ганку...*

Такое вось «сонейка» — свае незабыўныя сустрэчы, радасці і пакуты кахання — было альбо ёсць амаль што ў кожнага, і якраз пра яго піша паэт у

вершах «Ты сягоння прынесла вясну...», «Трапяткое спакуснае лета...», «Яшчэ так хочацца свавольчы...», «Я ў тваіх пацалунках свае забываю гады...», «Такую ўбачыць прыгажосць — і не заснуць да самай раніцы»...

Ёсць у зборніку і творы пра Бацькаўшчыну, сям'ю, вернасць справе і сябрам:

*Ды кожны кут па-свойму, пэўна ж, міл,
Бо толькі там, дзе нашыя вытокі,
Сабе жыццёвых назапасім сіл
На новыя — акрыленыя — крокі.*

Хочацца адзначыць вобразнасць мовы паэта. Вось як, напрыклад, ён апісвае прыроду пасля дажджу:

*Ажылі прывяляы ўжо травы,
Кветкі ўверх прыўзнялі галаву,
І дубок маленькі кучаравы
Нібы шэпча некаму: «Жыву!»*

Прачытаў — і быццам убачыў гэтую прыгажосць, быццам пачуў слова. І ўжо гатовы адгукнуцца на заклік паэта, падарыць —

*Радзіме — адданасць,
Бацькам — дабрыню і любоў,
Сябрам — беззаганнасць
Учынкаў, памкненняў і слоў.*

Упэўнены, што гэта — крэда і самага паэта, якому пакуль толькі 60.

**Міхась СЛІВА,
г. Рагачоў.**

Цэнтр
Промышленнай
Ацэнкі

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении аукциона			
Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703		
Продавец	ОАО «СМТ № 8», г. Минск, ул. Пионерская, 37		
Предмет аукциона (одним лотом)			
Месторасположение: Минская обл., г. Жодино, ул. Дорожная, д. 2			
Наименование (назначение)	Об. пл.	Инвентар. номер	Адрес (№ дома)
Здание ремонта транспорта (здание специализир. для ремонта и технич. обслуживания автомобилей (в т. ч. автомоб. заправоч. и газонаполнит. станции))	78	612/С-7856	2/8
Здание склада (здание специализир. складов, торгов. баз, баз материально-технич. снабжения, хранения)	404	612/С-4244	2/7
Здание склада (здание склада)	234,5	612/С-5843	2/1
Здание мастерских (здание неустан. назначения)	458	612/С-4246	2/3
Здание ангара (здание неустан. назначения)	661	612/С-4240	2/2
Здание складского цеха (здание специализир. обработ. промышленности)	113,7	612/С-4248	2/5
Здание административно-бытового корпуса (здание административно-хозяйственное)	318,8	612/С-4999	2
Составные части и принадлежности: пристройка – 1, навес – 2, пристройка – 3, ограждение – а1, ограждение – а2, ограждение – а3, ограждение – а4, ограждение – а5, покрытие – а6, покрытие – а7, площадка ТБО – а 8			
Здание-склад масел (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранения)	55	612/С-4241	2/4
Электролиния ВЛ-0.4 (сооружение специализир. энергетики)	509,7 м	612/С-6757	2
Составные части и принадлежности: (Б) кабельная электролиния, (а1-а14) опоры, (В) подстанция (КТП-160кВа-10/0.4)			
Здание автозаправочной станции (здание специализир. для ремонта и технич. обслуживания автомобилей (в т. ч. автомоб. заправоч. и газонаполнит. станции))	6,7	612/С-4242	2/6
В состав лота входит следующее имущество: навес для хранения дров №1 (55,2 кв. м), навес для хранения дров №2 (41,25 кв. м), вагон-проходная (13,5 кв. м, инв. № 1057), цистерна 25м³ (инв. № 12116), котел КЧМ-5-К-40-71 (инв. № 128), котел КЧМ-5-К-80-03 (инв. № 135), система видеонаблюдения (инв. № 362), электро-тельфер ЗТ-71-6 (инв. № 4258), кран-балка (инв. № 4503), пожарная сигнализация (инв. № 120), пожарная сигнализация (инв. № 121), шлагбаум (инв. № 207), котел КВр-0,12 К "Универсал РТ" (инв. № 138), трансформатор ТМ-160 (инв. № 771)			
Сведения о земельном участке: пл. 1,9586 га предоставлен на праве постоянного пользования для обслуживания зданий и сооружений производственной базы. Ограничения (обременения) прав: охранный зона канализационных коллекторов, пл. 0,2678 га			
Обременения: площади ангара сданы в аренду. Более подробную информацию можно узнать у организатора аукциона			
Начальная цена с НДС 20 % – 1 002 180,12 бел. руб.			
Задаток 1 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY60 BLBB 3012 0191 0213 9000 1001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, г. Минск, ул. Коллекторная, 11, БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа: ЗАО «Центр промышленной оценки»			
Срок подписания договора купли-продажи: 10 рабочих дней после проведения аукциона			
Условия оплаты предмета аукциона			
Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи.			
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by			
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия.			
Дата и время проведения аукциона: 27.03.2019 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 25.03.2019 до 17.00 по указанному адресу. Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. Email: auction@cpo.by			

ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «ЮНИМИТ»
(222220, РЕСПУБЛИКА БЕЛАРУСЬ, МИНСКАЯ ОБЛ., СМОЛЕВИЧСКИЙ РАЙОН, ПЛИССКИЙ СЕЛЬСОВЕТ, 9/12, В РАЙОНЕ ПОСЕЛКА ОКТЯБРЬСКИЙ)
СООБЩАЕТ О ВЫПЛАТЕ ДИВИДЕНДОВ ПО АКЦИЯМ

Дата принятия решения общего собрания акционеров, в соответствии с которым осуществляется выплата дивидендов по акциям: 14.02.2019.

Дивиденды, начисленные на одну простую (обыкновенную) акцию: 12 375,00 бел. руб. Привилегированные акции отсутствуют.

Срок и порядок выплаты дивидендов по акциям: в течение 60 дней со дня принятия решения об объявлении и выплате дивидендов наличными денежными средствами в кассе общества либо путем безналичного перечисления на указанный акционерами счет в банке.

УНП 690660279.

21 МАРТА 2019 ГОДА В 14.00 СОСТОИТСЯ
**ОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ
ОАО «ВИШНЕВКА-2010»**
ПО АДРЕСУ: МИНСКАЯ ОБЛАСТЬ, МИНСКИЙ РАЙОН,
АГ. ВИШНЕВКА, УЛ. ЦЕНТРАЛЬНАЯ, Д. 1А (АКТОВЫЙ ЗАЛ).

ПОВЕСТКА ДНЯ

1. «Об итогах развития ОАО «Вишневка-2010» за 2018 год и задачах по обеспечению выполнения прогнозных показателей социально-экономического развития на 2019 год».
2. «Отчет наблюдательного совета о работе в 2018 году».
3. «Отчет (заключение) ревизионной комиссии о работе в 2018 году».
4. «Об утверждении годового отчета, бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках, рассмотрении аудиторского заключения за 2018 год».
5. «Об избрании членов Наблюдательного совета и ревизионной комиссии ОАО «Вишневка-2010»».
6. «Утверждение размера материального вознаграждения членам Наблюдательного совета и ревизионной комиссии ОАО «Вишневка-2010»».

Регистрация участников общего собрания акционеров будет осуществляться 21 марта 2019 года с 13.00 до 13.45 по месту проведения собрания. Для регистрации необходимо иметь при себе: акционеру – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

Наблюдательный совет ОАО «Вишневка-2010»
УНП 600041880

Мы разам — Беларусь!

Краіна моцная рэгіёнамі: Капыльскі раён

Мінулы год можна назваць стабільным

Як спрацавалі капыльскія вытворцы летась, чым Капыльскі раён жыве сёння і якія планы на перспектыву. Пра гэта і іншае раскажаў «Звяздзе» старшыня райвыканкама Анатоль ЛІНЕВІЧ.

— Анатоль Канстанцінавіч, Капыльскі раён сельскагаспадарчы. А мінулы год быў не зусім спрыяльным для раслінаводства. З якімі вынікамі яго закончылі?

— Умовы надвор'я былі сапраўды не надта добрыя — дажджы змянялі засуху і надварот. Ураджай збожжавых і зернебабовых культур атрымалі на ўзроўні 70 % да папярэдняга года. Гэта сярэднеэспубліканскі паказчык. Разам з тым мінулы год можна назваць стабільным. Мы прыклалі ўсе намаганні для таго, каб «падцягнуць» ураджай за кошт зерня кукурузы. Упершыню ў гісторыі раёна летась сабралі яго 31 тыс. тон. Валавы збор збожжавых і зернебабовых склаў 88 тыс. тон пры ўраджайнасці 27,5 цэнтнера з гектара. Вядома, такі вынік нас не задавальняе, таму заклаўшы добры фундамент для атрымання будучага ўраджаю. Падчас восеньскай пасяўной павялічылі плошчу азімых збожжавых на 3 тыс. гектараў і давялі яе

з самых буйных вытворцаў буракоў у Беларусі, іх пасевы займаюць плошчу 6800 гектараў. Займаемся таксама вырошчваннем бульбы. Адкрытае акцыянернае таварыства «Старыца-Агра» — элітная гаспадарка па вытворчасці бульбы і насення бульбы. Летась прадпрыемства сабрала 328 цэнтнераў клубняў з гектара. Добра ўраджай і рапс — 23 цэнтнеры з гектара, а валавы збор гэтай культуры па раёне амаль 14 тыс. тон.

Што датычыцца жывёлагадоўлі, то паказчыкі ўдалося ўтрымаць на ўзроўні мінулага года. Пагалоўе буйной рагатай жывёлы павялічылі на 2 тысячы, у тым ліку на 0,4 тысячы дойных кароў, і грамадскі статак сёння налічвае 65 тыс. жывёлін. Ставім перад сабой задачу: валавы надой давесці да 100 тыс. тон у год. Думаю, гэта цалкам рэальна, паколькі сёння ідзем з прыростам па рэалізацыі малака на 105 %.

Акрамя таго, вялікую ўвагу аддаём фінансаванню аздараўленню сельгасарганізацый. Гэта стала магчымым дзякуючы Указу Прэзідэнта № 399. Іх у нас сем. Прапрацавалі пытанне з усімі крэдыторамі, выслалі адпаведнае паведамленне, якое мае на ўвазе пад сабой адтэрміноўку плацяжу на тры гады з наступнай растэрміноў-

кай на пяць гадоў. Гэта дастаткова эфектыўная дапамога для гаспадарак, якая дазволіць стабілізаваць сітуацыю.

— А як з кадрамі на сяле, Анатоль Канстанцінавіч, хапае спецыялістаў?

— У сельскай гаспадарцы працуе 3900 чалавек. У прычыне спецыялістаў дастаткова, пытанню тут не ўзнікае. Працуем у цесным кантакце з вышэйшымі навучальнымі ўстановамі. Напрыклад, з Гродзенскім дзяржаўным універсітэтам, Беларускай аграрнай тэхнічнай універсітэтам, Палескім дзяржаўным універсітэтам, Горацкай сельгасакадэміяй. Частка маладых спецыялістаў пасля абавязковай адпрацоўкі сыходзіць. Таму набіраем новых. На сённяшні дзень пэўныя праблемы ёсць па забеспячэнні інжынерна-будаўнічымі кадрамі. Але яны цалкам вырашальныя. У гэтым плане працуем з Беларускай нацыянальнай тэхнічнай універсітэтам, Гомельскім дзяржаўным універсітэтам, дзе рыхтуюць архітэктараў.

— Якімі прадпрыемствамі прадстаўлена ў раёне прамысловасць?

— У раёне працуе камбінат кааператываў прамысловасці, філіял Слуцкага сыраробнага камбіната. За мінулы год гэтыя прадпрыемствы паказалі рост больш як на 100 пра-

цэнтаў. «Каапрам» будзе новаю забойною пляцоўкаю, што дазволіць удвая павялічыць перапрацоўку сыравіны. Ужо атрымана абсталяванне цэра «Прамагралізінг». Філіял сыраробнага камбіната 95 % прадукцыі экспартуе ў Расію, спажываючы своечасова разлічваюцца з вытворцамі. Сыры маюць добры попыт і збыт.

— А як з кадрамі на сяле, Анатоль Канстанцінавіч, хапае спецыялістаў?

— У сельскай гаспадарцы працуе 3900 чалавек. У прычыне спецыялістаў дастаткова, пытанню тут не ўзнікае. Працуем у цесным кантакце з вышэйшымі навучальнымі ўстановамі. Напрыклад, з Гродзенскім дзяржаўным універсітэтам, Беларускай аграрнай тэхнічнай універсітэтам, Палескім дзяржаўным універсітэтам, Горацкай сельгасакадэміяй. Частка маладых спецыялістаў пасля абавязковай адпрацоўкі сыходзіць. Таму набіраем новых. На сённяшні дзень пэўныя праблемы ёсць па забеспячэнні інжынерна-будаўнічымі кадрамі. Але яны цалкам вырашальныя. У гэтым плане працуем з Беларускай нацыянальнай тэхнічнай універсітэтам, Гомельскім дзяржаўным універсітэтам, дзе рыхтуюць архітэктараў.

— Якімі прадпрыемствамі прадстаўлена ў раёне прамысловасць?

— У раёне працуе камбінат кааператываў прамысловасці, філіял Слуцкага сыраробнага камбіната. За мінулы год гэтыя прадпрыемствы паказалі рост больш як на 100 пра-

цэнтаў. «Каапрам» будзе новаю забойною пляцоўкаю, што дазволіць удвая павялічыць перапрацоўку сыравіны. Ужо атрымана абсталяванне цэра «Прамагралізінг». Філіял сыраробнага камбіната 95 % прадукцыі экспартуе ў Расію, спажываючы своечасова разлічваюцца з вытворцамі. Сыры маюць добры попыт і збыт.

Ёсць у нас і прадпрыемства прыватнай формы ўласнасці «БетонБокс». Летась з яго дапамогай выканалі праграму будаўніцтва сіласных і сянажных траншэй. Усяго ўладкавалі 56 траншэй. Гэта немалы аб'ём. Сёлета яшчэ адно прадпрыемства, прыватнай формы «Бел-МайстарБокс», якое аказвае будаўнічыя паслугі, выйграла тэндэр у Расіі. Спадзяёмся, што ён замацуецца дагаворам.

— Капыль па праве можа называць кузняй кадраў для айчыннага біятона...

— Навучэнцы трымаюць даволі высокі ўзровень у спартыўным жыцці. Каманда школьнікаў у складзе 12 чалавек заняла першае месца ў вобласці ў лыжных гонках, будзе выступаць у рэспубліканскіх спаборніцтвах. У нас вельмі моцная зборная па біятлоне. Падрыхтоўкай біятлістаў займаецца дзіцяча-юнацкая спартыўная школа. Ураджэнцы горада і раёна такія вядо-

мыя спартсмены-біятлісты, як Аляксандр Сыман, Антон Смольскі, Дар'я Юркевіч. Цяпер працуем над праектаваннем і аднаўленнем біятлоннай трасы. У Капылі ладзяцца і міжнародныя спаборніцтвы, як напрыклад фестываль бегу і пераадоўвання перашкод «Капыль-рэйс». Гэта маштабнае і відовішчнае мерапрыемства, сёлета пра свой удзел у ім заявілі 500 чалавек.

— За апошнія гады Капыль стаў больш утульным, тут з'явіўся дэндропарк, акультураны берагі вадаёма. У працяг года малой радзімы на якія аб'екты будзе скіравана ўвага?

— Пытаннем навіядзення парадку на зямлі, добраўпарадкаваннем займаемся пастаянна. І, вядома, гэтая работа прадоўжыцца. Мы бацьм шляхі рашэння праблем. Ёсць кароткатэрміновыя праекты. Ёсць і такія, што скіраваны на доўгатэрміновую перспектыву і патрабуюць фінансавых сродкаў. Шукаем грошы, крыніцы фінансавання. Горад расшыраецца, прырастае аб'ектамі жыццядзейнасці. Наспела будаўніцтва пункта працы з цвёрдымі камунальнымі адходамі. Гэта павінен быць сучасны аб'ект з усім неабходным абсталяваннем па паглыбленай сарціроўцы адходаў.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

МАСТАЦТВА ПЕРАВОЗАК

Капыльскаму філіялу «Аўтамабільны парк № 21» адкрытага акцыянернага таварыства «Мінаблаўтатранс» ёсць што паказаць і чым здзівіць гасцей раёна, турыстаў.

Нядаўна на дарогах Капыльшчыны пачалі курсіраваць тры пасажырскія аўтобусы маркі «МАЗ» з выявай знакамітых землякоў. На адным з іх — партрэт Героя Беларусі Міхаіла Высоцкага — заснавальніка айчыннага машынабудавання. Доўгі час Міхаіл Сцяпанавіч працаваў галоўным канструктарам Мінскага аўтамабільнага завода. А на радзіўся ён у вёсцы Семежава Капыльскага раёна. І гэты аўтобус — сведчанне таго, што на малой радзіме не забываюць пра вядомага земляка і аддаюць яму даніну павагі.

Капыльская зямля багатая на людзей, якія ўнеслі ўклад у развіццё раёна, Мінскай вобласці, краіны. На борце яшчэ аднаго аўтобуса змешчаны

На борце гэтага аўтобуса напісаны словы з шырока вядомай песні «Бывайце здаровы, жывіце багата» і партрэт яе аўтара земляка-паэта Адама Русака.

Помняць і шануюць на Капыльшчыне і яшчэ аднаго земляка — паэта-песенніка Адама Русака, які нарадзіўся ў невялікай вёсачцы Малаінаўка. Яго партрэт аздабляў трэці аўтобус. На адным баку — словы песні «Бывайце здаровы», з другога — не менш вядомай і папулярнай песні «Ой, бярозы ды сосны, партызанскія сёстры».

Знамянальна, што партрэт і надпісы з'явіліся летась напярэдадні Дня беларускага пісьменства, які сімвалізуе пераемнасць традыцый, повязь розных пакаленняў, адзінства друкаванага слова з гісторыяй і культурай беларускага народа.

Кіроўцы Аляксандр ГАНЧАР, Ігар РУДЗЕНЯ, Аляксандр ЗОРЫЧ — прызнаныя майстры сваёй прафесіі.

Пагадзіцеся, прыемна ехаць на такім транспарце, які стаў брэндам Капыльшчыны, дапамагае больш дзесяцігоддзяў аб мінулым гэтага шчодрога на таленты краіны. А яшчэ, на маю думку, такім чынам мясцовыя транспартнікі садзейнічаюць прыцягненню турыстаў: апошнім часам у раёне працавана шмат цікавых турыстычных маршрутаў.

Наогул, калектыў імкнецца развівацца, удасканалвацца, пры гэтым захоўваючы традыцыі, усё лепшае ад сваіх розных пакаленняў, адзінства друкаванага слова з гісторыяй і культурай беларускага народа.

Начальнік дзягнастычнай станцыі № 123 Аляксандр БАЛАЖЫНСКІ.

У аўтапарку працуе дзягнастычная станцыя № 123, аснашчаная сучасным абсталяваннем. Яе паслугі карыстаюцца вялікім попытам. Дзяржаўны тэхнічны агляд тут праходзяць не толькі транспартныя сродкі з Капыльскага раёна, але і навакольных — Салігорскага, Нясвіжскага, Клецкага, Слуцкага. Аўтаўладальнікі ведаюць, што на станцыі працуюць прафесіяналы высокага класа, якім можна даверыцца, і яны зробіць усё як мае быць, своечасова, якасна.

Аўтапарк аказвае таксама экскурсійна-турыстычныя паслугі па заяўках насельніцтва, прадпрыемстваў, арганізацый. Тут можна заказаць аўтобус, які даставіць у любы пункт Міншчыны, краіны дзяцей і дарослых.

Перавозкі грузаў і пасажыраў — гэта свайго роду мастацтва. Неабходна людзей даставіць па любым адрасе хутка, своечасова, без надзвычайных здарэнняў. І бяспека пасажыраў залежыць ад майстэрства і прафесіяналізму кіроўцы.

— Людзі — наш залаты фонд. Менавіта яны сваёй добрасумленнай працай, прафесіяналізмам ствараюць імідж прадпрыемства, — упэўнены Аляксандр Яўгенавіч. — Кіроўца аўтобуса Іван Каляда працуе ў аўтапарку больш за сорак гадоў. Іван Васільевіч удастоены звання «Ганаровы транс-

партнік Рэспублікі Беларусь». У нас шмат кіроўцаў, якія водзяць аўтобусы больш за 35, 40 гадоў. У прыватнасці, Віктар Лойка, Мікалай Шыдлоўскі, Анатоль Шчурскі, Аляксандр Сердзюкоў. Арцём Русаковіч, Дзмітрый Баран — маладыя кіроўцы, але ўжо зарэкамендавалі сябе з найлепшага боку. На грузавыя машыны шмат гадоў працуюць Уладзімір Варчэня, Алег Дунай, Мікалай Мяцельскі. Мы ганарымся моцнымі традыцыямі, якія закладваліся прадстаўнікамі розных пакаленняў, працоўнымі дынастыямі Рудніцкіх, Варчэняў, Качукоў-Струнеўскіх, Каласко.

Разам з тым на прадпрыемстве разумеюць: для плённай працы неабходна стварыць і адпаведныя ўмовы. Напрыклад, прафесійнаму росту садзейнічае сістэма даплат за класнасць і майстэрства. Адміністрацыя сумесна з прафсаюзным камітэтам імкнецца штогод паляпшаць умовы працы і адпачынку сваіх работнікаў. Для іх уладкаваны раздзявалка, душавая, пакой для прыёму ежы з неабходнай бытавой тэхнікай, буфет. У клубе праводзяцца культурныя мерапрыемствы, святы. Неаднаразова каманда аўтапарка займала прызавыя месцы ў спаборніцтвах, алімпіядах «Мінаблаўтатранс», раённага і абласнога ўзроўняў.

ЗЯМЛЮ НЕ ПАДМАНЕШ: ШТО Ё ЯЕ КІНЕШ, ТОЕ І АТРЫМАЕШ

Так лічыць дырэктар адкрытага акцыянернага таварыства «Старыца-Агра» Капыльскага раёна Уладзімір Рудакоўскі

Надаўна дырэктару таварыства Уладзіміру Рудакоўскаму прысвоена званне «Чалавек года Міншчыны». Гэта пачаснае званне надаецца толькі самым творчым, прагрэсіўным, паспяховым працаўнікам і кіраўнікам прадпрыемстваў і арганізацый вобласці — найлепшым з найлепшых. «Гэта давер калектыву, заслуга механізатараў, паляводаў, жывёлаводаў. Тое, чаго ўдалося дасягнуць гаспадарцы, — вынік іх самаадданай працы, ведаў, прафесіяналізму. Бо, як кажуць, адзін у полі не воін. І без іх дапамогі нельга выканаць пастаўленыя задачы», — лічыць Уладзімір Анатолевіч.

ААТ «Старыца-Агра» — самае буйное і самае паспяховае сельгаспрадпрыемства на Капыльшчыне. Стабільнае развіццё гаспадаркі апошняй чатырнаццаці гадоў непарыўна звязана з імем яе дырэктара. Кіраўнік валодае якасцямі гаспадары, які ўмею пралічваць свае дзеянні і планы наперад. Гэта прыносіць вынікі ў вытворчасці мяса, малака, раслінаводства. А значыць, дае магчымасць умацоўваць пазіцыі гаспадарчай і фінансавай дзейнасці,

Дырэктар ААТ «Старыца-Агра» Уладзімір РУДАКОЎСКІ.

калійных, так і фосфарных, азотных, закупаюць практычна ўсё элітнае насенне. Але на ўраджайнасць паўплывалі неспрыяльныя ўмовы надвор'я — засуха. На пясчаных участках ураджай практычна выгараў. У выніку сабралі зерня збожжавых на 4 тысячы тон менш, чым у папярэднім годзе. Ды недахоп кампенсавалі зернем кукурузы: атрымалі яго 7 тысяч тон, што больш на 3,5 тысячы тон за ўзровень 2017-га. Частку кукурузнага зерня рэалізавалі на вырчку, частку паклалі на корм жывёле. Значную ўвагу ў гаспадарцы аддалі нарыхтоўцы травяністых

станам якога сочыць група ветурачоў. У выніку штомесяц гаспадарка атрымлівае вырчку ад продажу малака ў памеры 600 тысяч рублёў.

На жывёлагадоўчым комплексе «Чарнінае» па вырошчванні і адкорме буйной рагатай жывёлы ўтрымліваецца 4 тысячы галоў. Маладняк кожны суткі прыбаўляе ў вазе па 950—1000 грамаў. На гэта ўплываюць якасць кармоў, збалансаваны рацыён, карпатлівы догляд і прафесіяналізм спецыялістаў. Штомесяц акцыянернае таварыства прадае буйной рагатай жывёлы на 600 тысяч рублёў. Бычкоў здаюць у асноўным на Слуцкі мясакамбінат, стаўбоўскі філіял Мінскага мясакамбіната. Здатная вага кожнага бычка ў сярэднім 450 кілаграмаў. Адначасова тут займаюцца ўзнаўленнем статка: паралельна закупаюць штомесяц прыкладна 300—350 галоў маладняку. Прадукцыя жывёлагадоўлі — мяса і малако — дае гаспадарцы 65—70 % гадавой вырчкі, астатнюю прыносіць раслінаводства.

Гаспадарка забяспечана ўсім неабходным, каб утрымліваць дасягнутае ў раслінаводстве, жывёлагадоўлі і рухадца наперад: машынамі, трактарамі, пасяўной і ўборачнай тэхнікай, прычэпным інвентаром да яе. Але самае галоўнае, як лічыць Уладзімір Рудакоўскі, гэта працавітасць, кампетэнтнасць, прафесіяналізм работнікаў і спецыялістаў. Дарэчы, сярэдні ўзрост іх каля 45 гадоў.

Вядома, за «дзякуй» ніхто працаваць не будзе. Кіраўнік разумее, што ўтрымаць кадры можна дастойнай зарплатай, сацыяльнымі гарантыямі і квадратным метрам. Жыллё будзецца кожны год у межах рэспубліканскай праграмы адраджэння вёскі за кошт кредитных рэсурсаў. Сёлета таксама плануецца ўвесці ў эксплуатацыю жылы дом, які не закончылі летась. Усе дамы газіфікаваны. Для работнікаў, што мелі патрэбу ў матэрыяльнай да-

Галоўны спецыяліст па ідэалагічнай рабоце Ірына КАВАЛЕНКА і дыспетчар Аксана БЫКАВА.

памозе на падвядзенне «блакітнага паліва», гаспадарка выдзеліла беспрацэнтную пазыку на паўтара-два гады ў памеры 10 мільёнаў «старых» рублёў. Затым штомесяц пакрыху гэтую суму вылічвалі з зарплат.

У акцыянернага таварыства ёсць свой магазін. Пры неабходнасці ў ім пад заказ можна набыць мэблю, бытавую тэхніку ў растэрміноўку без працэнтаў на 3—6 месяцаў. Тут можна ўзяць і прадукты харчавання на пэўную суму ў лік будучай зарплаты. Праз краму выдаюць работнікам і навагоднія падарункі. Паколькі ў таварыстве працуе 550 чалавек, у такую сістэму дазваляе пазбегнуць чэргаў. Памяшканне рэстарана здаецца ў арэнду пад розныя мерапрыемствы, сямейныя ўрачыстасці, карпаратывы. Людзей задавальняе сэрвіс, абслугоўванне, невялікі кошт арэнды залы. Работнікі сталовай гатуюць абеды для хлебарабаў гаспадаркі падчас масавых палявых работ, прыкладна 200 абедоў і вячэр. Харчаванне для іх воззяць у поле спецыяльна абсталяванай машынай. Першае, другое з гарнірам і мяснымі вырабамі, кампот або сок — на абед. Затым — падвечорак. За паўнавартаснае двухразовае харчаванне хлебарабы са сваёй кішэнні даплачваюць

Загадчык майстэрні Віталь ЛУЦЭВІЧ і інжынер-механік Радзівон ПАПОК аглядаюць тэхніку, якую рыхтуюць да веснавых работ.

кошты 20 %, астатняе кампенсуе гаспадарка. Таварыства забяспечвае сталовую прадукцыю і уласнай вытворчасці: мясам, капустай, морквай, буракамі, цыбуляй, яблыкамі, што дазваляе панізіць кошт страў.

Дзякуючы чаму «Старыца-Агра» развіваецца, павышае грамадскі дабрабыт і ўзровень жыцця сваіх работнікаў? На маю думку, тут кожны работнік, спецыяліст разумее, што зямля не даруе абыякавага стаўлення і шчодро ўзнагароджае за стараннасць, клопаты і гаспадарлі-

Аксана БЫКАВА, дыспетчар:

— Чатыры гады таму мы пераехалі з Запарожскай вобласці Украіны. Тут нам далі дом, дапамагі зрабіць рамонт, цяпер стаім на чарзе на паляпшэнне жыллёвых умоў. Муж працуе трактарыстам-машыністам, дзеці ходзяць у школу. Мне таксама падабаецца работа, паколькі па адукацыі я бухгалтар, то працаваць з дакументамі мне лёгка. Калі пераехалі, працавала даяркай. Разумею, што не маглі адразу даць нейкую пасаду. Неабходна было праверыць, якія мы людзі, што ўмеем. Усе мы прыжыліся на гэтай гасціннай зямлі. Я вельмі ўдзячная гаспадарцы, кіраўніцтву «Старыца-Агра», нашу сям'ю ўсё тут задавальняе.

«Зямлю не падманеш, што пакладзеш, тое і атрымаеш, — кажа Уладзімір Рудакоўскі. — Паспеху можна дасягнуць толькі за кошт дакладнага выканання тэхналогій, унясення ўгнаенняў».

У планах на гэты год атрымаць большы ўраджай збожжавых і зернебабовых. Часткова за свае грошы, часткова за сродкі, выдзеленыя з абласнога бюджэту, у гаспадарцы

Растуць карпусы новых кароўнікаў з даільна-малочным блокам. На прыездным плане брыгадзір КУП «Капыльскае РБУ» Анатоль МАКСІМЧЫК, прапраб Уладзімір ПЫРХ, муляр Сцяпан ЧЫГІР.

набываюць азотныя ўгнаенні, праз Капыльскі райаграсэрвіс працуюць з «Беларуськаліем» па закупцы калійных і кальцыявых дагавор з Гомельскім заводам для куплі фосфару. Адначасова займаюцца рамонтам тэхнікі, энерганасычаных трактароў, якіх налічваецца 16. Практычна на 100 % адрамантаваны пасяўныя аграгаты. Цяпер узяліся за корманарыхтоўчую тэхніку.

Віталь ЛУЦЭВІЧ, загадчык мехмайстэрняў, малады спецыяліст:

— Я нарадзіўся ў гэтых мясцінах. Пасля заканчэння Капыльскага каледжа вярнуўся дамоў. Жанаты, двое дзяцей. Гаспадарка выдзеліла дом з усімі бытавымі выгодамі. Жонка па спецыяльнасці эканаміст. Мяркую, пасля выхаду з дэкрэтнага водпуску яе прымуць на работу. Што датычыцца тэхнікі, то яна рамантаецца добрымі тэмпамі, каб свае часова, у азначаныя тэрміны, пачаць с'ябу.

У дырэктара шмат планаў і задум на перспектыву. У мінулым годзе, напрыклад, пабудавалі тры сянажныя траншэі, для набыцця будматэрыялаў палову ад неабходнай сумы выдзелілі з абласнога бюджэту, а ўсе работы правялі гаспадарчым спосабам. У прадпрыемства ёсць свая будаўнічая брыгада з 17 чалавек, неабходны транспарт. Дадаткова плануецца пабудова яшчэ тры сянажныя траншэі, увесці ў дзейнасць двухкватэрны жылы дом. А ў Старыцы падыходзіць да заканчэння ўзвядзенне малочна-тварнага комплексу на 580 галоў жывёлы. «У гэтым дапамог Мінблвыканкам, які выдаткаваў на набыццё жалезабетонных канструкцый каля 35 тысяч рублёў, — канстатуе дырэктар. — Праз бюджэт абяцаюць па лізінгу выдзеліць доўку».

Кіраўніцтва сельгасарганізацыі працуе ў цесным кантакце з прафсаюзным камітэтам, іншымі грамадскімі арганізацыямі, устаноўамі культуры, адукацыі, што знаходзіцца на тэрыторыі сельсавета, — дадае галоўны спецыяліст па ідэалагічнай рабоце Ірына Каваленка. — Разам віншваем ветэранаў, юбіляраў, работнікаў са святамі. Напрыклад, разам з супрацоўнікамі Старыцкага клуба ўдзельнічалі ў шэсці Дзядоў Марозаў, самі шлыі касцюмы,

У гандлёвай зале магазіна «Крынічка». Тут працуюць прадаўцы Ірына ЦЯРЭШЧАНКАВА і Святлана ЧЭРНИК.

Святлана ЧЭРНИК, прадавец:

— У нас даволі разнастайны асартымент прадуктаў. Тавараў прамысловай групы крыху менш, працуем з імі пад заказ пакупнікоў. Ёсць малочная прадукцыя, крупы, мука, макарона. Кожны дзень завозім хлеб. У пэўныя дні — мясныя і каўбасныя вырабы з розных мясакамбінатаў вобласці. Тавар на паліцах не залежваецца, бо заўсёды свежы, пастаянна абнаўляецца.

матэрыяльна-тэхнічнай базы і развіваць далей патэнцыял таварыства.

«Старыца-Агра» спецыялізуецца на вырошчванні бульбы. Яе высаджваюць на плошчы каля 200 гектараў, выкарыстоўваюць насенне замежных селекцый, пераважна з Германіі, і суперэлітны пасадачны матэрыял айчынай вытворчасці Інстытута пладаводства і агародніцтва Нацыянальнай акадэміі навук. Мінулы год прынёс добры ўраджай «другога хлеба», на захаванне паклалі каля шасці тысяч тон клубняў. Старыцкая бульба добра сябе зарэкамендавала ў спажывоў і карыстаецца попытам не толькі ў Мінскай вобласці, але і ў краіне. Акрамя таго, «Старыца-Агра» славіцца цукровымі буракамі, сёлета іх рэнтабельнасць складала больш за 25 %. Каля 18 тысяч тон караняплодаў прадалі на Слуцкі цукрова-рафінадны камбінат, атрымалі надрэнную вырчку.

У акцыянерным таварыстве займаюцца таксама збожжавымі і зернебабовымі культурамаі, кукурузай. У пачатку мінулага года тут выканалі ўсе тэхнічныя рэгламенты па с'ябе, унеслі поўную запраўку ўгнаенняў як

Трыццаць гадоў працуе механізатарам Сяргей РОНЧИК.

ЗА ПАКУПНІКА ТРЭБА ЗМАГАЦА... ЯКАСЦЮ І АСАРТЫМЕНТАМ, або ХТО ШУКАЕ, ТОЙ ЗНАХОДЗІЦЬ

ГІСТОРЫЯ развіцця ўнітарнага прадпрыемства «Капыльскі каапрам» пачынаецца з 1980 года. Хлебкамбінат, які аб'ядноўваў Капыльскі, Цімкавіцкі, Колаўскі вытворчыя ўчасткі, далучылі да каўбаснага цэха. У выніку з'явілася новая структура — камбінат кааператывнай прамысловасці. У 1989 годзе адбылася рэканструкцыя каўбаснага цэха, што дазволіла павялічыць вытворчыя магутнасці. У сувязі са зніжэннем попыту на хлебабулачную прадукцыю ў 1993 годзе была спынена вытворчасць на Колаўскім участку, які занесравалі з 1 ліпеня 1997 года. З 1 лістапада занесравалі і Цімкавіцкі ўчастак.

Цяпер прадпрыемства ўваходзіць у склад Капыльскага райспажыўтаварыства Мінскага абласнога спажыўсаюза. Доўгі час, з 2004-га да 2018 года, яго нязменным кіраўніком быў Віктар Смусянок, які шмат зрабіў для развіцця вытворчасці, канкурэнтаздольнасці і паляпшэння якасці прадукцыі, пашырэння рынкаў збыту. Віктар Васілевіч шмат прыклаў намаганняў па перааснашчэнні і мадэрнізацыі вытворчасці. Пры ім былі закуплены новыя печы ў хлебабулачны цэх, адраммантаваны каўбасны цэх, набыта шмат новага абсталявання. Вялікі крокам наперад стала газіфікацыя прадпрыемства. Цяпер былы дырэктар узначальвае Капыльскае райспажыўтаварыства. А яго пераемніцай стала Тамара Абрамовіч. Тамара Міхайлаўна не навічок на прадпрыемстве. Яна прайшла тут усе прыступкі службовага росту — ад тэхнолага да начальніка вытворчасці.

— Наша прадпрыемства складаецца з шасці цэхаў. Акрамя таго, ёсць жывёлабойная пляцоўка, — уводзіць у курс справы дырэктар. — Мы выпускаем і рэалізуем хлебабулачныя, каўбасныя, кандытарскія вырабы, мясныя паўфабрыкаты, мяса, рыбу салёную і вэнджаную, кукурузныя палачкі. Прадукцыя пастаўляецца па заяўках гандлёвых арганізацый спажывецкай кааперацыі, па прамых дагаворах з іншымі спажыўцамі па ўсёй Міншчыне. На экспарт прадукцыю пакуль не адпраўляем, хоць яна цалкам задэклараваная. Інакш, усё выпускаецца афіцыйна, згодна з існуючымі стандартамі. З уводам у дзеянне новай жывёлабойнай пляцоўкі спадзяёмся атрымаць экспертны нумар і пастаўляць свае вырабы

Кіраўнік прадпрыемства Тамара АБРАМОВІЧ з гонарам за калектыву расказвае пра вытворчыя вынікі мінулага года, адзначаныя залатым, сярэбраным, бронзавым медалямі Рэспубліканскага агляду якасці хлебабулачных і кандытарскіх вырабаў «Смаката-2018».

прадуктаў з мяса (каўбасныя вырабы, мясныя паўфабрыкаты) склаў 459 тон, для чаго перапрацавана больш за 520 тон мяса на костцы. Сыравіна атрымана на сваёй забойнай пляцоўцы. Штомесяц прадпрыемства выпякае больш за 81 тону хлебабулачных і мучных кандытарскіх вырабаў. На гэтыя мэты летась зрасходавана 650 тон мукі.

Сярэднямесячная зароботная плата ў «Каапраме» — 622 рублі. Тэмп росту адносна 2017-га — 117,7%. На аднаго працоўнага даводзіцца больш за 94 тысячы рублёў вырочкі ад рэалізацыі.

За дванаццаць месяцаў 2018-га атрымана 160 тысяч рублёў чыстага прыбытку, рэнтабельнасць чыстага прыбытку — 2,56% (прагноз 1,8%), рэнтабельнасць рэалізаванай прадукцыі — 6,83% пры прагнознам паказчыку — 4,0%.

Уласныя абаротныя сродкі з улікам доўгатэрміновых крэдытаў на пачатак гэтага года — у памеры 918 тысяч рублёў.

Здавалася б, пры такіх паказчыках, фінансава-эканамічным становішчы можна і перавесці дыханне. Але на прадпрыемстве разумеюць, што на пяткі наступаюць кан-

курэнты, што ў сучасных жорсткіх рыначных умовах змогуць выжыць і захаваць сваё месца на рынку толькі наймацнейшыя, ініцыятыўныя, творчыя, крэатыўныя. Таму кіраўніцтва, калектыву «Каапрама» знаходзяцца ў пастаянным пошуку, распрацоўваюць новыя віды прадукцыі, займаюцца пашырэннем асартыменту, каб захаваць сваю нішу на рынку, утрымаць пастаянных і прыцягнуць новых пакупнікоў. Напрыклад, у адным з магазінаў суседняга Слуцка правялі своеасаблівы тэст — выстаўку-дэгустацыю прадукцыі. Случчана ацанілі яе смакавыя якасці. У выніку нашмат павялічылася колькасць заявак на здобныя і булачныя вырабы. Калі некалькі гадоў таму большасць прадукцыі кааператывнай прамысловасці рэалізавалася праз Капыльскае райспажыўтаварыства, то цяпер тут знаходзяць рынкі збыту па ўсёй Мінскай вобласці, спрабуюць выходзіць за яе межы. У тым ліку і па-за сістэмай спажыўкаоперацыі. Прадпрыемства стала больш ценна і паспяхова супрацоўнічаць са сталічнымі магазінамі, фірмовымі крамамі агракамбіната «Дзяржынскі». Прадукцыя дастаўляецца спажыўцам аўтамабілямі, аснашчанымі халадзільным абсталяваннем. Заклучаны дагаворы з індывідуальнымі прадпрыемствамі на пастаўку хлебабулачных вырабаў.

— Мы пастаянна абнаўляем іх асартымент. Параўноўваем з асар-

«Апетытная з вішняй», «Апетытная». На працягу апошніх шасці гадоў хлебабулачная прадукцыя займае прызавыя месцы на рэспубліканскім аглядзе якасці хлебабулачных і кандытарскіх вырабаў. Так, летась на конкурсе «Смаката-2018» золата атрымалі хала «Літоўская» і казінакі «Фларэнта», серабро — здоба «Фруктовы сюрпрыз», бронзу — батон «Вячэрні».

Ацанілі спажыўцы таксама мясныя каўбаскі «Кабаносы «Варшаўскія», салямі «Залацістая». На прадпрыемстве імкнуча, каб кожны выраб быў не проста натуральны, а нагадваў смак дзяцінства. Каб быў такі, як яго гатавалі нашы бабулі ў вёсцы.

— Для вытворчасці каўбас выкарыстоўваецца толькі ахалоджанае мяса, да таго ж, у натуральнай абалонцы. Сыравіна праходзіць абавязковае дэклараванне з правядзеннем усіх неабходных выпрабаванняў адпаведна нарматыўна-тэхнічнай дакументацыі ў рэгіянальным цэнтры ў Слуцку. На прадпрыемстве праводзіцца належны лабараторны кантроль на ўсіх этапах вытворчасці. Таму наша прадукцыя бяспечная, — упэўнена Тамара Міхайлаўна.

Дадам, што апошнім часам прадпрыемства асвоіла выпуск неўласцівай для харчовай прамысловасці прадукцыі — сеткі рабіцы і драцяных цвікоў, што дазволіла ў цэлым патаніць кошт выпускаемых тавараў.

ў Расію, магчыма, у Казахстан. У цяперашні час на пляцоўцы вядуцца сур'ёзныя будаўнічыя работы, на якіх сканцэнтраваны ўсе сілы. Пасля заканчэння будоўлі, поўнага тэхнічнага перааснашчэння вытворчасці перапрацоўка сельскагаспадарчай прадукцыі павялічыцца ўдвая. Значыць, гэта гарантыя таго, што яшчэ больш умацуецца матэрыяльнае і фінансавае становішча. Будаўніцтва вядзецца цалкам за ўласныя сродкі. Мяркуецца яго запусціць сёлета. Жывёлабойную лінію набылі праз «Прамагравінінг» пад два працэнты гадавых. Спадзяёмся, што будзе нейкая дапамога па халадзільным абсталяванні. А далей будзем глядзець, куды рухацца, за што брацца ў першую чаргу.

На працягу апошніх шасці гадоў прадпрыемства працуе рэнтабельна, выконвае ўсе даведзеныя прагнознавыя паказчыкі. Летась выпушчана прадукцыі на 4,2 мільёна рублёў, дынаміка ў супаставных цэнах складала 107,2% пры прагнозе 103,5%. У параўнанні з папярэднім 2017-м выраблена прадукцыі на 0,4 мільёна рублёў больш. За мінулы год выпуск

▲ Апрацоўшчык Валентына БОЙКА сочыць за гатуюнасцю рыбы ў камеры халаднага вэнджання.

◀ Работніца каўбаснага цэха Наталля КАСКО аглядае сыравэнджаную салямі «Залацістая».

▶ Якасць сыравіны вызначае лабарант хіманалізу Наталля СТАРАВЕРАВА.

Хлеб «Святлічны» — духмяную, свежаспечаную прадукцыю рыхтуюць да адпраўкі ў магазіны пекар Наталля РЫМШАШЭЎСКАЯ і цестамес Лілія ЛАГОДЗІЧ.

тыментам хлебазаводаў. Інакш, спаборнічаем, каб нашы хлебабулачныя вырабы куплялі больш, каб яны былі смачныя. Мы адсочваем усе пазіцыі па якасці, цане, аналізуем аб'ёмы спажывання, — кажа Тамара Абрамовіч. — Хлебазаводаў у сістэме спажыўкаоперацыі Мінскай вобласці засталася мала, не ўсе вытрымліваюць канкурэнцыю. Вядома, спаборнічаць цяжка, але тым не менш мы працуем і маем прыбытак, таму што ўвесь час удасканальваемся, шукаем новыя віды прадукцыі. Свежамарожаную рыбу, напрыклад, закупляем у надзейных, правяраных кампаній, якія спецыялізуюцца на яе пастаўках. Засольваем селядца, кильку, вэндзім мойву, скумбрыю. У планах — марынаваць марскую капусту, цяпер працуем над дакументамі.

Летась у «Каапраме» пачалі выпускаць навінкі, якія прыйшліся даспадобы пакупнікам. Гэта цукровыя казінакі «Фларэнта» двух відаў, «Салодосці для радасці», батон «Колас», багет «Сталічны» з падоўжаным тэрмінам захоўвання, булчкі: з начынкай «Ладачка»,

стабільнае прадпрыемства, значыць, стабільны калектыву. Як кажуць, ад добрага лепшага не шукаюць. Цякасаці кадраў няма. «Мы жывём, як адна дружная сям'я, — канстатуе дырэктар. — Да ўсіх дзяржаўных свят, Дня работніка сельскай гаспадаркі і перапрацоўчай прамысловасці, Дня кааператара даём сваім працаўнікам прэміі або прадуктовыя наборы, купляем абанементаў ў фізкультурна-аздараўленчы комплекс.

«Каапрам» мае два фірмовыя магазіны. Адзін, які ў народзе называюць «Гарачы хлеб», знаходзіцца побач з камбінатам. І ён цалкам апраўдвае нефармальную назву, бо тут заўсёды можна набыць хлеб, выпечку, што называецца, з польмія, з жару. Добра раскупляецца і свежае мяса, каўбасныя, кандытарскія вырабы, здоба ўласнай вытворчасці ды іншыя спадарожныя прадукты. Ніколі не пустуе і магазін, што знаходзіцца ў самім горадзе. Адбою ад кліентаў няма.

Татцяна ЛАЗОЎСКАЯ, Алена ДАЎЖАНОК. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА. УНП 600018599

А МУЗЫКА ГУЧЫЦЬ...

Мы разам — Беларусь

Узорны аркестр — гонар дзіцячай школы мастацтваў

Капыльскай дзіцячай школе мастацтваў сёлета споўніцца 55 гадоў.

— Наша ўстанова вядзе адлік сваёй гісторыі з 1964 года. Выхаванцы навучаюцца па чатырох кірунках: музыкальнае, харэаграфічнае, выяўленчае і народнае дэкаратыўна-прыкладнае мастацтва, — падзяліўся звесткамі дырэктар Уладзімір ЧАРКАС. — Гонар нашай школы — узорны эстрадны аркестр. Яго стваральнік і нязменны кіраўнік Леў Канаплянік. Шмат дзяцей прайшло школу Льва Міхайлавіча з пачатку 90-х гадоў мінулага стагоддзя, калі быў заснаваны гэты калектыў.

Гэты ўнікальны аркестр добра ведаюць не толькі ў раёне, але і ў Мінскай вобласці, краіне. Не выпадкова яго кіраўніку Льву Канапляніку прысвоілі званне «Чалавек года Міншчыны — 2018». Увесь свой час, энергію, вопыт выкладчык аддае дзецям, рабоце, школе.

— Мне эстрадная музыка падабалася з дзяцінства, яшчэ ў школе ўдзельнічаў у вакальна-інструментальным ансамблі, іграў на вечахара. Радасна было глядзець, як хлопцы запрашалі дзяўчат у белых фартухах на танец. Гэта было прыгожа, грацыёзна, — кажа мой суразмоўнік.

Такі калектыў існаваў і ў школе мастацтваў. Пасля прыходу Льва Канапляніка

ён памяняў назву. Паступова сюды ўводзіліся скрыпкі, затым — духавыя інструменты. З кожным годам ён расшыраўся, і цяпер гэта вялікі аркестр з поўнай групай духавых інструментаў. Дзеці займаюцца з задавальненнем, ім цікавыя калектыўнае музіцыраванне, зносіны з ровеснікамі.

Але спецыфіка калектыву ў тым, што дзеці вырастаюць і сыходзяць, пастаянна даводзіцца рыхтаваць замену. А гэта доўгі, карпатлівы працэс. Падбіраць адораных выхаванцаў для аркестра дапамагаюць выкладчыкі школы, і з цягам часу дзеці вырастаюць у сапраўдных музыкантаў.

Аркестр двойчы становіўся ўладальнікам Гран-пры конкурсу Jazz-Time, лаўрэатам розных ступеняў, у 2018 годзе заваяваў дыплом I ступені. Гэты конкурс праводзіцца ў Салігорску адзін раз на два гады і вельмі папулярны сярод джазавых музыкантаў не толькі з Беларусі, але і з Расіі, Украіны.

— Мы ўдзельнічалі ў мінулым годзе ў гэтым конкурсе ўжо сёмы раз. — З кожным годам яго геаграфія расшыраецца, а ўзровень выканаўцаў узростае. Мы доўга і карпатліва рыхтаваліся да гэтай падзеі. Для нас такія мерапрыемствы — добры стымул для работы, а сам удзел дае цудоўны вопыт, — упэўнены Леў Канаплянік.

Дадам, што калектыў — неаднаразовы ўдзельнік абласнога фестывалю «Напеў зямлі маёй», які ладзіцца ў Пухавіцкім раёне, дзе таксама заваяваў Гран-пры. Літаральна мінулай восенню на гэтым фестывалі аркестр атрымаў дыплом I ступені. Заўсёды з радасцю прымаюць салігорскія музыкі і на фестывалі «Свята саксафона», што праводзіцца на базе Маладзечанскай дзіцячай школы мастацтваў. Чатыры разы яны ўдзельнічалі ў ім і вярталіся дадому з дыпламам I ступені.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Спытайце пра радзіннае

Ці можна садзіць елку побач з хатай?

Спадарыня Ляшковіч Т. М. з Мінска задае такое пытанне: «Ці могуць елкі, якія растуць каля плота вакол хаты, пашкодзіць здароўю».

Елка — дрэва, вакол якога ў беларусаў і іншых славянскіх народаў сфарміравалася шмат супярэчлівых уяўленняў. Яна заўсёды стаяла ў пэўным сэнсе асобна, таму што ў славянскіх народаў лічылася негатыўным дрэвам, дрэвам-энергавампірам. Нават само яно «сканструявана» прыродай так, што самыя вялікія галіны знаходзяцца знізу, каля самай зямлі, тым самым як быццам адштурхоўваюць (адганяюць) чалавека ад сябе, не даючы дакрануцца да свайго ствала.

Елку, жыўную або штучную, нясуць перад Новым годам у хату, упрыгожваюць, ператвараючы ў галоўны атыбут навагодніх імпрэз. Людзі старэйшыя прыгаджаюць, што калісьці лапкамі елкі «пракладалі», г. зн. маркіравалі дарогу ад парога хаты, у якой паміраў чалавек, да варот могілак. Хтосьці ўспомніць елку невялікага памеру, якая стаяла на вясельным стале перад маладымі на працягу ўсяго вясялля.

Елка была часткай сімвалікі пераходу з аднаго сацыяльнага статусу ў іншы: і ў вясельным абрадзе, калі маладыя «паміралі» як хлопец і дзяўчына і «нараджаліся» як муж і жонка, і ў кантэксце пахавальнага абраду — як сімвал шляху чалавека з гэтага на «той» свет. Нават труну часцей за ўсё выраблялі з яловых дошак. Пахавальныя ванкі, гірлянды, якія неслі перад труной з памерлым, таксама збіраліся з яловага лапніку. І навагодняя елка, па сутнасці, сімвалізуе «паміранне» старога года і нараджэнне новага.

Зыходзячы з вышэйсказанага, не дзіва, што ў разгорнутай, адпрацаванай стагоддзямі сістэме забарон і абмежаванняў, рэгламентацый і прадпісанняў з'явілася і забарона саджаць на тэрыторыі свайго сядзібы елку.

У нас сабрана нямала ўспамінаў старых, а таму мудрых сваім жыццёвым досведам людзей пра тое, як елка, пасаджаная каля хаты, «выжывала» (у сэнсе выцясняя) у літаральным і пераносным сэнсе дамачадцаў: «сям'я выкараніцца». І ў першую чаргу гэта датычылася мужчын: «мужыкі не будуць жыць, паміраць будуць, адны ўдовы будуць». Лічылася, што пасаджаная паблізу хаты елка не дазволіць нараджацца хлопчыкам. Акрамя таго, нашы продкі ўладкоўвалі сваю сядзібу па прынятым падабенства (падобнае выклікае падобнае), а таму ніколі не саджалі на яе тэрыторыі непладовыя дрэвы, «інакш у хаче, у гародзе нічога не будзе весціся», а значыць, можна застацца бяздзетнымі. Адным словам, «не будзе шчасця ў двары»...

І наадварот, да гэтага часу існуе міжнародная традыцыя саджаць алеі паміж ў гонар ахвяр вайны, прыродных анамалій. І тут «дрэвам вечнай памяці», як правіла, становіцца елка. Дакладнае ўвасабленне гэтай традыцыі мы сустракаем у Маскве на Краснай плошчы. Так званы некропаль паміж адмежаваны ад свету жывых сцяной блакітных елак.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Дасылайце свае пытанні аб каранях і прыстасаванасці да сучаснага жыцця календарных і сямейна-побытовых народных традыцый і абрадаў на паштовы або электронны адрас рэдакцыі з пазнакай «Пра радзіннае».

МОГИЛЕВСКИЙ ФИЛИАЛ РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ»
СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 13.03.2019 ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Аукцион состоится 13 марта 2019 года в 12.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352. Последний день подачи заявок и внесения задатка: 12 марта 2019 года до 15.00. Аукцион может быть отменен в любое время, но не позднее чем за пять дней до даты аукциона

Расчетный счет для перечисления задатка: получатель платежа РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, ВИС банка BPSBY2X

Продавец: ОАО «Климовичский ликеро-водочный завод», УНН 700103211, Могилевская обл., г. Климовичи, ул. Набережная, 10

Организатор аукциона: Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» УНП 190055182, г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352, тел.: +375222 72-41-14, +37529 624-26-25

Срок и условия оплаты: победитель аукциона уплачивает вознаграждение за организацию и проведение аукциона, включающее в т. ч. затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона. Победитель аукциона обязан в течение пяти календарных дней со дня подписания протокола аукциона подписать договор купли-продажи предмета аукциона. Установленная в ходе аукциона цена продажи Объекта будет увеличена на сумму налога на добавленную стоимость (НДС 20 %) согласно законодательству Республики Беларусь. Оплата предмета аукциона будет производиться на условиях заключенного договора купли-продажи. Внесенный Победителем аукциона задаток засчитывается в счет оплаты предмета аукциона. Победитель аукциона возмещает стоимость затрат на проведение оценки имущества в размере 15,79 бел. руб. с учетом НДС за один лот на условиях заключенного договора купли-продажи

Шаг аукциона: 5 % от начальной цены соответствующего лота. Единственный участник имеет право приобрести объект продажи по начальной цене, увеличенной на 5 %. Информация о предыдущих аукционах была опубликована в номерах газеты «Звязда» от 29.08.2018 и 22.11.2018

Объекты продажи						
№ Лота	Наименование имущества	Цена продажи без учета НДС, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	№ Лота	Наименование имущества	Сумма задатка, бел. руб.
Лоты № 1-10	Бродильный чан	1 292,00	129,20	Лот № 161	Машина бутылкомоечная АММ6 СЗП	3 220,00
Лот № 11	Вакуумпрерыватель	59,87	5,99	Лот № 162	Машина бутылкомоечная БЗ - АМЕ6	1 611,00
Лот № 12	Вакуумпрерыватель	3 390,70	339,07	Лот № 163	Машина фасов. для пищев. жидкостей Д9-ВРЕ-6	888,96
Лоты № 13-21	Дрожжанка	1 451,39	145,14	Лот № 164	Насос ЕРІ-3	984,75
Лот № 22	Дрожжевая линия	568,44	56,84	Лоты № 165-166	Насос F 40/160 B	419,47
Лоты № 23-24	Емкость для спирта гор.	752,09	75,21	Лот № 167	Насос вакуумный	616,48
Лот № 25	Емкость для хранения серной кислоты	312,81	31,28	Лот № 168-169	Насос вакуумный УВД 10000А	131,37
Лот № 26	Емкость пром. вод. спирт	149,92	14,99	Лоты № 170-175	Насос Ж6 ВВП-10/32	1 075,88
Лот № 27	Емкость со шнеком	3 122,76	312,28	Лот № 176	Насос К-20-30	141,44
Лот № 28	Компрессор	5 808,87	580,89	Лот № 177	Насос К-80-65-160	199,13
Лот № 29	Линия подачи бражки	579,38	57,94	Лот № 178	Насос К-80-65-160	377,79
Лот № 30	Линия подачи суслу в дрожжанку	720,94	72,09	Лот № 179	Насос К-90/20	251,21
Лот № 31	Насос НРС 32-80	293,33	29,33	Лот № 180	Насос центробежный г2-опд инв. 369КБ	257,62
Лот № 32	Насос АПВ 125	1 606,44	160,64	Лот № 181	Пресс ВТШ-5	8 800,66
Лот № 33	Насос АХ 50-32	684,95	68,50	Лоты № 182-183	Резервуар вертикальный РВ-40	3 089,59
Лот № 34	Насос ФГПО 120 75 1500	881,54	88,15	Лоты № 184-185	Резервуар вертикальный РВ-40	3 035,20
Лот № 35	Насос ФГПУ 120;16	442,54	44,25	Лоты № 186-189	Резервуар горизонтальный РВ-0,7-50	4 170,47
Лот № 36	Насос центробежн.	627,87	62,79	Лоты № 190-201	Резервуар эмал гориз Л4-ВХ2-Г-16 (брод)	608,05
Лоты № 37-38	Насос центробежн.	1 606,44	160,64	Лот № 202	Рефрактометр УРЛ	490,64
Лот № 39	Насос центробежный АНС-60	237,19	23,72	Лоты № 203-206	Сахаромешалка	498,42
Лоты № 40-41	Разварник	9 053,25	905,33	Лот № 207	Станок токарный 1кб2	1 543,75
Лот № 42	Электронасос ЭЦВ 82510	412,21	41,22	Лоты № 208-209	Фильтр-пресс для отжима соков и вин Ш4 ВФП12	1 250,00
Лот № 43	Электронасос ЭЦВ 82510	253,67	25,37	Лот № 210	Центрифуга ОПН-8-УН-2	230,51
Лот № 44	Электронасос ЭЦВ погружной	412,21	41,22	Лот № 211	Этикетировочный автомат ВЭМ	4 622,57
Лот № 45	Бражная колонна	17700,23	1770,02	Лот № 212	Агрегат электронасосный АХ-50-32-160 КСД	430,48
Лоты № 46-49	Дрожжанка	833,34	83,33	Лот № 213	Брагоперегон аппарат БК.00.000-02	4 198,29
Лот № 50	Емкость для спирта	1 306,39	130,64	Лот № 214	Брагоперегонная колонна 800	26 113,22
Лот № 51	Емкость под кислоту, метал.	1 169,96	117,00	Лоты № 215-224	Бродильный чан	1 167,07
Лоты № 52-53	Емкость спиртовая инв. 59, 60	593,02	59,30	Лоты № 225-229	Дрожжанка инв. №№422-425	1 451,39
Лот № 54	Емкость спиртовая	595,54	59,55	Лот № 230	Емкость 25 м³ (водянка)	857,47
Лот № 55	Емкость спиртовая	876,21	87,62	Лот № 231	Емкость 25 м³ для спирта-сырца	2 328,44
Лоты № 56-57	Заторный чан	1 041,67	104,17	Лот № 232	Емкость 25 м³ для спирта-сырца	588,28

Лот № 58	Мерник 250 дал	2 288,28	228,83	Лот № 233	Емкость 27 м³ для спирта-сырца	637,82	63,78
Лот № 59	Мерник 250 дал	1 594,41	159,44	Лот № 234	Емкость 28 м³ для ФП	656,64	65,66
Лоты № 60-61	Мерник 75 дал инв. 36	496,04	49,60	Лоты № 235-236	Емкость 33 м³ для спирта-сырца	3 073,54	307,35
Лот № 62-64	Насос асцпл 20,24 центроб. вихрев	1 198,60	119,86	Лот № 237	Емкость для хранения ФП	606,15	60,62
Лот № 65	Насос нциф -100	1 051,62	105,16	Лот № 238	Емкость из нерж стали для серной кислоты	342,67	34,27
Лот № 66	Насос CR 10-10F	919,21	91,92	Лот № 239	Емкость нерж. 12,5 тыс. дал	18 187,50	1 818,75
Лот № 67	Насос цд 32,40	299,77	29,98	Лот № 240	Компрессор ГСВ 06/12	289,42	28,94
Лот № 68	Насос цнст 38,176	1355,23	135,52	Лот № 241	Компрессорная установка	6 836,70	683,67
Лот № 69	Насос цнст 138,88	620,85	62,09	Лот № 242	Насос 2ЭЦВ 8-25-110	412,21	41,22
Лоты № 70-73	Насос эцв 8-25-100	380,50	38,05	Лот № 243	Насос АСНВ-80	3 782,88	378,29
Лот № 74	Насос эцв 8-25-40	819,75	81,98	Лот № 244	Насос К-20-30 консольн	131,19	13,12
Лоты № 75-77	Разварник инв. 201	9 985,57	998,58	Лот № 245	Насос НМШ 5-25 шестеренный	323,37	32,34
Лот № 78	Реактор солераствор.	880,02	88,00	Лот № 246	Насос НМШ 5-254,4, ма-зутный, шестереноч.	299,74	29,97
Лоты № 79-88	Чан бродильный	699,29	69,93	Лоты № 247-248	Насос НСЦЛ центробежный 20-24	1 198,60	119,86
Лот № 89	Чан из н/ж стали	2 780,70	278,07	Лот № 249	Насос С Д 25/14	248,22	24,82
Лот № 90	Углекислотный баллон в количестве 428 шт.	27 641,67	2 764,17	Лот № 250	Насос СМ 80-50-200-4	300,77	30,08
Лот № 91	Спиртоловушка F=10 м²	2 701,28	270,13	Лот № 251	Насос СР 5-22А	935,32	93,53
Лот № 92	К о н д е н с а т о р F=10 кв. м	2 755,00	275,50	Лот № 252	Насос центробежный К-45/30А	162,43	16,24
Лот № 93	Авто розлива Е1ВРА6А	19 645,90	1 964,59	Лот № 253	Насос ЦСНГ центробежный	1000,89	100,09
Лот № 94	Автомат АИ-500	6 820,13	682,01	Лоты № 254-255	Насос Ш 40-18 шестеренный	575,55	57,56
Лоты № 95-97	Автомат БАЗМ	533,38	53,34	Лоты № 256-257	Насос ЭЦВ 8-25-100	412,21	41,22
Лот № 98, 107	Автомат для наклейки акцизных марок	4 622,57	462,26	Лот № 258	Осахариватель (заторный чан)	2 634,86	263,49
Лоты № 99-100	Автомат для наклейки акцизных марок А07	5 689,31	568,93	Лот № 259	Осахариватель (заторный чан)	1666,32	166,63
Лот № 101	Автомат марки ВЭМ	4 622,57	462,26	Лот № 260	Разварник СП-1163	9 958,57	995,86
Лот № 102	Автомат розлива Т1ВНА12	39 291,80	3 929,18	Лоты № 261-265	Дрожжанка инв. №№ 136, 148-152	1 333,34	133,33
Лот № 103	Автомат укупорочный ТМ-3 Л5-ВУВ	7 701,74	770,17	Лот № 266	Колонна бражная	18 948,54	1 894,85
Лот № 104	Автомат укупорочный универс Л5-ВУВ	4 286,03	428,60	Лот № 267	Компрессор	384,03	38,40
Лот № 105	Автомат укупорочный универс ЛПМ-4-602в1	5 571,84	557,18	Лот № 268	Насос центробежный анс-60	280,32	28,03
Лот № 106	Автомат этикировочный	3 911,40	391,14	Лот № 269	Насос цнст 60-66	774,94	77,49
Лот № 108	Дробилка ВДР-5	1 145,84	114,58	Лот № 270	Насос асцпл 20;24	998,83	99,88
Лот № 109	Емк.из нерж.стали	4 103,85	410,39	Лоты № 271-272	Насос Комовского вакуумный	44,78	4,48
Лот № 110	Емкость	1 548,27	154,83	Лоты № 273-274	Насос нвл-125-2	1 592,12	159,21
Лоты № 111-112	Емкость V-25 м³	2 124,14	212,41	Лот № 275	Насос центробежный нциф-100	1 468,24	146,82
Лоты № 113-114	Емкость V-50 м³ из нерж стали	3 419,87	341,99	Лот № 276	Насос эцв 8-25-100	380,50	38,05
Лот № 115	Емкость бродильная	2 873,39	287,34	Лот № 277	Смеситель для замеса муки	3 159,72	315,97
Лот № 116	Емкость бродильная	4 063,06	406,31	Лот № 278	Холодильн. углекислоты	692,87	69,29
Лот № 117	Емкость винная эмали	1 043,11	104,31	Лот № 279	Царга брагоперегонная	1 985,40	198,54
Лот № 118	Емкость для спирта гор.						

ДЛЯ БУДУЧЫХ МАМ

Якія працэдурны неабходны, каб нарадзіць здаровае дзіця

...32-гадовая жыхарка Жлобіна нарадзіла дзіця, дзяўчынка аказалася з сіндромам Даўна. Жанчына абвінаваціла ўрачоў у тым, што своечасова не выявілі парок развіцця, адмовілася ад дзіцяці ў раддоме, не жадае плаціць на яго ўтрыманне аліменты і збіраецца падаць на медыкаў у суд. Маўляў, з магчымасцямі сучаснай медыцыны гэта памылка цалкам на сумленні ўрачоў. Выпадак выклікаў вялікі рэзананс у СМІ. Ці ёсць імавернасць прапусціць прыроджаныя парокі развіцця, якія абследаванні павінна зрабіць цяжарная жанчына і чаму сіндром Даўна ў многіх краінах свету не з'яўляецца абавязковым паказаннем для перарывання цяжарнасці, мы распыталі ўрача з 34-гадовым стажам, гінеколага медыцынскага цэнтры «Ладэ» Марыю ВАРАБ'ЁВУ.

— **Марыя Станіславаўна, якія аналізы дазваляюць выявіць прыроджаныя парокі?**

— Найперш біяхімічны скрынінг, які выконваецца на тэрміне ад 10 з паловай да 13 з паловай тыдняў цяжарнасці. Гэта аналіз крыві на вызначэнне альфа-фетапратэіну — асаблівага бялку, які выпрацоўваюць тканкі эмбрыёна. У кожны тэрмін цяжарнасці ён мае адпаведны ўзровень. І на названым тэрміне найбольшая імавернасць паставіць дакладны дыягназ. У Мінску для такога скрынінгу жанчына накіроўваецца ў перынатальныя цэнтры, якія працуюць на базе РНПЦ «Маці і дзіця», 2-га раддома і 1-й гарадской клінічнай бальніцы. Яна праходзіць ультрагукавую дыягностыку і біяхімічны скрынінг. Калі выяўляюцца рызыкі, жанчыну запрашаюць на дадатковае абследаванне. Рызыкі вызначае камп'ютарная праграма: яна аналізуе такія параметры, як узрост цяжарнай, біяхімічныя паказчыкі і даныя ультрагукавога даследавання. Нават калі паасобку паказчыкі ў межах нормы, у комплексе яны могуць сведчыць аб пэўнай небяспецы, пра што і паведаміць даследаванне. У такім выпадку жанчыне прапануецца

прайсці амніяцэнтэз — атрыманне каляплодных вод для далейшага іх даследавання на наяўнасць маркэраў парокі развіцця.

Трэба сказаць, што ў Беларусі біяхімічны скрынінг робяць усім цяжарным жанчынам, якія своечасова становяцца на ўлік да гінеколага. У некаторых краінах свету, напрыклад у Англіі, яго праходзяць толькі жанчыны з груп рызыкі, бо гэта нятанны аналіз.

— **Калі прайсці ўсе гэтыя працэдурны, ці ёсць рызыка прапусціць парокі?**

— Асабіста я не ведаю выпадкаў, калі б быў выкананы амніяцэнтэз, які не выявіў сіндрому Даўна, але нараджалася б дзіця з гэтым сіндромам. Не выключана, што можа развіцца іншая паталогія — за кошт інфекцыі ці, напрыклад, пнеўманіі, якія здарыліся падчас цяжарнасці. Гэта таксама будзе прыроджаная паталогія, але не генетычна дэтэрмінаваная.

— **Якія парокі, акрамя сіндрому Даўна, выяўляюцца падчас такіх абследаванняў?**

— Прыроджаныя парокі нервовай трубкай, а гэта ўся прыроджаная паталогія нервовай сістэмы, таксама сіндромы Эдвардса, Патау. Ам-

ніяцэнтэз дастаткова адчувальны і да іншых прыроджаных парокі. Акрамя таго, да 22 тыдня цяжарнасці прызначаецца яшчэ адно ультрагукавое даследаванне, бо ёсць парокі, якія развіваюцца на раннім этапе, а ёсць тыя, што з'яўляюцца пазней — у працэсе росту плода. Іх можна ўбачыць у 20 тыдняў. Спецыяліст ультрагукавой дыягностыкі павінен быць вопытным прафесіяналам, дакладна ведаць, якую карціну на маніторы мае той ці іншы парок.

Што датычыцца сіндрому Даўна, то ва ўсім свеце ён не з'яўляецца абавязковым паказаннем да перарывання цяжарнасці. Бо ўжо прызнана, што такія дзеці жыццяздольныя, паддаюцца навучанню, не ўяўляюць небяспекі для грамадства. У многіх еўрапейскіх краінах, напрыклад у Швецыі, такія людзі нават працуюць.

— **Якія жанчыны знаходзяцца ў групах рызыкі?**

— Задача доктара, які назірае цяжарную, накіраваць яе на ульт-

трагукавы і біяхімічны скрынінг. І звярнуць увагу на тое, што іх абавязкова неабходна прайсці. А спецыяліст, які робіць УГД, сарыентуе жанчыну далей. У групе рызыкі па ўзросце — дзяўчаты да 18 гадоў уключна і жанчыны, старэйшыя за 35 гадоў. Ёсць групы рызыкі па паталогіі сэрца, калі ў жанчыны, яе блізкіх сваякоў ці ў мужа і яго сваякоў былі парокі сэрца, прыроджаныя анэмаліі. Жанчынам з груп рызыкі абавязкова робіцца амніяцэнтэз.

Сёння, дарэчы, з'явіліся цэнтры, якія абследаюць на розныя генетычныя паталогіі, праводзяць так званы генетычны аналіз крыві. Такое даследаванне дазваляе ацаніць стан храмасом, выявіць у іх пашкоджанні ці анэмаліі і вызначыць дастаткова вялікі пералік паталогій. Гэта абследаванне можа замяніць амніяцэнтэз. Нягледзячы на тое, што ў дзяржаўных установах генетычны аналіз крыві не робіцца, яго вынікі прымаюць да ведама ў жаночых кансультацыях. Даследаванне нятаннае, і не кожны можа яго сабе дазволіць, гэта і не заўсёды патрэбна. Але гэта альтэрнатыва амніяцэнтэзу.

— **Падводзячы вынік, пералічыце абследаванні, якія павінна прайсці жанчына, калі хоча нарадзіць здаровае дзіця?**

— Спачатку трэба своечасова стаць на ўлік па цяжарнасці — да 12 тыдняў. Пры гэтым жанчына здае шэраг клінічных аналізаў, кансультуецца ў розных спецыялістаў. Важна, каб яна была здаровай. Калі ёсць нейкія хваробы, трэба выявіць, у якой яны ступені

і які ўплыў могуць аказаць на цяжарнасць. У скрынінгавай тэрмінальнай жанчыну накіроўваюць у перынатальны цэнтр. Па выніках скрынінгу яна атрымлівае заключэнне з далейшымі рэкамендацыямі. Калі няма неабходнасці наведваць генетыкаў паўторна і рабіць амніяцэнтэз, то яна назіраецца ў сваёй кансультацыі ці прыватным медыцынскім цэнтры. Паўторную ультрагукавую дыягностыку цяжарная праходзіць да 22 тыдняў. У 28 тыдняў жанчыне могуць прызначыць дадатковую доплераграфію, а ў тэрміны з 34 да 36 тыдняў праводзіцца абавязковае трэцяе УГД, дакладней ультрагукавая доплераграфія: абследаюцца стан плода, плацэнтарныя цячэнні крыві, высвятляецца, ці дастаткова колькасць крыві паступае да плода, ці няма парушэнняў фетаплацэнтарнага цячэння крыві, як функцыянуе плацэнта. Па гэтых параметрах можна зрабіць выснову, ці правільна развіваецца дзіця. Гэта працэдура не прадугледжвае выяўлення парокі, бо яны павінны быць знойдзены ў раннія тэрміны. Яна ставіць за мэту выявіць стан плода. Канешне, і на гэтым этапе нельга выключыць паталогію, але яна звязаная з ускладненнем цяжарнасці, калі ў жанчыны назіраецца, скажам, высокі артэрыяльны ціск, імклівы набор вагі, ацёкі, нізкі гемаглабін. Гэта ўсё мае наступствы: плацэнта таксама ацякае, не праводзіць неабходную колькасць крыві, багатай на кісларод, дзіця можа пакутаваць ад гіпаксіі — нястачы кіслароду, ці недахопу харчавання.

АД ШОКУ ДА АДРАДЖЭННЯ

Усе мы рана ці позна сутыкаемся ў сваім жыцці са стратамі: развод, расставанне з каханым чалавекам, звальненне з працы, цяжкая хвароба, страта ранейшага сэнсу свайго існавання і, безумоўна, смерць блізкіх. Здаецца, свет разбурыўся, і мы задаём сабе пытанні: «За што мне гэта?», «Чаму гэта здарылася са мной?», «Навошта мне жыць далей?».

— Асноўным ядром псіхалагічнага перажывання з'яўляецца менавіта страта, — тлумачыць **урач-псіхатэрапеўт Гарадскога клінічнага псіхіятрычнага дыспансера Наталля СЯДАЧ**. — Мы жывём у свеце, дзе ўсё калісьці заканчваецца. Гэта данасць нашага існавання. Людзі паміраюць, адносіны заканчваюцца, нешта губляецца. І гэта натуральна — неяк рэагаваць на страту. Было б дзіўна, калі б нехта, страціўшы блізкага, не пакутаваў. Для таго каб чалавек правільна і не разбураўна для сябе перажыў гора, ён павінен разумець, што само гора і пакуты ў ім — гэта таксама частка жыцця.

Існуюць нават паняцці нармальнага гора і паталагічнага. І вось апошняя форма гаравання — гэта «завязнуць» на нейкай стадыі. І тут важна звяртацца да спецыялістаў — псіхологаў, псіхатэрапеўтаў — па дапамогу.

Традыцыйна вылучаюць чатыры асноўныя этапы гаравання. Першы — **шок ці аняменне**, калі чалавек даведваецца аб сваёй страце. Гэта першая рэакцыя, якая выступае ў якасці абароны арганізма, каб уся жудасць ад таго, што здарылася, не абрынулася на псіхіку і не раздавіла яе. Гэта самы кароткі этап, які доўжыцца ад некалькіх хвілін да некалькіх дзён, як правіла, не больш за дзевяць. У гэты перыяд наша свядомасць адмаўляецца верыць. Чалавек альбо знаходзіцца ў ступары, проста застывае, у яго няма мімікі і слёз (замарожаны стан), альбо, наадварот, пачынае вельмі актыўна дзейнічаць. Часцей за ўсё гэта арганізацыйная праца па пахаванні ці нейкая іншая кіпучая дзейнасць, якая хавае пад сабой пакуль яшчэ не праяўленае перажыванне. Яно ўтрымліваецца гэтай актыўнасцю і пакуль не выйшла вонкі. На першым этапе нельга казаць пра нейкае ўсведамленне страты. Чалавек разумее, што нешта здарылася, але ўнутры пакуль прызнання няма. І на гэтым этапе важна не прымаць ніякіх важных рашэнняў, проста разумець, што гэты стан, хутчэй за ўсё, доўга не працягнецца. У гэты час

нельга заставацца аднаму, нехта абавязкова павінен быць побач.

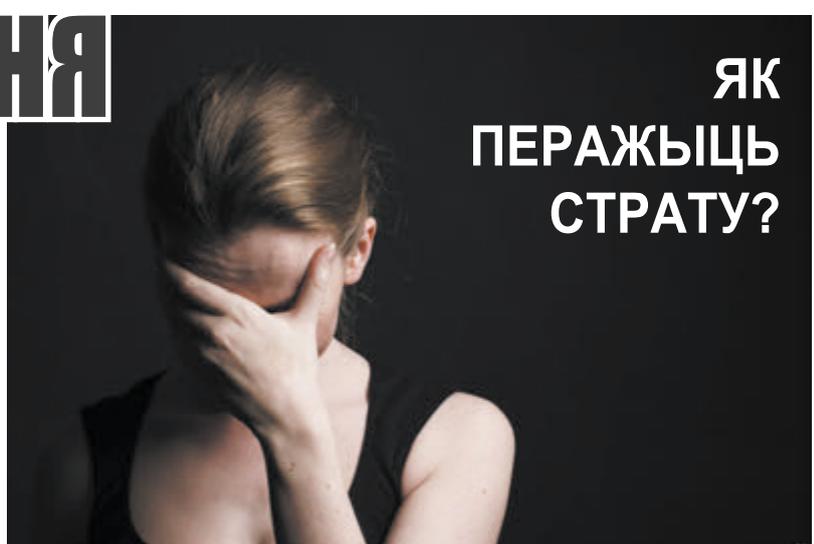
Потым пачынаецца наступны этап — **адмаўленне ці адхіленне**. Гэта этап, які ў норме доўжыцца 40 дзён. Часцей за ўсё чалавек кажа сабе такія словы: «Я не магу ў гэта паверыць, гэта не павінна было здарыцца». Гэта перыяд, калі немагчыма пакуль прызнаць той факт, што страта адбылася. Чалавек можа адчуваць слабасць, знясіленне, парушэнне сну (бяссонніцу ці санлівасць), немагчымасць выконваць звыклыя справы, чаканне, што памерлы вернецца.

Наступны этап — **прызнанне і боль**. Гэта самы цяжкі працэс ва ўсім гараванні. Тут пачынаюцца самыя вялікія пакуты, калі мы прызнаём, што страта ёсць, яна рэальная, і імкнёмся неяк ужыцца са сваёй сітуацыяй. У гэты час чалавек можа пакутаваць ад цэлай гамы пачуццяў: крыўда, віна, сорам, душэўны боль і іншыя. Часцей за ўсё менавіта на гэтым этапе можа праявіцца агрэсія (як супраць сябе, так і супраць іншых), можа развіцца дэпрэсія.

— Лічыцца, што падчас дэпрэсіі чалавек перажывае разбураўне ўнутранага свету, — кажа Наталля Сядач. — Няправільнае перажыванне гора і вядзе да дэпрэсіі. І ў выніку, калі распазнанне спазняецца, дэпрэсія можа прывесці як да яўнага суіцыду, так і да схаванага, які ў народзе называюць «смяротнай тугой».

Прызнанне болі доўжыцца ад трох да шасці месяцаў, хоць гэта вельмі індывідуальна. Яно можа цягнуцца і год, калі чалавек рухаецца па шляху прызнання сітуацыі, але зноў адкочваецца ў нежаданне адпуская свайго блізкага. Гэта самы цяжкі перыяд у працэсе гаравання, і ад яго людзі больш за ўсё хочуць пазбавіцца. І часта кажуць, што раней, калі не верыў у страту, было лягчэй жыць, але гэта ілюзія: не мае нічога агульнага з рэальнасцю. І тут важна асэнсаваць: або мы пакутуем і застаёмся ў рэальнасці і тым самым маем шанц ісці далей у гэтым жыцці, або мы застаёмся ў ілюзіі і таксама пакутуем.

— Увогуле, любы пераход на наступны этап можа быць толькі пры адной умове: калі ты яго пражыў, — тлумачыць

ЯК ПЕРАЖЫЦЬ СТРАТУ?

спецыяліст. — А каб нешта перажыць, трэба гэта перажываць, каб адгараваць, трэба гараваць. Іншых варыянтаў няма. Часта сваё гора людзі хочуць заглушыць, пазбавіцца ад яго хутчэй, але гэта не садзейнічае добраму перажыванню страты. Тое, што заглушаецца, застаецца ўнутры і ў нейкім выглядзе жыве. Пры нармальным перажыванні гора, калі чалавек беражліва да сябе ставіцца, боль паціху павінен сыходзіць.

Падчас пакуты мы знясілены, і таму важна беражліва да сябе ставіцца — як клапатліва маці да дзіцяці. Калі хочацца паспаць — трэба дазваляць сабе гэта. Хочацца паленавацца — даць сабе такую магчымасць і не караць сябе за ляготу. Такая беражлівасць да сябе і аднаўляе сілы.

І калі вы прайшлі праз увесь боль, наступае чацвёртая стадыя — **прыняцця ці адраджэння**. Гэта час, калі чалавек не проста прызнае той факт, што страта здарылася, але і кажа сабе: «Гэта здарылася ў маім жыцці, і я іду далей».

— Праскочыць праз усе гэтыя этапы немагчыма, можна толькі зрабіць выгляд, што іх няма. Тады яны паселяцца ўнутры і будуць жыць разам з чалавекам, напрыклад у выглядзе псіхасаматычных праяў, — кажа Наталля Сядач.

Заўсёды важна памятаць, што ўсё праходзіць і гора — таксама. І гэта дае сілы яго пераадолець. Таму трэба напамінаць сабе: «Я зараз перажываю гора, і пакутаваць у гэты час — нармальна», «Я не заўсёды буду адчуваць сябе так, як зараз». Пакуты і гора не забіваюць чалавека. Гэта цяжка, але гэта можна перажыць.

«ДЗЯКУЙ ЗА ЛЮБОЙ... НІЯКАГА СМУТКУ І СУМУ»

У панядзелак «Раўбічы» былі агорнуты вясновым сонцам і атмасферай свята. Культурная праграма «Гонкі легендаў» пачалася ў абед — гэта час нефармальных зносін аматараў біятлона са сваімі кумірамі. Беларусы атрымлівалі аўтографы, фатаграфаваліся, а пасля заядалі свае ўражанні смачнай ежай і запівалі гарачай гарбатай.

Стадыён спарткомплексу ажывіўся бліжэй да вечара, спартыўная частка фестывалю адкрыла гонка з масавага старту сярод жанчын. Тут сустрэліся старыя саперніцы і сяброўкі — Ганна Багалій, Сімона Хаўсвальд, Алена Зубрылава. Перамогу ж у сваім бліскучым стылі атрымала Надзея Скардзіна. «Выдатная падтрымка гледачоў дапамагла мне добра справіцца ў забегіх, — падзялілася Надзея пасля фінішу. — Я старалася парадаваць гледачоў і рада, што ўдалося перасекчы фініш першай. У «Раўбічах» выдатнае свята, якое паказвае, наколькі любяць гэты від спорту ў Беларусі. Акрамя таго, сёння ў нас адбылася сустрэча з юнімі біятлістамі, для падрастаючага пакалення зносіны з зоркамі сусветнага спорту — добры стымул працаваць больш, каб паўтарыць, а можа, і перасягнуць іх поспех».

У мужчынскай гонцы з масавым стартам, якая працягнула праграму, на п'едэстал узняўся ўкраінец Андрэй Дзярызьямля, які змог апарэдыць «караля» біятлона Уле-Эйнара Б'ёрндалена і беларускага прызёра Алімпіяды ў Ванкуверы Сяргея Новікава.

«Разыначка» на торце, адзін з самых відовішчных відаў сучаснага біятлона — змешаная эстафета, была запланавана арганізатарамі напрыканцы. Барацьба за перамогу там разгарнулася паміж, мабыць, самым зорным дуэтам Дар'і Домрачавай і Уле-Эйнара Б'ёрндалена і беларускай парай Надзея Скардзіна/Сяргей Новікаў. Лёс узнагарод, як і належыць па самым захапляльным сцэнарыі, вырашыўся на заключнай стральбе. Скардзіна і Новікаў атрымалі перамогу, але Уле і Даша не былі засмучаныя. «Як заўсёды, «Гонка легендаў» атрымалася прыемным, кранальным мерапрыемствам. Гэта сапраўднае свята біятлона. Тут сабраліся людзі, якія пісалі гісторыю нашага віду спорту, а на трыбунах — сапраўдныя знатакі біятлона. Дзякуй ім вялікі за гэтую любоў да нашага спорту, за любоў да нас і за падтрымку», — сказала Дар'я.

Завяршыўся фестываль провадамі з вялікага спорту алімпійскіх чэмпіёнак Дар'і і Надзеі. Дзеля гэтых імгненняў ніхто не сыходзіў з трыбун раней. Прамаўляючы словы падзякі балельшчыкам, дзяўчаты ледзьве стрымлівалі слёзы, хоць Даша адзначыла: «Абсалютна няма ніякага суму, ніякага смутку. Гэта, напэўна, больш балельшчыкі сумуюць. А ў мяне ў планах шмат праектаў, жыццё працягваецца і спортам не абмяжоўваецца».

А пасля ўсе ўбачылі дзівоснае лазернае шоу, прысвечанае дзяўчатам, і вялікі феерверк. Яны гэта заслужылі!

Дар'я
ЛАБАЖЭВІЧ.

Эмоцыі «Гонкі легендаў» і провады чэмпіёнак з вялікага спорту

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

**КАМЕНТАРЫ
ЎДЗЕЛЬНІКАЎ:**

**Алімпійскі чэмпіён
Сяргей ЧЭПІКАЎ:**

— Хтосьці завяршыў кар'єру 2-3 гады таму, а хтосьці не выступае ўжо 10-15 гадоў, таму сёння адчувалася розніца ў класе, але гэтыя саперніцтвы праводзяцца не для ўзнагарод, а дзеля магчымасці зносін з гледачамі, а таксама гэта выдатная магчымасць сустрэцца з даўнімі сапернікамі.

Прэзідэнт

**Саюза біятлістаў Расіі
Уладзімір ДРАЧОЎ:**

— Ад «Гонкі легендаў» атрымліваю задавальненне і адчуваю радасць ад вяртання да сваіх сяброў, з кім тут бегаў шмат гадоў таму. Стадыён «Раўбічы» вельмі абнавіўся: добрыя трасы, стрэльбішча, ён варты найлепшых пахвал. Тут створаны выдатныя ўмовы для правядзення міжнародных стартаў.

**Прызёр чэмпіянатаў свету
Андрэй ДЗЯРЫЗЬЯМЛЯ:**

— У Беларусі зрабілі сапраўднае спартыўнае свята, тым больш я рад, што ўдалося перамагчы. Прышлося бегчы ў кампаніі сур'ёзных сапернікаў і атрымалася апарэдыць самога Б'ёрндалена. Арганізацыя на «Гонках легендаў» проста шыкоўная, да спорту ў вас у краіне ставяцца сур'ёзна і ўдзяляюць атлетам шмат увагі.

НА МУЗЫЧНЫХ ПРЫШЫНКАХ

Непрыкметна, але трывала выразы «музыка ў падземцы» альбо «вулічныя музыканты» ўвайшлі ў нашу паўсядзённую гаворку і запоўнілі да таго заўрбанізаванае жыццё. Жыхары сталіцы ўжо ні не здзіўляюцца, што ў пераходах на станцыях метро, у тунэлях да цягнікоў і электрычак, у падземных бізнес-лабірынтах часта гучыць жывая музыка, праходзяць маленькія гала-канцэрты пад мармуровымі скляпеннямі. Стала нормай, што музыканты нясуць пазітыўны настрой і ўтвараюць незвычайную аўру.

Мне часта даводзіцца карыстацца сталічным метро і менавіта ў пераходах да станцыі я сустракаю гітарыстаў і скрыпачоў, баяністаў і акардэаністаў, саксафаністаў і флейтыстаў, якіх таксама называюць артыстамі «андэграўнду». Аднойчы ў пераходзе на станцыі «Плошча Якуба Коласа» назіраў і слухаў, як музыка ў каўбойскім капелюшы выконваў на банджа кантры так па-заліхвацку, што я міжволі прыняў яго за чалавека з Новага Свету. Насамрэч за мянушкай Біл хаваецца крэатыўны мінчук, які ў свой час змяніў шасціструнную гітару на банджа.

На мінулым тыдні ў пераходзе на станцыі «Усход» сваёй скрыпкай пешаходаў зачароўваў госьць з Полацка Алег КАСЦЮКОВІЧ. Маэстра выконваў вядомую ўсім «класіку» — Баха, Шапэна, Шуберта.

— У мяне спецыяльны рэпертуар для такіх выступленняў, — падзяліўся Алег Касцюковіч. — Мне давялося вандраваць са сваёй скрыпкай па ўсёй Еўропе, люблю іграць сапраўдныя музыкальныя шэдэўры.

На станцыі метро «Інстытут культуры», у адным з самых вялікіх сталічных пераходаў музычныя шэдэўры выконвае і немалады флейтыст. У яго выкананні вядомая мелодыя «Белакежскай пушчы» гучыць проста фантастычна.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

Больш здымкаў глядзіце на сайце zviazda.by.

Скарытайцеся
вашым
смартфонам,
каб адсканаваць
QR-код і убачыць
больш фота.

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении электронных торгов	
Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «Автокомбинат № 6», 220029, г. Минск, пер. Физкультурный, 22
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46
Адрес ЭТП	www.ipmtorgi.by
Предмет электронных торгов	
Месторасположение – г. Минск, пер. Физкультурный, д. 22	
№ лота	Наименование
1	- Автомобиль DAF FT XF 105.460 (рег. знак АМ 6023-7) – 80 600,00 бел. руб. - навигационный контроллер SAT-LITE-2, 2015 г., инв. № 45604 – 41,67 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 80 641,67 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 4 032,08)
2	- Автомобиль DAF FT XF 105.410 (рег. знак АВ 5222-7) – 42 200,00 бел. руб. - чехол, автомобиль «ДАФ», инв. № П00000006 – 20,8 бел. руб. - рация, инв. № П00000007 – 35,0 бел. руб. - навигационный контроллер SAT-LITE-2, инв. № 45603 – 41,67 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 42 297,47 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 2 114,87)
3	- Автомобиль «ГАЗ» 31105 (рег. знак 9948 ЕХ-7) – 980 бел. руб. - навигационный контроллер SAT-LITE-2, инв. № 45611 – 41,67 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 1 021,67 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 51,08)
4	- Автомобиль «ЗИЛ» ММЗ 45085 (рег. знак КЕ 8760) – 2 600 бел. руб. - навигационный контроллер SAT-LITE-2 (инв. № 45615) – 41,67 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 2 641,67 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 132,08)
5	- Автомобиль «МАЗ» 5516 А5-371 (рег. знак АЕ 8258-7) – 21700,00 бел. руб. - шкаф для одежды, инв. № М00002381 – 33,3 бел. руб. - шкаф для документов, инв. № М00002382 – 30,8 бел. руб. - электрокипятильник, 2013 г., инв. № 99219 – 215,00 бел. руб. - навигационный контроллер SAT-LITE-2, инв. № 45614 – 41,67 бел. руб. - беседка для курения, 2008, инв. № 50560 – 250,00 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 22 270,77 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 1 113,54)
6	- Автомобиль «МАЗ» 5516 А5-371 (рег. знак АЕ 8259-7) – 15 500,00 бел. руб. - устройство дист. монитор. моб. объект "Агент В-602", 2015 г., инв. № 45616 – 41,67 бел. руб. - навигационный контроллер SAT-LITE-2, инв. № 45602 – 41,67 бел. руб. - кнопка тревожной сигнализации, 2011 г., инв. № 52643 – 50,00 бел. руб. - дымомер Мета-01МП 0.1, 2012 г., инв. № 99203 – 216,67 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 15 850,01 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 792,50)
7	- Автомобиль MAZ 551605-271 (рег. знак АМ 9757-7) – 27 100,00 бел. руб. - нагреватель, инв. № 99208 – 80,00 бел. руб. - гайковерт Г32*33 мм, инв. № П00001297 – 97,50 бел. руб. - аккумулятор 6 СТ 190, инв. № П00000608 – 195,80 бел. руб. - навигационный контроллер SAT-LITE-2, инв. № 45601 – 41,67 бел. руб. - трансформатор сварочный ТДМ-50, 1989, инв. № 10970 – 100,00 бел. руб. - стол для диспетчерской, инв. № М00001300 – 16,7 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 27 631,67 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 1 381,58)
8	- Автомобиль MAZ 551605-271 (рег. знак АМ 9757-7) – 22600,00 бел. руб. - станок расточный 670 ГАРП 1973 (инв. № 21599) – 1050,00 бел. руб. - принтер HP-LaserJet 1200, 2003 (инв. № 40380) – 10,00 бел. руб. - устройство дист. Монитор. Моб. Объект "Агент В-602", 2015 г. (инв. № 45617) – 41,67 бел. руб. - навигационный контроллер "SAT-LITE-2" (инв. № 45605) – 41,67 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 23 743,34 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 1 187,17)
9	- Автомобиль MAZ 551605 271 (рег. знак А1 5035-7) – 15 500,00 бел. руб. - навигационный контроллер "SAT-LITE-2", инв. № 45607) – 41,67 бел. руб. - система пожарно-охранной сигнализации, 2005г., инв. № 52652) – 100,00 бел. руб. - трансформатор сварочный ТДМ-401,1990 г., инв. № 10988) – 100,00 бел. руб. - пианино «Беларусь», 1969 г., инв. № 50131 – 50,00 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 15 791,67 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 789,58)
10	- Автомобиль MAZ 551605-280 (рег. знак АР 9256-7) – 32 300,00 бел. руб. - навигационный контроллер SAT-LITE-2 (инв. № 45608) – 41,67 бел. руб. - холодильник серии «Минск», 1991 г. (инв. № 50260) – 45,83 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 32 387,50 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 1 619,38)
11	- Автомобиль MAZ 551605-280 (рег. знак АМ 3603-7) – 32 300,00 бел. руб. - навигационный контроллер SAT-LITE-2, инв. № 45609 – 41,67 бел. руб. - электроталь 3 т, 1983 г., инв. № 22471-1000,00 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 33 341,67 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 1 667,08)
12	- Автомобиль MAZ 551605-280 (рег. знак АМ 3604-7) – 27 700,00 бел. руб. - навигационный контроллер SAT-LITE-2, инв. № 45610 – 41,67 бел. руб. - система пожарно-охранной сигнализации, 2005, инв. № 52642 – 100,00 бел. руб. - трансформатор ТДМ-401,1990 (инв. № 24899) – 100,00 бел. руб. - система телеметрии для измерения расхода газа, 2004 (инв. № 52641) – 200,00 бел. руб. - система пожарно-охранной сигнализации, 2003 (инв. № 52650) – 100,00 бел. руб. - холодильник «МХ5810-62/Атлант», 2004 г. (инв. № 50266) – 58,33 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 28 300,00 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 1 415,00)

13	- Автомобиль MAZ 551605-280-050 (рег. знак АР 9255-7) – 32 300,00 бел. руб. - навигационный контроллер SAT-LITE-2 (инв. № 45612) – 41,67 бел. руб. - система пожарно-охран. сигнализации, 2004 г. (инв. № 52651) – 250,00 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 32 591,67 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 1 629,58)
14	- Автомобиль MAZ 5516A5 (рег. знак АМ 6732-7) – 15 500,00 бел. руб. - навигационный контроллер SAT-LITE-2 (инв. № 45613) – 41,67 бел. руб. - стенд информация (инв. № 8700041) – 16,7 бел. руб. - домкрат бутылочный 20 т (инв. № М00002036) – 16,7 бел. руб. - стropy (инв. № 8700511) – 16,7 бел. руб. - шлагбаум WIL4/A, 2012 г. (инв. № 99209) – 300,00 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 15 891,77 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 794,59)
15	- Автомобиль MAZ 6501A5-370-001 (рег. знак АМ 2357-7) – 29 200,00 бел. руб. - устройство дист. Монитор. Моб. Объект "Агент В-602", 2015 г. (инв. № 45619) – 41,67 бел. руб. - стул «Юпитер» (инв. № 99259) – 41,7 бел. руб. - водонагреватель ABS PRO R-50V (инв. № М00005990) – 83,3 бел. руб. - пневмогайковерт (инв. № М00009410) – 150 бел. руб. - счетчик жидкого топлива для котельной VZO-15 RC130/16,201 (инв. № 52535) – 100,00 бел. руб. - конвектор «Термия ЭВНА 2,5/230» (инв. № П00001455) – 61,1 бел. руб. - выпрямитель УЗА-150/80, 1982 г. (инв. № 10822) – 200,00 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 29 877,77 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 1 493,89)
16	- Автомобиль MAZ 6501 B5-480-001 (рег. знак АМ 2356-7) – 29 200,00 бел. руб. - холодильник-морозильник, 2012 г. (инв. № 99202) – 108,33 бел. руб. - электроталь ТЭ-0,25-311, 1990 г. (инв. № 22489) – 1000,00 бел. руб. - устройство дист. Монитор. Моб. Объект "Агент В-602", 2015 г. (инв. № 45618) – 41,67 бел. руб. - навигационный контроллер SAT-LITE-2 (инв. № 45606) – 41,67 бел. руб. - устройство дист. Монитор. Моб. Объект "Агент В-602", 2015 г. (инв. № 45620) – 41,67 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 30 433,34 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 1 521,68)
17	- Автомобиль MAZ 6501 B5-480-001 (рег. знак АН 0809-7) – 29 200,00 бел. руб. - DVD проигрыватель «Витязь» (инв. № М0001901) – 16,7 бел. руб. - ударная головка 71415132 (инв. № М00009384) – 29,2 бел. руб. - станок вертикально-сверлильный 2Б125, 1990 (инв. № 21696) – 664,00 бел. руб. - углошлифмашина Bavaria BW 125/850-2 (инв. № 7760021) – 25,00 бел. руб. - электрокипятильник, 2013 г. (инв. № 99218) – 215,00 бел. руб. - ударная головка 71415130 (инв. № М00009386) – 29,2 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 30 179,10 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 1 508,96)
18	- Полуприцеп SCHMITZ SPR24 (рег. знак А 9462 А-7) – 18 700,00 бел. руб. - многолетние насаждения, 2005 г. (инв. № 50212) – 8,33 бел. руб. - телевизор «Витязь 54СТV72» (инв. № 8796971) – 25,00 бел. руб. - зеркало универсальное 600 к (инв. № М00009445) – 75,00 бел. руб. - принтер HP Officejet 650 А0 (инв. № П00000032) – 25,0 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 18 833,33 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 941,67)
19	Молот кузнечный М-4132А (инв. № 21998) – 2 500,00 бел. руб. Итого начальная цена без НДС – 2 500,00 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 125,00)
Месторасположение: Минская обл., Воложинский р-н, аг. Раков	
20 Котел пищевой электрический КПЭС-100 (инв. № 99214) – 1100,00 руб. Итого начальная цена без НДС – 1 100,00 (шаг аукциона, бел. руб. без НДС – 55,00)	
Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, Валюкевич Владимир Аркадьевич, контактный телефон +37529 623 22 96	
Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»	
Срок подписания договора 15 (пятнадцать) рабочих дней после электронных торгов	
Условия оплаты предмета электронных торгов	
Победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %, обязан оплатить предмет аукциона в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 30 (тридцати) дней со дня проведения торгов, если иной срок не установлен собранием (комитетом) кредиторов	
Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлен регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by	
Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов	
Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия	
Дата, время и место проведения электронных торгов: 22.03.2019 в 10.00, каждый следующий лот с интервалом 10 минут, на ЭТП «ИПМ-Торги» (www.ipmtorgi.by)	
Дата и время окончания приема документов (предварительная регистрация): 20.03.2019 г. до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703	
Контактные телефоны: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. Email: auction@cpo.by	

«Антикризисный управляющий ООО «БелАгроНорм» – ООО «Капитал Диалог» (организатор торгов) извещает о проведении 25.03.2019 г. в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Кротова, 93А, оф. 404, открытых торгов по продаже дебиторской задолженности ООО «БелАгроНорм»:

ООО «Агрострим» (размер задолженности – 416,26 BYN) – первоначальная цена 416,26 BYN; частное предприятие «Белсофит» (размер задолженности – 172,64 BYN) – первоначальная цена 172,64 BYN; частное предприятие «Бифалторг» (размер задолженности – 435,00 BYN) – первоначальная цена 435,00 BYN; частное предприятие «Компания игрового оборудования» (размер задолженности 677,34 BYN) – первоначальная цена 677,34 BYN; ООО «ФеликсКарго» (размер задолженности 42 898,26 BYN) – первоначальная стоимость 42 898,26 BYN.

Шаг аукциона – 5% от цены лота. Задаток для участия в аукционе – 5% от цены лота. Прием заявлений на участие в торгах осуществляется по почтовому адресу: 220123, г. Минск, а/я 68, с даты настоящей публикации по 22.03.2019 г. Обплата задатка производится с даты настоящей публикации до 22.03.2019 г. вкл. на р/с ООО «БелАгроНорм» р/с BY47MTBK30120001093300070326 в ЗАО «МТБанк», BYR, код банка МТБKY22, УНП192506204.

Победителем признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену. Заключение договора купли-продажи осуществляется в течение 10 дней со дня проведения торгов. Победитель торгов в течение 5 банковских дней со дня заключения договора купли-продажи оплачивает цену за минусом внесенного задатка. Участникам, не признанным победителями, задаток возвращается в безналичной форме в течение 5 банковских дней с момента утверждения протокола об итогах торгов. Уведомление участников об итогах торгов в день торгов, публично. Возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги. Участие в торгах и результаты торгов оформляются итоговым протоколом в день их проведения. В случае признания торгов несостоявшимися в связи с подачей заявления на участие в них только одним участником, предмет торгов может быть реализован этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5 процентов. Организатор может отказаться от проведения торгов не позднее чем за один день до их проведения.

Извещение о созыве общего собрания акционеров УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ ОАО «УНИВЕРМАГ «СОЛИГОРСК»!

26 МАРТА 2019 ГОДА СОСТОИТСЯ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ

ОАО «УНИВЕРМАГ «СОЛИГОРСК»,
РАСПОЛОЖЕННОГО ПО АДРЕСУ: 223710, МИНСКАЯ ОБЛАСТЬ, Г. СОЛИГОРСК, УЛ. ЛЕНИНА, 39. СОБРАНИЕ ПРОЙДЕТ ПО АДРЕСУ: Г. СОЛИГОРСК, УЛ. ЛЕНИНА, 39, 4-Й ЭТАЖ, АКТОВЫЙ ЗАЛ

Повестка дня собрания

1. Отчет директора об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2018 год и об основных направлениях деятельности общества в 2019 году.
2. Отчет о работе наблюдательного совета Общества за 2018 год.
3. Отчет о работе ревизионной комиссии Общества за 2018 год. Заключение по результатам проведенной ревизии финансово-хозяйственной деятельности Общества по годовому отчету, годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности.
4. Утверждение годового отчета, годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности Общества за 2018 год с учетом аудиторского заключения.
5. Утверждение распределения и использования чистой прибыли Общества за 2018 год.
6. Утверждение направлений и нормативов распределения и использования чистой прибыли Общества на 2019 год.
7. Утверждение размера, порядка, и сроков выплаты дивидендов за 2018 год.
8. Периодичность выплаты дивидендов за 2019 год.
9. Избрание членов наблюдательного совета Общества.
10. Избрание членов ревизионной комиссии Общества.
11. Утверждение размеров вознаграждения членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.

С материалами, подготовленными к собранию, в том числе с информацией о деятельности общества за отчетный период, можно ознакомиться по адресу:
г. Солигорск, ул. Ленина, 39, 4-й этаж, кабинет «Отдел кадров» с 4 марта по 25 марта 2019 года в рабочие дни (время работы с 8.00 до 17.00) либо 26 марта 2019 года по месту проведения собрания.
Регистрация участников собрания с **13.00 до 13.45** по месту проведения собрания.

Начало работы собрания – 26 марта 2019 года, 14.00.

Список лиц, имеющих право на участие в собрании акционеров, будет составлен на основании реестра акционеров, сформированного по состоянию на **1 марта 2019 года.**

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционер общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

УНН 600024725 Наблюдательный совет

ИНФОРМАЦИЯ О ФОРМИРОВАНИИ РЕЕСТРА ВЛАДЕЛЬЦЕВ ЦЕННЫХ БУМАГ

Открытое акционерное общество «Универмаг «Солигорск», ул. Ленина, 39, г. Солигорск, Минская обл., 223710, информирует о формировании реестра владельцев ценных бумаг для составления списка лиц, имеющих право на участие в очередном общем собрании акционеров на дату 1 марта 2019 года. Решение принято наблюдательным советом 18 февраля 2019 года.

УНН 600024725

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «АКТАМИР»
СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 13 МАРТА 2019 Г. ОЧЕРЕДНОГО ГОДОВОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ

ПОВЕСТКА ДНЯ

1. Об итогах деятельности ОАО «Актамир» за 2018 год.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Утверждение годового отчета, годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности Общества по итогам работы за 2018 год. О составлении и предоставлении бухгалтерской отчетности в 2019 году.
4. Об утверждении направлений распределения прибыли за 2018 год. О выплате дивидендов. Определение направлений использования чистой прибыли на 2019 год и 1-й квартал 2020 года.
5. Об избрании членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии ОАО «Актамир».
6. Решение о крупной сделке Общества.

Место проведения собрания: г. Москва, ул. Маросейка, 3/13.
Начало собрания: 10.00 (время московское).
Список акционеров, имеющих право на участие в собрании, будет составлен по данным реестра акционеров на 28 февраля 2019 года.
Лица, имеющие право на участие в собрании, могут ознакомиться с информацией (документами) к собранию: с 21 февраля 2019 года в рабочие дни с 16.00 до 17.00 по месту нахождения ОАО «Актамир»: г. Минск, пер. Бехтерева, 10 (кабинет. 1207), а в день проведения собрания – по месту его проведения.
Регистрация участников будет проводиться с 9.45 по месту проведения собрания.
Для регистрации на собрании при себе иметь:
акционеру общества – паспорт или другой документ, удостоверяющий личность, а представителю акционера – дополнительно доверенность.
УНП 100097980 **Наблюдательный совет ОАО «Актамир».**
Протокол № 116 от 07.02.2019

ООО «ФРОНДЕРА» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «ЗАБАШЕВИЧИ»				
Лот	Наименование	Местонахождение	Начальная цена без НДС, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	1. Цех утилизации с инв. № 610/С, назначение – здание специализированного сельскохозяйственного назначения, площадь – 269,60 кв. м, 1983 г. п., расположенный на земельном участке с кадастровым номером 620800000001001003. 2. Ограждение (ж/б)	Минская область, Борисовский р-н, Лошницкий с/с, 7/10, 2 км западнее аг. Лошница	1 208,65	120,87
В отношении вышеуказанного лота проводятся первые торги. Окончание приема заявлений в 18.00 11.03.2019.				
Продажа лота осуществляется в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь № 63 от 05.02.2013 «О некоторых вопросах правового регулирования процедур экономической несостоятельности (банкротства)». Государственная регистрация договора купли-продажи и объектов недвижимости осуществляется Покупателем за свой счет				
УСЛОВИЯ				
Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявления на участие в аукционе подано единственным участником, либо единственный участник явился для участия в аукционе, и он согласен приобрести Объект (Объекты) по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов), – Претендент на покупку должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта (Объектов) после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, затрат на публикацию в течение 14 (четырнадцати) дней со дня проведения аукциона. Оплата приобретенного на аукционе Объекта (Объектов) производится в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 30 (тридцати) дней со дня проведения торгов. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона и затраты по размещению публикации в газете и на сайте bankrot.gov.by на основании счета-фактуры в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона				
Аукцион состоится 13.03.2019 в 12.00 (регистрация участников с 11.30 до 11.50) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121				
Порядок оформления участия в аукционе, критерии выявления победителя торгов и порядок оформления результатов торгов содержится на сайте https://sites.google.com/site/pcjuristcom/torgi До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с BY80ALFA30122215570140270000 в Отделении «На Красной» ЗАО «Альфа-Банк», код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера». Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества ОАО «Забашевичи» (Лот № ___), проводимом 13.03.2019 г. Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121. По вопросу ознакомления с предметом торгов обращаться по тел.: +375 (029) 321 87 97 (Дмитрий Васильевич). Организатор аукциона вправе после опубликования извещения о проведении аукциона отказаться от его проведения в любое время, но не позднее чем за пять дней до наступления даты его проведения. Организация и проведение аукциона осуществляется на основании норм Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-3 «Об экономической несостоятельности (банкротстве)», Указа Президента Республики Беларусь от 04.07.2016 № 253 «О мерах по финансовому оздоровлению сельскохозяйственных организаций».				
Организатор аукциона – ООО «Фрондера» ☎ 8 (029) 305-86-50 • e-mail: frondera@mail.ru				

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Гомельоблстрой» (продавец), в лице антикризисного управляющего в деле о банкротстве Колеснева Н. М., извещает о проведении 25 марта 2019 года открытого аукциона по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, 2-й этаж				
№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, без учета НДС (20%), бел. руб.	Шаг аукциона – 5%, бел. руб.	Сумма задатка, без учета НДС (20%), бел. руб.
Условия продажи: 1. Претендент на покупку (победитель) аукционных торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавец при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние. 2. Действия по снятию с регистрационного учета транспортных средств, а также в случае необходимости получения регистрационных документов (при их отсутствии у Продавца) производится Покупателем на основании выданной доверенности Продавцом, за его счет и его силами. Переоформление документов на автотехнику и механизмы производится за счет покупателя. 3. Земельный участок под объект продажи (лоты №№ 1, 2, 3, 5) будет выделен по заявке нового собственника согласно законодательству РБ (предварительная схема пользования земельного участка под объекты продаж прилагается). 4. В соответствии с действующим законодательством РБ (в части изменения подпункта 2.30 пункта 2 статьи 115 в Налоговом кодексе РБ с 1 января 2019 года) реализация имущества осуществляется без учета НДС 20 %				
Местонахождение лотов №№ 1–13, 15–65: Гомельская обл., Черечерский р-н, г Черечер, ул. Советская, д. 42. Информация о земельном участке: кадастровый номер 325650100001000070 общей площадью 3,2777 га (право постоянного пользования). Целевое назначение земельного участка: для содержания и обслуживания производственной базы				
1	Капитальное строение с инв. № 324/С-5035, общей площадью 1 402,4 кв. м, назначение – здание административно-хозяйственного, наименование – административное здание. Капитальное строение с инв. № 324/С-8673, общей площадью 29,0 кв. м, назначение – здание нежилое, наименование – сторожка. Капитальное строение с инв. № 324/С-5037, общей площадью 322,6 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – одноэтажное кирпичное здание бытового помещения с двумя пристройками. Адрес: Гомельская обл., Черечерский р-н, г Черечер, ул. Советская, д. 42. В состав лота № 1 входит: навес с передвижными воротами (инв. № 2082). Уборная, (инв. № 2009). Холодильник «Атлант МХТ930-01-60» (инв. № 2034). Телевизор Горизонт (инв. № 721-1). Компьютер ПЭВМ FINIST 0499-A64x24000 в комплекте с Монитор 17 Philips 170C8FS (инв. № 2052). Компьютер ПЭВМ FINIST 0499-A64x24000. Монитор 17 Philips 170C8FS179 (инв. № 2053). Мобильный ПКНР Comrag 530. Ноутбук (инв. № 2054). Компьютер ПЭВМ FINIST 0499-A64x2400050E. Монитор 17 Philips 170C8FS (инв. № 2058). Принтер Xerox WorkCentre PE16 (инв. № 2058A). Компьютер ПЭВМ FINIST 0499-A64x24450E. Монитор 17 Philips 170C8FS (инв. № 2059). Компьютер ПЭВМ FINIST 0499-A64x24450E. Монитор 17 Philips 170C8FS (инв. № 2094). Монитор 17 Philips 170 C8 FS (инв. № 2099). Копировальный аппарат XEROX WC 3119 (инв. № 2100). Компьютер ПЭВМ Prestigio 1000-1400 (инв. № 2110). ПЭВМ Prestigio 1200-1400 (инв. № 2115). Монитор 19 LG W1942S (инв. № 2116). ПЭВМ INTEL-CELERON 3200 Dual-Core E3200 (инв. № 2119). ПЭВМ INTEL-CELERON 3200 Dual-Core E3200 (инв. № 2120). ПЭВМ INTEL-CELERON Dual-Core E3300/ASUS G31/2048 DDR/500SATA (инв. № 2131). Компьютер ПЭВМ Finist 0299-A64300 Athlon 64300 (инв. № 10). Компьютер ПЭВМ «Tower» AMD ASUS (инв. № 123). Компьютер ПЭВМ Finist 0199-S 53200 Sempron (инв. № 13). Компьютер ПЭВМ Finist 0199-A 64x23600 (инв. № 14). Компьютер МАП-51 (инв. № 799). Компьютер МАП-51 (инв. № 820). Компьютер МАП-51 (инв. № 821). Компьютер в комплекте. Монитор 19 Philips 19 LCDS8 FB (инв. № 857). Компьютер в комплекте. Монитор 19 Philips 19 LCDS8 FB (инв. № 858). Компьютер в комплекте. Монитор 19 Philips 19 LCDS8 FB (инв. № 859). Принтер лазерный Samsung ML 2241 (инв. № 860). Принтер лазерный Samsung ML 2241 (инв. № 861). Компьютер с монитора Samsung 943 SN и процессором Prestigio 12A1156 (инв. № 868). Компьютер с монитором LG W1943SSPF и процессором Prestigio 12A1156 Celeton (инв. № 885). Компьютер Prestigio 12A1156 Celeton (инв. № 887A). Принтер XEROX Phaser 3117 (инв. № 904-1). Принтер XEROX Phaser 3124 (инв. № 905). Принтер Canon ISENSYS (инв. № 906). Принтер CANON ISENSYS (инв. № 907). Принтер CANON L10576E (инв. № 908). Принтер XEROX Phaser 3117 (инв. № 910). Мобильный ПК Toshiba Satellite L300-129 (инв. № 2093). Ноутбук Samsung R408 (инв. № 837). Котел водогрейный KB-80 (инв. № 2078). Котел водогрейный KB-80 (инв. № 2078A). Травкосилка HUSQVARNA 545RX (инв. № 2199). Котел отопительный KC Т25 (инв. № 2031). Благоустройство территории базы (асфальтобетонное покрытие и асфальтобетонная дорожка) (инв. № 2127). Забор стальной кирпичный (инв. № 53). Забор стальной блочный с металлическим обрамлением (инв. № 53/1). Металлические ворота (инв. № 53/3). Металлический сейф офисный (1,3х0,7х0,6 м) (инв. № 561). Металлический сейф офисный (1,2х0,5х0,4 м) (инв. № 562). Конструкция металлическая (информационный указатель ПМК) (инв. № 2148). Котельная (инв. № 2142).	639 072,00	31 953,60	63 907,20
2	Капитальное строение с инв. № 324/С-5039, общей площадью 803,5 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – одноэтажное кирпичное здание мастерской с пристройками. Капитальное строение с инв. № 324/С-5045, общей площадью 614,6 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – одноэтажное кирпичное здание материального склада № 1 с пристройками. Капитальное строение с инв. № 324/С-5041, общей площадью 357,2 кв. м, назначение – здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей, наименование – одноэтажное кирпичное здание для ремонта и технического обслуживания автомобилей. Капитальное строение с инв. № 324/С-9410, общей площадью 44,7 кв. м, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – здание гаража. Капитальное строение с инв. № 324/С-5040, общей площадью 557,0 кв. м, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – одноэтажное кирпичное здание гаража. Капитальное строение с инв. № 324/С-9430, общей площадью 0,0 кв. м, назначение – сооружение специализированное автомобильного транспорта и автодорожного хозяйства, наименование – эстакада для автомашин. Благоустройство базы (покрытие из ж/бетона, покрытие бетонное) (инв. № 227). Адрес: Гомельская обл., Черечерский р-н, г Черечер, ул. Советская, д. 42	444 100,00	22 205,00	44 410,00
3	Капитальное строение с инв. № 324/С-5038, общей площадью 392,4 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – одноэтажное кирпичное здание материального склада № 2 с навесом. Капитальное строение с инв. № 324/С-5044, общей площадью 40,7 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – одноэтажное кирпичное здание трансформаторной подстанции. Капитальное строение с инв. № 324/С-5042, общей площадью 423,1 кв. м, назначение – здание специализированное обрабатывающей промышленности, наименование – здание лесопильного цеха с пристройкой. Капитальное строение с инв. № 324/С-8791, общей площадью 0,0 кв. м, назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ, наименование – навес к лесопильному цеху. Капитальное строение с инв. № 324/С-5043, общей площадью 415,7 кв. м, назначение – здание специализированное для производства строительных материалов, наименование – одноэтажное кирпичное здание стального цеха с пристройкой. Капитальное строение с инв. № 324/С-8671, общей площадью 65,0 кв. м, назначение – здание нежилое, наименование – компрессорная. Капитальное строение с инв. № 324/С-8790, общей площадью 33,0 кв. м, назначение – здание нежилое, наименование – сушилка с навесом. Капитальное строение с инв. № 324/С-8670, общей площадью 230,0 кв. м, назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ, наименование – склад заполнителей РБУ. Капитальное строение с инв. № 324/С-5036, общей площадью 335,5 кв. м, назначение – здание неустановленного назначения, наименование – двухэтажное кирпичное здание растворобетонного узла с пристройкой. Трансформатор ТМ 250 (инв. № 1049). Лесопильная рама вертикальная Р63-4Б-01 (инв. № 2138). Станок CP-4-20 рейсмусовый (инв. № 229). Универсальный крупноплитный станок Ц6-2 (инв. № 401). Забор стальной бетонный сплошной (инв. № 53/2). Адрес: Гомельская обл., Черечерский р-н, г Черечер, ул. Советская, д. 42	265 120,00	13 256,00	26 512,00
4	Грузовой специальный автобензосмеситель МАЗ 6303А5 СМБ 372 20, кузов (рама) № УЗМ6303А590001219, УЗВМСБ37290000153, 2009 года выпуска, рег. знак АК 5505-3. Генератор сварочный SDMO UX220/7.5 (инв. № 2068). Керносверлильная установка DR.SCHULZE BDK3 (инв. № 2108). Установка алмазного бурения HILTI DD-200 (инв. № 2135). Установка алмазного сверления V-Dill 255N (инв. № 916). Станок токарный 1А 616 (инв. № 1016)	24 110,00	1 205,50	2 411,00
5	Автоматизированная РБУ АРМАТ 30К, инв. № 2122. Виброплита SPLITER HRC-60, инв. № 2121. Машина заглаживающая СО-170М, инв. № 2123. Виброрейка QGN 25/45, инв. № 2124. Компрессор с пневмоцилиндром СБ4/С100, инв. № 2145. Инженерные сети водоснабжения к АРБУ с инв. № 2133. Инженерные сети водоснабжения к АРБУ с инв. № 2134. Виброрейка TSS MCD-1.2, инв. № 2146. Виброплита FVP122B, инв. № 2152. Генератор сварочный EP200X-HS, инв. № 2156. Виброплита FVP-20, инв. № 2190. Вибратор ВИ-1-16, инв. № 2192. Компьютер Super Tiger, инв. № 743. Установка для выдачи и перемешивания раствора У-324М, инв. № 876. Заглаживающая машина MASALTA МТ36-4, инв. № 918A. Виброрейка QGN, инв. № 869. Виброрейка QGN, инв. № 873. Металлическая опалубка, инв. № 8. Капитальное строение с инв. № 324/С-9431, общей площадью 0,0 кв. м, назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ, наименование – емкости для хранения цемента (объем 43 м ³ , инв. № 2083 (кол-во – 5 шт.))	49 314,00	2 465,70	4 931,40
6	Установка компрессорная К-25М (инв. № 2140)	250,00	12,50	25,00
7	Линия производства тротуарной плитки, инв. № 2167. Пресс вибрационный М32-002, инв. № 2160. Пресс-форма ФВ-01Х, инв. № 2161. Пресс-форма ФВ-02Х, инв. № 2162. Пресс-форма ФВ-03Х, инв. № 2163. Площадка с тележкой для освобождения контейнера, инв. № 2164. Влагомер МГ-4, инв. № 2060. Кассетный контейнер, инв. № 2169. Кассетный контейнер, инв. № 2170. Кассетный контейнер, инв. № 2171. Кассетный контейнер, инв. № 2172. Кассетный контейнер, инв. № 2173. Кассетный контейнер, инв. № 2174. Кассетный контейнер, инв. № 2175. Кассетный контейнер, инв. № 2176. Кассетный контейнер, инв. № 2177. Кассетный контейнер, инв. № 2178. Кассетный контейнер, инв. № 2179. Кассетный контейнер, инв. № 2180. Кассетный контейнер, инв. № 2181. Кассетный контейнер, инв. № 2182	37 776,00	1 888,80	3 777,60
8	Пневмогенератор BMS WORKER № 1 SIGMA, инв. № 5473. Пылесос промышленный GA5 50, инв. № 2194. Нагреватель дизельный J-50, инв. № 854. Нагреватель дизельный J-50, инв. № 855. Перфоратор BOSCH, инв. № 919. Перфоратор BOSCH GBH-2 24 DF, инв. № 896. Привод бензиновый БП-5.5, инв. № 900	12 248,00	612,40	1 224,80
9	Агрегат сварочный передвижной АДД-4002М2 03.00 (инв. № 999)	740,00	37,00	74,00
10	Бензорез STIHL TS400 (инв. № 914)	инв.	7,00	14,00
11	Домик КДМ (инв. № 945)	3 100,00	155,00	310,00
12	Бетоносмеситель FIORI DB350S, заводской (серийный, идентификационный) № BF06L0313, 2008 года выпуска, рег. знак ЕК-3 2880. Нагреватель воздуха дизель MASTER, инв. № 2118. Нагреватель воздуха дизельный JUMBO, инв. № 2118/1. Кусторез SHINDAIWA B530E0C1, инв. № 848. Нагреватель дизельный JUMBO-50, инв. № 851. Нагреватель дизельный JUMBO-50, инв. № 852. Нагреватель дизельный JUMBO-50, инв. № 853. Склад цемента, инв. № 847	61 210,00	3 060,50	6 121,00
13	Станция компрессорная передвижная ПКД-5.25 11.10 (инв. № 2129)	2 800,00	140,00	280,00
14	Трактор колесный «Беларус 82.1», заводской (серийный, идентификационный) № 80851092, 2007 года выпуска, рег. знак ЕА-3 7237. Генератор сварочный EUROPOWER EP200X-HS, инв. № 811. Прицеп тракторный 2ПТС-5, заводской № 1329, 2008 года выпуска, рег. знак МЖ 5406, находящийся по адресу: г. Буда-Кошелева, ул. Луговая, 1	21 050,00	1 052,50	2 105,00
15	Трактор колесный «Беларус 82.1», заводской (серийный, идентификационный) № 80883493, 2008 года выпуска, рег. знак ЕВ-3 1562.	17 150,00	857,50	1 715,00
16	Генератор сварочный EUROPOWER EP200X-HS, инв. № 815. Прицеп самосвалный тракторный 2ПТС-6, заводской (серийный, идентификационный) № 276, 2010 года выпуска, рег. знак ЕК-3 2882	17 150,00	857,50	1 715,00
17	Трактор колесный «Беларус 82.1», заводской (серийный, идентификационный) № 80851688, 2007 года выпуска, рег. знак ЕК-3 2876. Мотопопла грезавая бензиновая KIPOR KGP30T, инв. № 832. Прицеп самосвалный тракторный 2ПТС-6, заводской (серийный, идентификационный) № 273, 2010 года выпуска, рег. знак ЕК-3 2881	18 054,00	902,70	1 805,40
18	Экскаватор ЕК 14-20, заводской (серийный, идентификационный) № 4061(643), 2008 года выпуска, рег. знак ЕК-3 2879	15 800,00	790,00	1 580,00
19	Бульдозер-погрузчик БЛ-750, заводской (серийный, идентификационный) № 096, 2008 года выпуска, рег. знак ЕК-3 1625. Фронтально-навесное оборудование. Погрузчик А-310П. Вилы грузозъемные БЛ-750	14 930,00	746,50	1 493,00
20	Грузовой специальный фургон вахтовый ГАЗ-66 БМ 2001, кузов (рама) № ХТН006614М0664683, 1992 года выпуска, рег. знак А1 0486-3. Шасси погрузочное многофункциональное АМКОДОР 332С4-01, заводской (серийный, идентификационный) № 106080488, 2008 года выпуска, рег. знак ЕВ-3 0855	28 800,00	1 440,00	2 880,00

20	Автобус вагон МАЗ 256270, кузов (рама) № УЗМ25627080001161, 2008 года выпуска, рег. знак АВ 6369-3	19 500,00	975,00	1 950,00
21	Бульдозер Б-10М 0111-1Е, заводской (серийный, идентификационный) № 42157, 2008 года выпуска, рег. знак ЕВ-3 1144	36 800,00	1 840,00	3 680,00
22	Погрузчик фронтальный «АМКОДОР 333А», заводской № 10080431, 2008 года выпуска, рег. знак ЕВ-3 1145. Прицеп тракторный саморазгружающийся ПТС-4.5, заводской (серийный, идентификационный) № 090034, 2009 года выпуска, рег. знак ФШ 2425. Станция компрессорная передвижная ммз-03-пв 6/0.7 р2, инв. № 822	30 100,00	1 505,00	3 010,00
23	Экскаватор пневмоколесный гидравлический EW-1400, заводской (серийный, идентификационный) № УЗ39W14000710067, 2010 года выпуска, рег. знак ЕВ-3 3173	68 600,00	3 430,00	6 860,00
24	Погрузчик универсальный «АМКОДОР 352С», заводской (серийный, идентификационный) № УЗ352С00001000344, 2010 года выпуска, рег. знак ЕК-3 2877. Прицеп тракторный 2ПТС-4.5, заводской № 4552, 2008 года выпуска, рег. знак ЕК-3 0881	40 700,00	2 035,00	4 070,00
25	Автопогрузчик вилочный «АМКОДОР 451А», заводской (серийный, идентификационный) № У451А0000100447, 2010 года выпуска, рег. знак ЕК-3 1605. Подмости, инв. № 879. Подмости, инв. № 880	21 400,00	1 070,00	2 140,00
26	Грузовой специальный автобензосмеситель МАЗ 630303 АБС-7ДА, кузов (рама) № УЗМ63030390003099, УЗ969361FA1041066, 2010 года выпуска, рег. знак АЕ 5565-3. Агрегат ZPS 12000 ВКЕО, инв. № 867	29 260,00	1 463,00	2 926,00
27	Экскаватор однокашковый «Борекс-2102», заводской (серийный, идентификационный) № 200152, 2008 года выпуска, рег. знак ЕК-3 2878	4 800,00	240,00	480,00
28	Полуприцеп специальный цистерна NPC-22 DK, кузов (рама) № У69AC22228PA48067, 2008 года выпуска, рег. знак А 7143 А-3. Грузовой седельный тягач МАЗ 6430А8, кузов (рама) № УЗМ6430А89000869, 2009 года выпуска, рег. знак АК 8638-3	54 200,00	2 710,00	5 420,00
29	Грузовой специальный автокран МАЗ 6303А3 КС-55727-712, кузов (рама) № УЗМ55727780000875, УЗМ6303А380000506, 2008 года выпуска, рег. знак АВ 7270-3. Автобус вагон ПА3 32053, кузов (рама) № Х1М3205Е070004605, 2007 года выпуска, рег. знак АВ 0667-3. Генератор сварочный WAGT 220 HSB инв. № 884. Генератор сварочный WAGT 220 HSB, инв. № 886. Травкосилка H-545RX, инв. № 892. Травкосилка H-545RX, инв. № 913	48 400,00	2 420,00	4 840,00
30	Грузовой специальный автокран КС-55727-712, кузов (рама) № УЗМ55727780000875, УЗМ6303А380000608, 2008 года выпуска, рег. знак АВ 7673-3. Грузовой самосвал ГАЗ-СА3-35071, кузов (рама) № 33090070922042, ХЗЕ35071070003734, 2006 года выпуска, рег. знак АВ 0397-3. Панели опалубки для колонн, инв. № 2073. Панели опалубки для колонн, инв. № 2073а	50 700,00	2 535,00	5 070,00
31	Автокран 5337А2 КС-45729А-4-(02) кузов (рама) № УЗМ5337А280001289, УЗМ4572А480000242, 2008 года выпуска, рег. знак АК 8649-3. Металлоконструкция вышки (подмости), инв. № 2074. Аппарат сварочный Noidon инв. № 744-1	33 080,00	1 654,00	3 308,00
32	Грузовой самосвал МАЗ 5516 А5 371, кузов (рама) № УЗМ5516А580002383, 2008 года выпуска, рег. знак АВ 8153-3	31 200,00	1 560,00	3 120,00
33	Автомашина SKODA OCTAVIA, кузов (рама) № ТМBCA11З272113789, 2007 года выпуска, рег. знак 1022 А1-3	8 900,00	445,00	890,00
34	Полуприцеп специальный платформа-панелевоз МАЗ 998500 010-01, кузов (рама) № УЗМ99850009000241, 2009 года выпуска, рег. знак А 3358 А-3. Пирамиды для складирования полурам, инв. № 2075	13 300,00	665,00	1 330,00
35	Полуприцеп специальный платформа-панелевоз МАЗ 998500, кузов (рама) № УЗМ998500А0000354, 2010 года выпуска, рег. знак А1394 В-3. Пирамида для складирования полурам, инв. № 2075а	14 800,00	740,00	1 480,00
36	Автомобиль грузовой бортовой МАЗ 5336 А3, кузов (рама) № УЗМ5336А390000811, 2009 года выпуска, рег. знак АВ 9085-3. Прицеп бортовой МАЗ 837810 042, кузов (рама) № УЗМ83781080012096, 2008 года выпуска, рег. знак АВ 8085 А-3	27 700,00	1 385,00	2 770,00
37	Автомобиль KIA MAGENTIS, кузов (рама) № KNEGE226285179346, 2007 года выпуска, рег. знак 1222 ВК-3	10 200,00	510,00	1 020,00
38	Автомобиль грузовой бортовой МАЗ 5336 А3, кузов (рама) № УЗМ5336А380000561, 2008 года выпуска, рег. знак АВ 6517-3. Прицеп бортовой МАЗ 837810, кузов (рама) № УЗМ83781080011730, 2008 года выпуска, рег. знак А2349 А-3. Автобус вагон ПА3 32053, кузов (рама) № Х1М3205Е070008334, 2007 года выпуска, рег. знак АК 8651-3	31 600,00	1 580,00	3 160,00
39	Грузовой самосвал ГАЗ-СА3-35071, кузов (рама) № 33090070926468, ХЗЕ35071070003914, 2007 года выпуска, рег. знак АК 8639-3	7 500,00	375,00	750,00
40	Автомобиль грузовой бортовой МАЗ-533603-220, кузов (рама) № УЗМ53360370005915, 2007 года выпуска, рег. знак АК 8652-3. Прицеп бортовой МАЗ 837810, кузов (рама) № УЗМ83781070010846, 2007 года выпуска, рег. знак А 1389 В-3	20 300,00	1 015,00	2 030,00
41	Грузовой самосвал МАЗ 5516 А 5371, кузов (рама) № УЗМ5516А580002370, 2008 года выпуска, рег. знак АИ 3173-3	31 500,00	1 575,00	3 150,00
42	Грузовой самосвал МАЗ 5516 А5 371, кузов (рама) № УЗМ5516А580002372, 2008 года выпуска, рег. знак АВ 8154-3	31 500,00	1 575,00	3 150,00
43	Грузовой седельный тягач МАЗ 6422 А5, кузов (рама) № УЗМ6422А580000572, 2008 года выпуска, рег. знак АК 8653-3. Полуприцеп бортовой МАЗ 975800, кузов (рама) № УЗМ97580080011167, 2008 года выпуска, рег. знак А 1387 В-3. Кассета для перевозки камня силикатного, инв. № 2055. Кассета для перевозки камня силикатного, инв. № 2056	39 000,00	1 950,00	3 900,00
44	Прицеп МАЗ-857100 010, кузов (рама) № УЗМ85710080004765, 2008 года выпуска, рег. знак А 1386 В-3. Грузовой самосвал МАЗ-5551А2, кузов (рама) № УЗМ5551А290001753, 2008 года выпуска, рег. знак АК8637-3	23 700,00	1 185,00	2 370,00
45	Грузовой самосвал МАЗ 555102 220, кузов (рама) № УЗМ55510260009609, 2006 года выпуска, рег. знак АА 6140-3	10 400,00	520,00	1 040,00
46	Грузовой седельный тягач МАЗ 6430 А8 360 010, кузов (рама) № УЗМ6430А8А0001019, 2010 года выпуска, рег. знак АК 8636-3. Полуприцеп бортовой МАЗ 975800 2010, кузов (рама) № УЗМ975800А0012150, 2010 года выпуска, рег. знак А 1388 В-3	46 700,00	2 335,00	4 670,00
47	Грузовой самосвал МАЗ-5551А2, кузов (рама) № УЗМ5551А280001004, 2008 года выпуска, рег. знак АВ 6358-3	16 900,00	845,00	1 690,00
48	Грузовой самосвал МАЗ-5551А2, кузов (рама) № УЗМ5551А280001064, 2008 года выпуска, рег. знак АК 1811-3	16 900,00	845,00	1 690,00
49	Полуприцеп бортовой МАЗ 975800 2010, кузов (рама) № УЗМ97580080011105, 2008 года выпуска, рег. знак 2014 АА-3	9 800,00	490,00	980,00
50	Полуприцеп самосвал МАЗ 953000011, кузов (рама) № УЗМ95300090000790, 2009 года выпуска, рег. знак А 3352 А-3	13 100,00	655,00	1 310,00
51	Полуприцеп бортовой МАЗ 975800 2010, кузов (рама) № УЗМ97580090011603, 2009 года выпуска, рег. знак А 3368 А-3	10 200,00	510,00	1 020,

Крынічка

Вядучая рубрыка Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

ЯК ВЫРАТАВАЦЬ ПАКАЁВУЮ РАСЛІНУ, У ЯКОЇ ЖОЎКНЕ ЛІСЦЕ

Пажаўценне лісця з'яўляецца адной з першых прыкмет таго, што расліна дрэнна сябе адчувае. Прычыны могуць быць розныя — ад недахопу вільгаці або празмернага паліва да з'яўлення шкоднікаў.

Праверка на стрэс з-за вільгаці

Калі вы заўважылі, што лісце расліны жоўкне, неабходна ўпэўніцца ў адсутнасці прыкмет стрэсу. Найбольш распаўсюджаным стрэсавым фактарам для раслін з'яўляецца занадта вялікая ці занадта малая колькасць вады. Каб даведацца, колькі вільгаці атрымлівае расліна, апусціце палец на 2-3 сантыметры ў яе глебу (не правярайце паверхню глебы, яна звычайна высыхае хутчэй).

Дыягназ: калі глеба на глыбіні 2-3 сантыметраў сухая, то, магчыма, расліна адчувае смагу. Напаіце яе як мага хутчэй і пастарайцеся паліваць больш рэгулярна. А калі глеба на глыбіні 2-3 сантыметраў будзе вельмі вільготнай, то расліна атрымлівае занадта шмат вады. Неабходна ўпэўніцца ў адсутнасці прыкмет гнілі каранёў, напрыклад паху цвілі. Калі ёсць падазрэнне, што расліна пераўвільготнена, адрэгулюйце графік паліва і пастарайцеся перасадзіць яе ў кантэйнер з лепшым дрэнажом.

Шукаем шкодных стварэнняў

Недастатковае ці празмернае ўвільгатненне глебы — найбольш распаўсюджаная прычына пажаўцення лісця.

Але калі яна выключана, то, магчыма, вінаватая шкоднікі. Напрыклад, павуцінныя кляшчы могуць лёгка загубіць расліну.

Звярніце ўвагу на змяненне колеру і формы лістоў. Аглядаючы іх уважліва з абодвух бакоў. Ці ёсць на іх малюсенькія адтуліны і дробныя насякомыя? Павуцінныя кляшчы абцягваюць расліну тонкай павуцінай. А калі заўважылі на лісці расліны пухнатыя белыя налёты, то вінаватымі могуць быць мучністыя чарвячкі. Паспрабуйце прамыць расліну, абрэзаць пашкоджанае, завялае лісце, а затым апырскайце расліну набытым у краме інсектыцыдным спрэем.

Даць доступ да сонца

Яшчэ адна магчымая прычына, што лісце расліны жоўкне, у тым, што ёй не хапае сонечнага святла. Калі ў вашай кватэры не вельмі шмат натуральнага святла, то, відаць, прыйшоў час для сонечных ваннаў.

Калі расліна стаіць у цёмным куце, разгледзьце магчымасць перасяліць яе ў светлае месца або давайце ёй штодня пару гадзін знаходзіцца на сонцы каля акна. Пры гэтым уважліва назірай-

це, як яна спраўляецца з пастаянным перасоўваннем, таму што некаторым адчувальным раслінам можа быць цяжка да гэтага прыстасавацца.

Абараніць ад скразнякоў

Многія пакаёвыя расліны з'яўляюцца трапічнымі і, адпаведна, не любяць халоднага надвор'я і скразнякоў. Калі вы трымаеце пальму побач з пастаянна прыадчыненым акном, то не здзіўляйцеся, калі яе лісце пажоўкне.

Падумайце, ці можа расліна застыць, і памятайце, што скразнякі магчымыя не толькі ў зімку. Расліне можа шкодзіць і празмерна актыўны кандыцыянер. Таксама майце на ўвазе, што чым халаднейшае паветра ў кватэры, тым радзей трэба паліваць расліну, таму што вільгаць будзе выпарацца больш павольна. У адваротным выпадку вы яшчэ і затопіце сваю расліну.

Пераканацца, што не галадае

Можна думаць, што расліна атрымлівае ўсе неабходныя пажыўныя рэчывы з глебы, але калі лісце жоўкне, магчыма, гэта паказвае на недахоп пажыўных рэчываў, які перашкаджае фотасінтэзу.

Калі старэйшае лісце на расліне жоўкне, а маладыя лісточкі вырастаюць светла-зялёнымі, гэта можа быць прыкметай дэфіцыту азоту. Шукайце падкормку з гэтым рэчывам і прытрымлівайцеся рэкамендаванай нормы, каб пазбегнуць апёку ўгнаеннем. Пры правільнай колькасці «ежы» расліна зноў стане зялёнай і прыгожай.

момант: нельга дапускаць, каб тканіна высыхла, яе варта перыядычна змочваць вадой. На працягу месяца ў зубкоў часнаку з'яўляюцца карані даўжынёй да пяці сантыметраў.

Як толькі зямля прагрэецца і будзе стаяць нармальнае надвор'е, можна будзе пачаць пасадку. Лепш за ўсё на градцы зрабіць баразенку глыбінёй каля 10 сантыметраў, у ёй раскласці прарослыя зубкі. Баразенку неабходна засыпаць перагноем. Гэты часнок, у адрозненне ад таго, што вы пасадзіце яшчэ з восені, будзе расці некалькі даўжэй, але ён атрымаецца больш буйным. За лета рэкамендуецца пару разоў падкарміць часнок мінеральнымі ўгнаеннямі.

І яшчэ. Улетку варта пакідаць 5-6 стрэлак з бульбачкай, каб кантраляваць рост. Як толькі абалонка на іх лопаецца, можна спакойна выкопваць часнок.

Зімовы часнок можна садзіць і вясной

Лішкі часнаку, якія не былі спажытыя за зіму, лепш за ўсё разабраць на зубкі, ачысціць ад лускі і адразу ж замачыць у любым раствору стымулятару росту на 7—9 гадзін. Пасля гэтага неабходна ўзяць мяккую анучу, намачыць яе, адціснуць і скласці ў яе зубкі часнаку, пакласці ў поліэтыленавы пакет (але ні ў якім разе шчыльна не закрываць).

Усё гэта прыбраць у халадзільнік. Звычайна часнок вясной падрыхтоўваюць за месяц да пасадкі. Яшчэ адзін важны

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	8.19	18.28	10.09
Віцебск —	8.12	18.15	10.03
Магілёў —	8.09	18.18	10.09
Гомель —	8.13	18.18	10.05
Гродна —	8.34	18.44	10.10
Брэст —	8.31	18.47	10.16

Месяц

Поўна ў 18.53.
Месяц у сузор'і Дзевы.

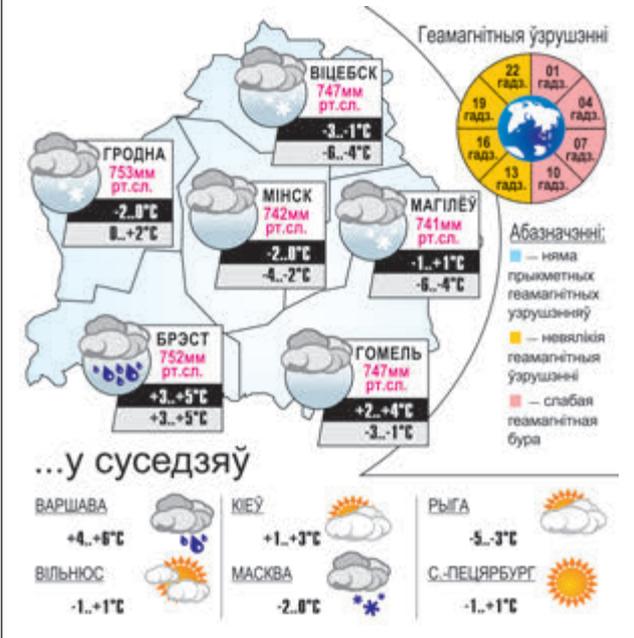
Імяніны

Пр. Аляксандра, Лукі, Парфена.
К. Анеты, Людмілы, Леа, Лявона, Юльяна.

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

ЗАЎТРА

Даты

20 ЛЮТАГА

1350 год — нарадзіўся Вітаўт, вялікі князь літоўскі. Увайшоў у гісторыю як адзін з самых выдатных дзеячаў Вялікага Княства Літоўскага. У 1374 годзе атрымаў Гарадзенскае княства. Прыняў удзел у заключэнні Крэўскай уніі 1385 года. Праводзіў самастойную ўнутраную і знешнюю палітыку, ажыццяўляў цэнтралізацыю дзяржавы, паступова ліквідуючы буйныя ўдзельныя княствы. У 1395 годзе падпарадкаваў Смаленскае княства. У выніку заключэння з Польшчай Віленска-Радамскай уніі 1401 года атрымаў афіцыйна тытул вялікага князя літоўскага. Гарадзельская унія 1413 года замацавала ўладу Вітаўта ў ВКЛ. У 1416 годзе ён арганізаваў праваслаўную мітраполію ў ВКЛ з цэнтрам у Навагрудку. Падпарадкаваў свайму ўплыву Пскоў і Цвер, пашырыў уплыў на Маскву. Пры Вітаўце ВКЛ дасягнула найбольшай магутнасці. Памёр у 1430 годзе.

1947 год — нарадзіўся (в. Вялікае Стахава Барысаўскага раёна) Валерый Яўгенавіч Мазынін, рэжысёр, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі. У 1976—1989 гадах галоўны рэжысёр Беларускага тэатра імя Я. Коласа, адзін з ініцыятараў стварэння пры тэатры беларускага тэатра «Лялька». Заснавальнік, у 1993—2000 гадах мастацкі кіраўнік Рэспубліканскага тэатра беларускай драматургіі. Паставіў спектаклі «Сымон-музыка», «Парог», «Вечар», «Радавыя» і інш. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі і прэміі Ленінскага камсамола Беларусі.

Падзеі

1729 год — нарадзіўся Фёдар Рыгоравіч Воўкаў, рускі акцёр і тэатральны дзеяч, які стварыў першы пастаянны рускі тэатр. Лічыцца заснавальнікам рускага тэатра. Памёр у 1763 годзе.

1901 год — у «Определении Святейшего синода», надрукаваным у «Церковных ведомостях» 20—22 лютага 1901 года, было абвешчана аб адлучэнні пісьменніка Л. М. Талстога ад Праваслаўнай царквы.

1909 год — у парыжскім часопісе «Фігаро» быў апублікаваны «Маніфест футурызму», які азнаменаваў нараджэнне авангардысцкай мастацкай плыні 1910-х — пачатку 1920-х гадоў. Найбольш поўна праявілася ў Італіі і Расіі.

1926 год — нарадзілася Зінаіда Партнова, удзельніца камсамольскага падполля і партызанскага руху ў Віцебскай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза (1958 год, пасмяротна). З 1942 года член камітэта Обальскага камсамольскага падполля. Распаўсюджвала лістоўкі, удзельнічала ў дыверсіях. Разведчыца партызанскага атрада імя Варашылава брыгады імя Леніна пранікала ў варажыя гарнізоны, здабывала каштоўныя звесткі. У снежні 1943 года пасля выканання чарговага задання схапленая фашыстамі. На допыце застрэліла нямецкага афіцэра. Закаваная гітлераўцамі ў 1944 годзе.

УСМІХНЕМСЯ

Да двух гадоў быў дзіка папулярны ў жанчын. Самі падбягалі, усміхаліся, цалавалі і літаральна насілі на руках.

Ахоўнік інтым-крамы ноччу не спіць: баіцца, што цацкі ажывуць...

— Міша, ты ж сёння хацеў на працу ісці ўладкоўвацца?!
— Ну так, дарагая, хацеў...
— І што?!
— Дык дождж жа.

Жонка — мужу:
— Ну скажы мне што-небудзь. Чаго ты маўчыш? Ты мяне проста нервуеш сваім маўчаннем! Ну, я чакаю...
— Што табе сказаць?
— Заткніся, сволач!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЬЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аутары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by>;

e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 598.

Нумар падпісаны ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

19 лютага 2019 года.